

ÖSTERBOTTENS LANDSKAPSPLAN 2050

UTLÅTANDEN, ÅSIKTER OCH BEMÖTANDEN

PLANUTKAST

Landskapsstyrelsen 11.9.2023.

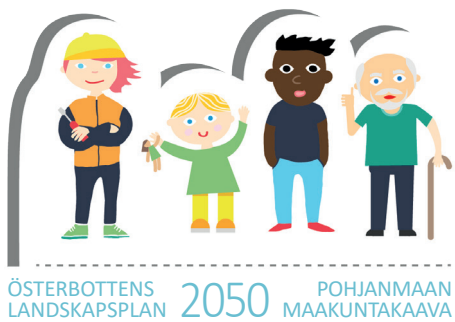
Dokumentversion 14.9.2023.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

ÖSTERBOTTENS
LANDSKAPSPLAN 2050 POHJANMAAN
MAAKUNTAKAAVA

Pärbilder: Antti Kuusiniemi, Christine Bonn och Gustav Nygård.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	6
----------------------	---

1. Utlåtanden och bemötanden	8
1.1 Kronoby kommun	8
1.2 Larsmo kommun	8
1.3 Pedersöre kommun	8
1.4 Nykarleby stad	9
1.5 Vörå kommun	9
1.6 Laihela kommun	10
1.7 Korsholms kommun	11
1.8 Vasa stad	13
1.9 Malax kommun	13
1.10 Korsnäs kommun	16
1.11 Närpes stad	16
1.12 Kristinestad stad	17
1.13 Kaskö stad	18
1.14 Västkustens miljöenhet	18
1.15 Evijärvi kommun	19
1.16 Kauhava stad	20
1.17 Lappajärvi kommun	20
1.18 Teuva kommun	20
1.19 Umeå kommun	20
1.20 Södra Österbottens förbund	21
1.21 Mellersta Österbottens förbund	21
1.22 Satakunta förbund	21
1.23 Birkalands förbund	22
1.24 Tavastlands förbund	23
1.25 Kommunikationsministeriet	23
1.26 Inrikesministeriet, räddningsavdelningen	24
1.27 Social- och hälsoministeriet	24
1.28 Miljöministeriet	24
1.29 Museiverket	24
1.30 Trafikledsverket	25
1.31 Transports- och kommunikationsverket, Traficom	26
1.32 Försvarsmakten	28
1.33 Fingrid	28
1.34 Forststyrelsen	28
1.35 Geologiska forskningscentralen, GTK	31
1.36 Naturresursinstitutet, Luke	32
1.37 Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)	33
1.38 Finlands Jägarförbund	33
1.39 Finlands pälsdjursuppfödarens förbund rf, Fifur	34
1.40 Neova Oy (Vapo Oy)	34
1.41 Södra Österbottens NTM-central	34
1.42 Egentliga Finlands NTM-central	39
1.43 Länsstyrelsen i Norrbotten	40
1.44 Länsstyrelsen Västerbotten	41
1.45 Länsstyrelsen Västernorrland	42
1.46 Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	43
1.47 Vasaregionens utveckling Ab, Vasek	43
1.48 Kristinestads Näringslivscentral	44
1.49 Österbottens handelskammare	45
1.50 Österbottens fiskarförbund	46
1.51 Österbottens svenska producentförbund r.f.	47
1.52 Finlands naturskyddsförbund rf, Österbottens distrikt	48
1.53 Natur och Miljö rf	52

1.54 Vasa elnät	53
1.55 Inga utlåtanden	54
2. Åsikter och bemötanden	55
2.1 Österbottens organisationsdelegation	55
2.2 Westenergy	55
2.3 EPV Energia Oy.....	57
2.4 Caruna Oy	57
2.5 Molpe Vatten Ab	58
2.6 Sydbottens Natur och Miljö r.f.	58
2.7 Jakobstadsnejdens natur r.f.	59
2.8 Kyrön seudun luonnonsuojeluyhdistys ry.....	62
2.9 BirdLife Suomi ry.....	65
2.10 Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys.....	68
2.11 Suupohjan lintutieteellinen yhdistys.....	69
2.12 Kalapää miljöförening rf.....	70
2.13 Purmo Motvind rf	72
2.14 Purmo Motvind rf	73
2.15 Pirttikylä 2100 ry.....	73
2.16 Vexala byaforskare rf	75
2.17 Alfred Kjellman m.fl. totalt 1727 namn	75
2.18 Karl-Henrik Langels m.fl. totalt 448 namn	76
2.19 Nina Lindlöf, Inga-Lill Till, Jenny Lindberg m.fl. totalt 305 namn.....	76
2.20 Vestersundby delägarlag	77
2.21 PK Norrdahl Ab, Philip Norrdahl	77
2.22 Josefina Ahlvik.....	77
2.23 Gun Beijar	79
2.24 Gunilla och Hilding Bergström.....	80
2.25 Anne Dahl m.fl.	81
2.26 Maj-Len Enlund.....	82
2.27 Johan-Erik Fant	82
2.28 Pekka ja Viveka Flöijer.....	83
2.29 Jessica Granlund	83
2.30 Lara, Ronja ja Sorje Harrison.....	83
2.31 Rasmus Holm	84
2.32 Andreas Höglund	85
2.33 Helena Joskitt	85
2.34 Johanna Jussila.....	86
2.35 Alfred Kjellman m.fl.....	87
2.36 Tuija ja Esa Korkeamäki.....	88
2.37 Jukka Koskelainen	89
2.38 Peter Lillkvist	90
2.39 Jenny Lindberg	90
2.40 Nina Lindlöf, Kaj Lindlöf, Pia Kaskela, Mauri Kaskela	91
2.41 Stina Lähteenmäki.....	91
2.42 Camilla Matsson.....	93
2.43 Mathias Norrgård.....	93
2.44 Peter Norrgård	94
2.45 Gen Nylund.....	94
2.46 Rebecca Nylund	94
2.47 Lotta Nyqvist	95
2.48 Johanna Rönkkö	95
2.49 Antero Siltanen.....	97
2.50 Pia Sjölin	97
2.51 Astrid Smeds.....	99
2.52 Josef Smeds	101
2.53 Mikael Smeds	101
2.54 Malena Stenman	102

2.55 Kristoffer Sundfors	102
2.56 Gunilla Sundqvist.....	102
2.57 Patrik Söderback.....	103
2.58 Åsa Teir-Bäckström	104
2.59 Håkan Teir-Siltanen	104
2.60 Inga-Lill Till.....	105
2.61 Tero Vik.....	106
2.62 Roald Wahlstedt	106
2.63 Gunnel Westerback	107
2.64 Anders Wickman.....	108
2.65 Stefan Wikman M.fl.	109
2.66 Daniel Willman	109
2.67 Christer Åstrand.....	110
2.68 Guy Öhman	111
2.69 Sonja Österholm-Granqvist.....	112
2.70 Arbetsgruppen för Jeppo vindkraftspark.....	113
2.71 Energiquelle.....	113
2.72 Ilmatar Energy Oy	114
2.73 Kvarnbacken Vind Ab	115
2.74 Kustens Vind Ab	116
2.75 Lasor Vind Ab	116
2.76 Molpe Vindkraft Oy Ab	116
2.77 OX2	117
2.78 Prokon Wind Energy Finland Oy (Brändskogen).....	118
2.79 Prokon Wind Energy Finland Oy (Dalalandet)	118
2.80 Winda Energy.....	118

Sammanfattning

Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 godkändes i landskapsstyrelsen 24.4.2023 och var framlagt 27.4–31.5.2023. Utlåtanden begärdes av ca 95 myndigheter, organisationer och centrala föreningar. Samtidigt informerades ett stort antal intressenter ss. universitet, föreningar, arbetsgrupper och företag om att planutkastet var framlagt och att det var möjligt att lämna in åsikter om det.

Om framläggandet informerades med kungörelser i dagstidningarna Ilkka-Pohjalainen, Keskipohjanmaa, Pietarsaaren Sanomat, Vasabladet, Österbottens Tidning, Syd-Österbotten och Vaasa Insider/Botnia Insider. Samtidigt skickades meddelanden till pressen. Information fanns på kommunernas anslagstavlor, på Österbottens förbunds webbplats och på sociala medier.

Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 presenterades 5.5.2023 för kommunerna i Jakobstadsregionen, 9.5.2023 för kommunerna i Sydösterbotten och 11.5.2023 för kommunerna i Vasaregionen. För alla intresserade ordnades ett digitalt informationsmöte 10.5.2023 och två digitala frågestunder 23.5.2023 och 25.5.2023. Om informationsmötet informerades i tidningsannonserna och om alla tre i förbundets egna kanaler samt i en betald kampanj på Facebook och Instagram som nådde ca 5000 personer runt om i landskapet. Informationsmötet bandades och den samt presentationen som visades på mötet fanns tillgängliga på Österbottens förbunds hemsida 12-26.5.2023.

Sammanlagt inlämnades 54 utlåtanden om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. 42 organisationer gav inget utlåtande. Allmänt anses planutkastet vara väl gjort och grunda sig på tillräckliga utredningar och en omfattande dialog. I utlåtandena behandlas alla teman men kommentarerna varierar beroende på vilken organisation som gett utlåtandet. Den största bristen i planutkastet anses vara bedömningen av vindkraftsområdenas konsekvenser särskilt de kumulativa konsekvenserna. Österbottens förbund anser att konsekvenserna har utretts på basen av den information som finns att tillgå och i den utsträckning som det är ändamålsenligt för en översiktlig plan.

I bemötandena föreslås följande ändringar och granskningar i samband med utarbetandet av planförslaget:

- ▶ Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ut-
anför Nykarlebys kust stryks i enlighet med
Nykarlebys stads utlåtande.
- ▶ Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 ut-
anför Kristinestad minskas i enlighet med
Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Tra-
ficoms utlåtanden, dock så att området är
tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
- ▶ Avgränsningen för havsvindkraftsområdet
söder om Korsnäs ändras i enlighet med Tra-
fikledsverkets och Traficoms utlåtanden.
- ▶ Avgränsningarna av de övriga vindkraftsom-
rådena granskas.
- ▶ Kronoporten II i Kronoby anvisas med be-
teckningen T/kem.
- ▶ Kanäs hamn i Nykarleby anvisas som indu-
striområde i tillägg till hamnområde.
- ▶ Ett område för service anvisas norr om Ytter-
jeppokorsningen i Nykarleby.
- ▶ Småbåtshamnar (Monäs, Bådan) anvisas i
Nykarleby.
- ▶ Nya vandringsleder anvisas i Kronoby och
Nykarleby.
- ▶ Dragning av farleder granskas.
- ▶ Beteckningar för trafikleder granskas.
- ▶ Ekologiskt betydelsefulla marina undervat-
tensmiljöer (EMMA-områden) anvisas med
luo-beteckning och luo-beteckningens plane-
ringsbestämmelse uppdateras.
- ▶ Grundvattenområden uppdateras.
- ▶ Arkeologiska objekt av riksintresse (VARK)
och vårdbiotoper anvisas ifall inventeringar-
na är godkända.
- ▶ Planeringsbestämmelser granskas.

Dessutom ska följande frågor diskuteras med in-
tressenter och sakkunniga i samband med utar-
betandet av planförslaget:

- ▶ Hur påverkar resultaten av den gjorda Natu-
ra-bedömningen planlösningen?
- ▶ Hur borde riksväg 8 anvisas i Österbottens
landskapsplan 2050?
- ▶ Hur borde viktiga fiskeområden och lämpli-
ga områden för vattenodling beaktas i Öst-
erbottens landskapsplan 2050?
- ▶ Hur borde planeringsbestämmelserna för
utvecklingszonerna preciseras vid utarbeta-
det av planförslaget?
- ▶ Hur borde solenergi produktionsområden an-
visas i Österbottens landskapsplan 2050?
- ▶ Hur borde elöverföring styras i Österbottens
landskapsplan 2050?
- ▶ Borde Kvarkens naturskyddsområde anvisas
i Österbottens landskapsplan 2050?

- ▶ Behövs allmänna planeringsbestämmelser för solenergiproduktionsområden, vindkraftsområden, kraftöverföring och ekologisk kompensation i Österbottens landskapsplan 2050?
- ▶ Hur borde vårdbiotoper anvisas?

I tillägg till utlåtandena inlämnades 80 åsikter. Åsikterna gäller i första hand vindkraftsområden och deras avgränsningar. Privata personer, miljöorganisationer och föreningar önskar att vindkraftsområden stryks ur landskapsplanen pga deras konsekvenser för landskapet och naturmiljön, medan vindkraftsaktörer önskar att nya vindkraftsområden anvisas i landskapsplanen eller att vindkraftsområdenas avgränsning ändras. Tre stora namninsamlingar lämnades in. 1727 namn motsätter sig vindkraftsetableringar i Norra Kvarkens havsområde, 448 namn en vindkraftspark utanför Nämpräs i Närpes och 305 namn en

vindkraftspark utanför Sideby i Kristinestad. I bemötandena konstateras att vindkraftsområdenas avgränsningar granskas och planeringsbestämmelserna diskuteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Under tiden utkastet till Österbottens landskapsplan var framlagt fanns det möjlighet att kommentera utkastet via en karttjänst. Totalt lämnades 69 kommentarer av vilka 3/4 gäller vindkraftsområden. En del av dessa kommentarer lämnades även som åsikt. Till dessa kommentarer skrivs inget bemötande, men de beaktas vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

En sammanfattning av utlåtandena och åsikterna samt deras bemötanden behandlades i landskapsstyrelsen 11.9.2023.

1. Utlåtanden och bemötanden

1.1 KRONOBY KOMMUN

Kronoby kommun skriver i sitt utlåtande följande:

1. Keliber-området bör omnämnas som gruvområde, även om endast en liten del av området är inom Kronoby kommun.
2. Kronoporten II-området bör i Österbottens landskapsplan 2050 ges beteckningen T/kem.
3. Trafiksäkerheten längs riksväg 13 mellan Kaustby och Karleby bör förbättras på grund av ökad trafik till följd av Kelibers etablering.
4. Den tvärkommunala cykelvägen som planeras mellan Karleby och Pedersöre utmed riksväg 8 bör beaktas i Österbottens landskapsplan 2050.
5. En ny vandringsled öster om Nedervetil centrum vid Konama-området och vandringsleden som går från "Gulan" över kommungränsen till Såka kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.

1.2 LARSMO KOMMUN

Larsmo kommun skriver i sitt utlåtande följande:

1. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 motsvarar till stora delar de strategiska planer som Larsmo kommun har för markanvändningen de kommande dryga 25 åren.
2. Dragningen av en eventuell gasledning i Larsmo-Öjasjön bör ses över.
3. Hur påverkar eventuella vindkraftsparker till havs friluftslivet och den känsliga miljön utanför Öuran som är ett nationellt värdefullt kulturlandskap?

1.3 PEDERSÖRE KOMMUN

Pedersöre kommun skriver i sitt utlåtande att i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har de målsättningar som Pedersöre kommun framfört i diskussioner med Österbottens förbund

Bemötande:

1. Gruvindustrins behov har inte utretts i samband med utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. De resurser som finns tillgängliga för utredningar är begränsade. Den nya gruvlagen trädde i kraft 1.6.2023 och enligt den ska gruvdriften grunda sig på en detaljplan eller en generalplan med rättsverkan enligt markanvändnings- och bygglagen (47 §). Behovet av utredningar på landskapsnivå kan utredas i landskapsplanens nästa uppdateringsfas.
2. Beteckningen för industriområdet ändras till T/kem.
3. Trafiksäkerheten längs riksväg 13 mellan Kaustby och Pedersöre kan ökas via andra åtgärder än en beteckning i Österbottens landskapsplan 2050.
4. Cykelvägar med minst regional betydelse kan anvisas i en landskapsplan. En cykelväg som sträcker sig över landskapsgränsen till Mellersta Österbotten bör även anvisas i Mellersta Österbottens landskapsplan.
5. Vandringsleden kan anvisas i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 som riktgivande friluftsled.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Gasledningen anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 som ett förbindelsebehov vars exakta sträckning bestäms i den fortsatta planeringen.
3. Enligt planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk bör vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. rekreation och kulturvärden.

Bemötande:

Noteras.

beaktats på ett ändamålsenligt sätt. Pedersöre kommun har inget att anmärka på planutkastet.

1.4 NYKARLEBY STAD

Nykarleby stad skriver i sitt utlåtande följande:

1. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är omfattande och den beaktar väl stadens utvecklingsbehov.
2. Området norr om Ytterjeppokorsning kunde anvisas som ett område för service. Stadsstyrelsen har tagit beslut att inleda en detaljplanering och området är med i stadens planläggningsöversikt 2023. I området skulle kunna finnas en kvalitativ rastplats, servicestation med caféverksamhet och affärer.
3. Den relativt stora småbåtshamnen vid Bådan kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 med en beteckning för båthamn (VS). Hamnområdet är anvisat som LV-1 område i delgeneralplanen för havsnära byar.
4. En del vandringsleder i kommunen saknas i planutkastet och kunde uppdateras till planförslaget.
5. Kanäsområdet bör anvisas som hamnområde, LS och industri- och lagerområde, T i Österbottens landskapsplan 2050.
6. Monäs hamn bör anvisas som småbåtshamn VS i Österbottens landskapsplan 2050.
7. Kovjoki industriområde bör anvisas som i industri- och lagerområde, T i Österbottens landskapsplan 2050.
8. Vindkraftsområdet 65 bör förstoras.
9. Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 bör strykas från utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1.5 VÖRÅ KOMMUN

Vörå skriver i sitt utlåtande följande:

1. Östgränsen för vindkraftsområdet Söderskogen bör justeras i överensstämmelse med vindkraftsprojektet Söderskogens generalplan.
2. Strandbanans sträckning in mot Vörå primärcentrum bör dras ut mot trakterna av riksvägen för att erhålla en för samhället skonsammare sträckning.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Ett område för service norr om Ytterjeppokorsningen anvisas i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
3. Småbåtshamnen vid Bådan kan anvisas med beteckningen båthamn i Österbottens landskapsplan 2050 ifall kommunen eller den som ansvarar för hamnen förbinder sig att utveckla hamnen och dess tjänster så att hamnen kan användas för mer än enbart lokalt båtliv.
4. Vandringslederna uppdateras i planförslagsskedet.
5. Kanäs hamn anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 som hamnområde. I planförslaget kan en beteckning för industri och lagerområde anvisas invid hamnen.
6. Monäs hamn kan anvisas med beteckningen båthamn i Österbottens landskapsplan 2050 ifall kommunen eller den som ansvarar för hamnen förbinder sig att utveckla hamnen och dess tjänster så att hamnen kan användas för mer än enbart lokalt båtliv.
7. I landskapsplanen anvisas industriområden av regional betydelse. Kovjoki industriområde uppfyller inte kriteriet för ett dylikt industriområde.
8. Förutsättningar att ändra avgränsningen för vindkraftsområde 65 granskas i förslagsskedet.
9. Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser och kan strykas ur Österbottens landskapsplan 2050 ifall staden så önskar.

Bemötande:

1. Avgränsningen av Söderskogens vindkraftsområde granskas i förslagsskedet.
2. Strandbanan anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 med utvecklingsprincipsbeteckningen behov av tågtrafikförbindelse och dess exakta läge bestäms i den fortsatta planeringen.

3. Friluftsleden Vörå-Vitmossens status bör ändras till förverkligad och dragningen justeras enligt dess verkliga terrängsträckning.
4. Rasmusbacken borde anvisas som ett rekreationsobjekt i Österbottens landskapsplan 2050.
5. Gränsen för vindkraftsområden bör justeras i enlighet med vindkraftsprojektörernas terrängundersökningar.
6. Vägavsnittet Kaisor-Storkyro bör pga. tung och livlig trafik anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som vägavsnitt som bör förbättras.
7. Vägavsnittet Vassor-Ylihärmä bör pga. tung och livlig trafik anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som vägavsnitt som bör förbättras.
8. Vägavsnittet Ölis-Klemetsgårdarna som är anvisat som vägavsnitt som bör förbättras bör förlängas fram till Vikomåets korsning.

3. Friluftsleden Vörå-Vitmossens status ändras till förverkligad och dragningen justeras enligt dess verkliga terrängsträckning.
4. Rasmusbacken anvisas som rekreations-/turismobjekt i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
5. Vindkraftsområdena har avgränsats med beaktande av vindkraftsutredningen och resultatet av den kompletterande rovfågelutredningen. I förslagsskedet granskas förutläggningarna att ändra vindkraftsområdenas avgränsning.
6. På vägavsnittet Kaisor-Storkyro finns inga kända åtgärder som skulle behöva beaktas i Österbottens landskapsplan 2050. Frågor som rör förbättring och underhåll av vägar diskuteras i Vasaregionens trafiksystemarbetsgrupp. Det lönar sig också att vara i kontakt med Södra-Österbottens NTM-central gällande vägars förbättringsbehov.
7. På vägavsnittet Vassor-Ylihärmä finns inga kända åtgärder som skulle behöva beaktas i Österbottens landskapsplan 2050. Frågor som rör förbättring och underhåll av vägar diskuteras i Vasaregionens trafiksystemarbetsgrupp. Det lönar sig också att vara i kontakt med Södra-Österbottens NTM-central gällande vägars förbättringsbehov.
8. Gällande riksväg 8 mellan Ölis och Vassor är utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 tillräcklig. Den slutliga längden på vägavsnittet som bör förbättras och dess exakta läge bestäms i den mer detaljerade planeringen.

1.6 LAIHELA KOMMUN

Laihela kommun skriver i sitt utlåtande följande:

1. Sträckningen enligt alternativ 2a för vägprojektet Helsingby-Laihela bör absolut finnas kvar i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom planer enligt alternativ 3a ännu inte har godkänts i någon form. Laihela kommun godkänner inte den riktgivande eller alternativa vägsträckning enligt alternativ 3a som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
2. Hela vindkraftsområdet för Ilmatars projekt (Taaborinvuori, Miiluhaudanmäki och Jokiperä) bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Landskapsplanen ska vara så möjliggörande som möjligt, för då kan man i den mer detaljerade planeringen fastställa

Bemötande:

1. Enligt MKB-utredningen och kompletteringen av den är alla undersökta alternativ för riksväg 3 Helsingby-Laihela genomförbara. NTM-centralen i Södra Österbotten har beslutat att utredningsplaneringen fortsätter utifrån alternativ 3a. Dessutom har Traficom godkänt en vägplan för riksväg 3 i Laihela centrum, enligt vilken den nuvarande vägen ska förbättras. Detta minskar sannolikheten för att den alternativa vägsträckning som anvisats i Österbottens landskapsplan 2040 genomförs i en ny terrängkorridor söder om Laihela centrum. Det är inte meningsfullt att anvisa sådana områdesreserveringar i landskapsplanen som det är osannolikt att genomförs men som förhindrar annan områdesanvändning.
2. Avgränsningarna av Taaborinvuori och Jokiperä vindkraftsområden grundar sig på vindkraftsutredningen och resultaten av den kompletterande rovfågelutredningen. Enligt vindkraftsutredningen har området på Miiluhaudanmäki inte identifierats som ett poten-

det område som lämpar sig för vindkraftverken utifrån närmare utredningar.

3. På Rajavuori vindkraftsområde håller ett projekt med 17 vindkraftverk på att genomföras. Den förminskade avgränsningen av vindkraftsområdet i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 påverkar inte projektet, men med tanke på en eventuell utvidgning bör avgränsningen av Rajavuori vindkraftsområde vara densamma som i Österbottens landskapsplan 2040.

1.7 KORSHOLMS KOMMUN

Korsholms kommun lyfter i sitt utlåtande fram följande:

1. En utvecklingszon längs med riksväg 8 som dels skulle binda ihop landskapet Österbotten och dels landskapet Österbotten med grannlandskapen borde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.
2. Vasa-Seinäjäjoki utvecklingszon bör breddas för att även lyfta fram den fortsatta förbindelsen mot Mellersta Finland och Birkaland.
3. Den alternativa vägsträckningen som i Österbottens landskapsplan 2040 finns anvisad på södra sidan av Laihela saknas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Ifall riksväg 3 styrs om via Seinäjoki ökar avståndet mellan Vasaregionen och Tammerfors. Ifall en dylik åtgärd vidtas bör det tydligt framkomma i konsekvensbedömningen.
4. Det är bra att lyfta fram betydelsen av hamnarna i Kaskö, Vasa och Jakobstad samt den beredskapsförsörjningsfunktion som dessa har.
5. Att anvisa Strandbanan i Österbottens landskapsplan 2050 är relevant för att säkerställa

tiellt vindkraftsområde. Enligt de uppgifter som använts i den uteslutande buffertanalysen finns det fritidsbyggnader i området. I närheten av området finns Naturaområdet Levaneva. I enlighet med NTM-centralens rekommendation har det gjorts en Naturbedömning, och resultaten av den beaktas när förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas. I planförslagsfasen kan det kontrolleras om det finns förutsättningar att ändra avgränsningarna av vindkraftsområdena.

3. Avgränsningen av Rajavuori vindkraftsområde baserar sig på resultaten av rovfågelutredningen. I närheten av området finns Naturaområdet Levaneva. I enlighet med NTM-centralens rekommendation har det gjorts en Naturbedömning, och resultaten av den beaktas när förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas. I planförslagsfasen kan det kontrolleras om det finns förutsättningar att ändra avgränsningarna av vindkraftsområdena.

Bemötande:

1. Vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 ska utredas och diskuteras hur riksväg 8 kunde lyftas i planen.
2. Beskrivningen av Vasa-Seinäjäjoki utvecklingszon kan vid behov specificeras i planutkastet.
3. Enligt miljökonsekvensbedömningen och dess komplettering för riksväg 3 mellan Helsingby och Laihela är alla undersökta alternativ genomförbara. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten har beslutat att den fortsatta planeringen sker enligt alternativ 3a. Dessutom har Traficom godkänt vägplanen för riksväg 3 i Laihela centrum, där vägen förbättras på sin nuvarande plats. Detta minskar sannolikheten för att genomföra den i Österbottens landskapsplan 2040 anvisade alternativa vägsträckningen som går i en ny terrängkorridor söder om Laihela centrum. Det är inte meningsfullt att i landskapsplanen anvisa områdesreserveringar som sannolikt inte kommer att förverkligas men som förhindrar annan områdesanvändning. Österbottens landskapsplan 2050 ändrar inte huvudriktningen för riksväg 3.
4. Noteras.
5. Noggrannare utredningar om den exakta dragningen av Strandbanan görs i ett senare

la tågtrafikförbindelsens framtida områdesbehov. I förslagsskedet borde sträckningen utredas närmare eftersom den kommer att medföra konsekvenser för den noggrannare områdesplaneringen. Ifall tågförbindelsen ska gå genom Granholmsbackens detaljplanområde bör områdesbehovet för tågtrafikförbindelsen utredas då ändringsarbetet med detaljplanerna pågår. I annat fall bör tågtrafikförbindelsen ledas utanför området. Strandbanan bör planeras längs med stomvägen.

6. Att i Österbottens landskapsplan 2050 anvisa Vasa hamnväg som ett behov av vägförbindelse är inte ändamålsenligt. Eftersom vägen är av stor betydelse för regionens utveckling borde vägen anvisas som en riktgivande eller alternativ vägsträckning. I de utredningar som bör göras bör beaktas kontaktmyndighetens utlåtande över miljökonsekvensbeskrivningen.
7. Vägsträckningen som anvisas för regionväg 724 (Grönvik omfartsväg) samt den objektbeteckning som anvisas invid korsningen av riksväg 8 och regionväg 725 understöds.
8. Planbeteckningen gällande Stormossens område för cirkulär ekonomi behöver granskas och vid behov förtydligas. I området bör säkerställas att avfallsförbränningsanläggningar kan placeras. En del av området behöver även utredas som område för kemisk industri och lagring.
9. Analysen över tysta områden är välgjord och värd att beaktas i planens konsekvensbedömning.
10. Planbeteckningen för vindkraftsområden kunde ändras så att den också möjliggör annan kompletterande energiproduktion. Behovet av att anvisa större enhetliga områden för solcellsparkar eller reglerkraft kunde granskas närmare i förslagsskedet.
11. Utredningen om elöverföring är behövlig. Elförbindelserna bör koordineras och till exempel bör samma elstolpar användas när sådan möjlighet finns.
12. Potentiella områden för fiskodling kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 på basen av Finlands havsplan. I konsekvensbedömningen för vindkraftsområdena ute till havs bör fokuseras på yrkesfiskets möjligheter att bedriva sin verksamhet.

re skede, så fort det finns förutsättningar för det.

6. I förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Vikby-alternativet som en riktgivande eller alternativ vägsträckning.
7. Noteras.
8. Beteckningen för Stormossens område kan vid behov preciseras i förslagsskedet.
9. Noteras.
10. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. I områdena kan även annan energiproduktion förekomma. Ifall solenergiproduktionsområden ska anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eller inte ska diskuteras i förslagsskedet.
11. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 finns en planeringsrekommendation som säger att jordkablar och gemensamma stolpar bör om möjligt användas.
12. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har temat primärnäringar inte uppdaterats, utan de presenteras på samma sätt som i Österbottens landskapsplan 2040. I Österbottens landskapsplan 2040 anvisas inte områden för fiskodling. Under planprocessen kom det under diskussioner med sakkunniga fram att nya fiskodlingsenheter i havsområdet förverkligas lokalt genom mer detaljerade utredningar och miljötillstånd. I Finlands havsplan anvisas visserligen potentiella fiskodlingsområden, men samtidigt poängteras att fiskodling också kan finnas utanför dessa områden. Enligt planeringsbestämmelsen för område för vindkraftsverk

13. En ny handelsutredning bör göras till grund för en ny fördelning av handelsområden i Österbotten och inom stadsregionerna.

1.8 VASA STAD

Vasa stad skriver i sitt utlåtande följande:

1. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är välgjort och de lösningar som presenteras i det överensstämmer med vad som diskuterades i den inledande fasen.
2. Det är bra att förbindelsen mellan Vikby och Kuni har tagits med i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Förbindelsen skulle kunna fungera som omfartsväg och underlätta trafiksituationen i de bebyggda delarna av Vasa om omfartstrafiken mellan den södra och den norra delen av riksväg 8 skulle gå via den. Dessutom skulle en smidigare förbindelse mellan Hamnvägen och den norra delen av riksväg 8 vara viktig för att minska trafikvolymerna i Vasa centrum.
3. Kvarkens utvecklingszon är ett bra tillägg till landskapsplanen. Den är en viktig logistisk förbindelse och stödjer också Vasa stads och Umeå kommuns mål att utöka samarbetet och stärka den gemensamma regionens ställning och livskraft.
4. Strandbanan är ett bra tillägg. Den är av betydelse för hela Finland som en alternativ försörjningsväg, om det uppstår störningar på huvudbanan. Den skulle också vara viktig för Vasaregionen som ett bra logistiskt alternativ för transporter längs kusten.
5. Metviken och Infjärden anvisas som rekreationsområden (V) i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Vasas mål är att behålla båda som vattenområden. Då gäller rekreationsbeteckningen i första hand stränderna.

1.9 MALAX KOMMUN

Malax kommun skriver i sitt utlåtande följande:

UTLÅTANDEN. ÅSIKTER OCH BEMÖTANDEN, PLANUTKAST

bör vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske. Hur fiskodlingsområden kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerieringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land. Enligt Forststyrelsens förslag till "Naturressursplan för havsområden" önskar Fortsstyrelsen utreda ifall de på förhand kunde kartlägga potentiella fiskodlingsområden på statsägda vattenområden och sälja produktionsrättigheterna för färdiga områden på samma sätt som för vindkraftsområden.

13. Det finns inga resurser att uppdatera temat handel i samband med uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050. Vilka teman som uppdateras vid nästa landskapsplaneringsprocess tar landskapsstyrelsen ställning till senare.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Vattenområden kan ingå i rekreationsområden. Vattenområden kan betjäna rekreationen.

Bemötande:

1. I Österbottens landskapsplan 2050 har gränsen för regionalt betydande vindkraftsområden justerats från tio vindkraftverk till sju. Med tanke på att vindkraftverken ökat i storlek är detta motiverat. Enligt nationella riktlinjer bör vindkraftverken koncentreras till större helheter. Därför borde det i den fortsatta planeringen ses över hur mindre vindkraftsparker borde placeras i förhållande till i landskapsplanen anvisade vindkraftsområden för att få fungerande helheter.
  2. Förverkligade vindkraftsområden som anvisas i Österbottens landskapsplan 2040 borde anvisas med samma avgränsning i Österbottens landskapsplan 2050. Detta gäller området Långmossa-Ribäcken. Det i planutkastet anvisade området bör utvidgas att omfatta område 75 i vindkraftsutredningen, undantaget skyddsområdet vid Unjärv.
  3. I närheten av vindkraftsområdet i Molpe anvisas grundvattenområden. I den fortsatta planeringen bör det utredas om området är tillräckligt stort för att ha regional betydelse.
  4. Behov av ekologisk förbindelse sammanfaller på ett flertal ställen med vindkraftsområden vilket gör att planbeteckningen delvis förlorar sin innebörd.
  5. Vindkraftsområdena i den ekonomiska zonen bör beaktas vid bedömningen av de sammantagna konsekvenserna.
  6. I Österbottens landskapsplan 2050 kan inte anvisas båttrutter som går ut mot vindkraftsområden eller båttrutter i smala korridorer mellan vindkraftsområden. Traficoms och Trafikledsverkets utlåtanden är viktiga att beakta.
  7. Potentiella områden för fiskodling kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 på basen av Finlands havsplan. I konsekvens-
1. I Österbottens landskapsplan 2050 anvisas områdesanvändning av minst regional betydelse och gällande vindkraft betyder det vindkraftsparker med minst sju kraftverk. Hur mindre vindkraftsparker borde placeras bör utredas i kommunala planer. Som utgångspunkt kan användas den vindkraftsutredning som ligger till grund för landskapsplanutkastet.
  2. Orsaken till att ifrågavarande område för vindkraftverk är mindre i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är på grund av resultatet av de utredningar som gjorts till grund för planen. Enligt utredningen om vindkraftens konsekvenser för rovfåglar överskrids gränsen för en sensitiv art ifall alla de vindkraftsområden som ingår i utredningen förverkligas. Förutsättningar att ändra områdesavgränsningen granskas i den fortsatta planprocessen. I förslagsskedet beaktas också den Natura-bedömning som uppgjorts.
  3. Vindkraftsområdet i Molpe är enligt utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 tillräckligt stort för att rymma 7 vindkraftverk. Grundvattenområdet finns utanför området för vindkraftverk. Under planprocessen har dock framkommit uppgifter som föranleder att vindkraftsområdets avgränsning bör justeras. I förslagsskedet granskas därför avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.
  4. De ekologiska förbindelserna i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas med en utvecklingsprincipbeteckning som visar att det finns ett förbindelsebehov. Enligt planeringsbestämmelsen för behoven av ekologisk förbindelse bör i den mer detaljerade planeringen det ekologiska förbindelsebehovet preciseras och nödvändiga utredningar på respektive plannivå göras. Områdesanvändning och åtgärder i området bör planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas.
  5. Förverkligandet av vindkraftsområdena som utreds i den ekonomiska zonen är osäker och ligger långt i framtiden. Därför kan de beaktas men borde inte få begränsa planerandet av vindkraftsparker i territorialvattnen.
  6. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 grundar sig på diskussioner med Traficom, Trafikledsverket och Södra-Österbottens NTM-central. Vid uppgörandet av planförslaget hålls vidare diskussioner.
  7. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har temat primärnäringar inte uppdaterats, utan de presenteras på samma sätt

bedömningen för vindkraftsområdena ute till havs bör fokuseras på yrkesfiskets möjlighet att bedriva sin verksamhet.

8. Utredningen om elöverföring, där även vindkraftsområdena ute till havs beaktas, är behövlig. Elöverföringen bör koordineras och till exempel bör om möjligt samma elstolpar användas vid byggande av kraftledningslinjer.
  9. Behovet av att anvisa större enhetliga områden för solcellsparker eller reglerkraft kan också vara bra att närmare granska i förslagskedet.
  10. Att anvisa Strandbanan i Österbottens landskapsplan 2050 är relevant för att säkerställa tågtrafikförbindelsens framtida områdesbehov. Sträckningen borde utredas närmare i ett tidigt skede eftersom den kommer att medföra konsekvenser för den noggrannare områdesplaneringen.
  11. Att anvisa vätgasledningen Nordic Hydrogen route i Österbottens landskapsplan 2050 är bra. Ledningens exakta sträckning borde utredas närmare i ett tidigt skede eftersom den kommer att medföra konsekvenser för den noggrannare områdesplaneringen.
  12. I den fortsatta planeringen av Vasa hamnväg bör beaktas vägens funktion även för persontrafiken. Anslutningar till befintlig trafikinfrastruktur bör planeras så att de är funktionella med tanke på pendlingstrafiken till Vasa.
  13. Att anvisa Sundom omfartsväg i Österbottens landskapsplan 2050 är viktigt. Behovet av omfartsvägen har ökat till följd av utvecklingen på Vasklot.
  14. Analysen gällande tysta områden är välgjord. Analysen är värd att beaktas i konsekvensbedömningen för vindkraftens påverkan i Österbottens landskapsplan 2040. I Österbottens landskapsplan 2040 anvisas inte områden för fiskodling. Under planprocessen kom det under diskussioner med sakkunniga fram att nya fiskodlingsenheter i havsområdet förverkligas lokalt genom mer detaljerade utredningar och miljötillstånd. I Finlands havsplan anvisas visserligen potentiella fiskodlingsområden, men samtidigt poängteras att fiskodling också kan finnas utanför dessa områden. Enligt planeringsbestämmelsen för område för vindkraftsverk bör vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske. Hur fiskodlingsområden kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerier ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land. Enligt Forststyrelsens förslag till "Naturressursplan för havsområden" önskar Fortsstyrelsen utreda ifall de på förhand kunde kartlägga potentiella fiskodlingsområden på statsägda vattenområden och sälja produktionsrättigheterna för färdiga områden på samma sätt som för vindkraftsområden.
8. I en landskapsplan kan inte tas ställning till hur elöverföringen ska förverkligas. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 finns en planeringsrekommendation som säger att jordkablar och gemensamma stolpar bör om möjligt användas.
  9. Ifall solenergiproduktionsområden ska anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eller inte ska diskuteras i förslagskedet.
  10. Noggrannare utredningar om den exakta dragningen av Strandbanan görs i ett senare skede, så fort det finns förutsättningar för det.
  11. Noggrannare utredningar om den exakta dragningen av vätgasledningen görs så fort det finns förutsättningar för det.
  12. Noteras.
  13. Noteras.
  14. Noteras.

kan på landskapet och samhällsstrukturen samt gällande möjligheterna att skapa en trygg, hälsosam, trivsamt och socialt välfungerande livsmiljö och omgivning.

1.10 KORSNÄS KOMMUN

Korsnäs kommun har inget att anmärka på utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1.11 NÄRPES STAD

Närpes stad skriver i sitt utlåtande följande:

1. Landskapsstyrelsens val av teman för uppdateringen av landskapsplanen är ändamålsenliga, i synnerhet med avseende på energiförsörjning samt trafiksystemet och därtill hörande anvisningar av infrastruktur.
2. Det är positivt att både Strandbanan och Nordic hydrogen route anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, men det är ytterst viktigt att deras placering utreds noggrant och att tillräckliga skyddsavstånd till bosättning prioriteras, samt att användning av åker- och odlingsmark undviks.
3. Det är positivt att gränsen för en vindkraftspark av regional betydelse minskas från 10 till 7 kraftverk, eftersom kraftverkens storlek och omfång ändrats i väsentlig utsträckning sedan Österbottens landskapsplan 2040 godkändes.
4. Då områden anvisas för vindkraftsproduktion framöver kan det vara befogat att redan i initialskedet beakta markens beskaffenhet, så att t.ex. vattensjuka områden inte anvisas, då byggande inom sådana områden inte kan anses ekonomiskt hållbart.
5. Placeringen av vindkraft både på land och till havs bör utgå från lokala omständigheter genom en aktiv dialog med kommunens invånare. Natur-, landskaps- och rekreationsvärden bör beaktas samt sjöfartens och fiskets förutsättningar tryggas.
6. Vad gäller kraftledningar från nya vindkraftsområden både på land och till havs bör jordkablar eller befintliga stolpar användas.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Markens beskaffenhet utreds i samband med den mer detaljerade planeringen.
5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de vindkraftsområden som enligt vindkraftsutredningen och SYKEs utredning anses vara lämpliga. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Enligt planeringsbestämmelsen ska man vid planering av området beakta konsekvenserna för bl.a. rekreation, fiske, sjöfart samt för landskaps- och naturvärden. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.
6. I Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 finns en planeringsrekommendation som säger att jordkablar och gemensamma

das för att undvika att nya kraftledningsgator behövs.

7. Sydösterbottens utvecklingszon är av väsentlig betydelse för den framtida utvecklingen av näringsliv i området. Den föreslagna nya vägsträckningen mellan Närpes och Kaskö är bra med tanke på den eventuella fabriksableringen i Kaskö.
8. Med tanke på Sydösterbottens utvecklingsmöjligheter är det av yttersta vikt att landskapsplanen möjliggör en utvidgning av den stora detaljhandelsenheten på Högback. I Österbottens landskapsplan 2040 finns inget utrymme för utveckling av handel i området.
9. Närpes stad ställer sig frågande till att anvisningen av Bergö västra fiskefarled avslutas på gränsen till ett område för vindkraftverk.

1.12 KRISTINESTAD STAD

Kristinestads stad skriver i sitt utlåtande följande:

1. Ett nära och tätt samarbete i det fortsatta arbetet med landskapsplanen önskas. Viktigt är även att kommuninvånare får vara delaktiga i arbetet. Referens till kommuninvånare saknas i stycket om växelverkan.
2. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Sydösterbottens utvecklingszon mellan Kaskö och Seinäjoki. Med utvecklingszonen avses järnvägen från Seinäjoki till Kaskö hamn. Denna utvecklingszon bör innefatta Kristinestad och ändras till att omfatta även bostads- och serviceområden samt arbetsplatspendling.
3. Riksväg 8 bör utgöra en utvecklingskorridor.
4. Att behovet av tågtrafikförbindelse (Strandbanan) anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är bra. När det kommer till den konkreta planeringen av var tågförbindelsen ska dras önskar staden Kristinestad ett tätt samarbete. Med beaktande av den stora industrietableringen som aviserats finns skäl att skynda på förverkligandet av tågförbindelsen.
5. Fördjupning av farleden till Björnö hamn bör anvisas i Österbottens trafiksystemplan 2050 och Björnö hamn bör ingå i hamnarnas samarbetsprojekt för digitalisering.
6. Att förbindelsebehov för gasledning anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är bra. I Kristinestad behöver gasledningen dras via det nya industriområdet som planeras i anslutning till Kristinestadsvägen (väg 662) samt till Björnö hamn.

stolpar bör om möjligt användas.

7. Noteras.
8. Det finns inga resurser att uppdatera temat handel i samband med uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050. Vilka teman som ska uppdateras vid nästa landskapsplaneringsprocess tar landskapsstyrelsen ställning till senare.
9. Fiskefarleden ska flyttas / har flyttats norrut men vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 fanns ännu inga uppgifter om den nya dragningen. Den nya dragningen beaktas i planförslaget.

Bemötande:

1. Noteras.
2. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 sträcker sig Sydösterbottens utvecklingszon längs Sydbottenbanan och innesluter även stamväg 67 och Kaskö hamn. De kommande industrietableringarna i Kristinestad beaktas vid utformandet av Sydösterbottens utvecklingszon i planförslaget.
3. Vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 ska utredas och diskuteras hur riksväg 8 kunde lyftas i planen.
4. Noggrannare utredningar om den exakta dragningen av Strandbanan görs i ett senare skede, så fort det finns förutsättningar för det.
5. Noteras.
6. Noteras.

7. Kvarkens södra havsvindkraftsområde nr. 4 bör minskas med hälften från nuvarande storlek så att den nord-sydliga gränsen flyttas västerut.
8. Kristinestad stödjer förslaget till ett större vindkraftsområde i Västervik i enlighet med utkastet till landskapsplanen.
9. Förbindelsebehov för kraftledningar bör anvisas från de nya vindkraftsområdena, inkl. havsvindkraftsområdena. Planeringsbestämelsen för dessa bör vara att inga nya kraftledningsgator godkänns, utan elöverföringen måste ske antingen per jordkabel eller genom att använda existerande stolpar.
10. Stycket om tillgången på arbetskraft bör kompletteras med att Kristinestad, pga. den kommande industrietableringen, behöver en stor personalstyrka med mångfacetterade kompetenser. Även här bör den omdefinierade utvecklingszonen i Sydösterbotten nämnas.

1.13 KASKÖ STAD

Kaskö stad har inget att anmärka på utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1.14 VÄSTKUSTENS MILJÖENHET

Västkustens miljöenhet skriver i sitt utlåtande följande:

1. Det är positivt att det i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas stora luo-områden i havet utanför Kristinestad-Sideby, i norra Kristinestad och Tjock-Penikmossen.
2. EO-området på Stormossberget i Uttermossa, Kristinestad bör ta Uttermossa bäcken och närliggande bosättning i beaktande.
3. EO-beteckningen kunde förtydligas så man bättre förstår grunden till de områden som valts. Eftersom EO-områden på vissa platser sammanfaller med redan befintliga marktakter blir det oklart vad som ligger till grund för områdena.
4. Det är skäl att utreda EO-områdena noggrant eftersom för ett i en landskapsplan anvisat marktäkt område finns det möjlighet att ansöka om t.o.m. 20 års tillståndstid. I andra fall är tillståndstiden högst 10 år.
5. EO-områdena på Flaggmossberget i Kristinestad och Änkermossberget i Närpes finns

7. Avgränsningen av Kvarkens södra havsvindkraftsområde nr. 4 ändras enligt staden Kristinestads önskan, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
8. Noteras.
9. Enbart kända förbindelsebehov kan anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Planeringsbestämelsen diskuteras vid utarbetandet av planförslaget.

10. Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Viktiga områden för stenmaterialförsörjning anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 med en objektsbeteckning. Avgränsningen av områdena preciseras då täktförutsättningarna utvärderas enligt marktäktlagens krav.
3. Grunderna till urvalet av viktiga områden för stenmaterialförsörjning beskrivs i planbeskrivningen, POSKI-projektets rapport och i den kommande berättelsekartan (Story Map) över POSKI-projektet.
4. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 grundar sig på ett flertal utredningar som är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Viktiga områden för stenmaterialförsörjning på landskapsnivå har noggrant utretts i Södra Österbottens NTM-centrals, Södra Österbottens förbunds och Österbottens förbunds POSKI-projekt, vilken de i landskapsplanutkastet anvisade viktiga områden för stenmaterialförsörjning grundar sig på.
5. Viktiga områden för stenmaterialförsörjning anvisas i utkastet till Österbottens landskaps-

inom vindkraftsområden som redan är utbyggt och i pågående byggskede. EO-beteckningen behöver också ta vindkraftverken i beaktande så tillräckliga avstånd säkras.

6. En utvärdering kunde även göras över konsekvenserna av att utnyttja och utvidga befintliga marktäktomsråden där områdena redan är exploaterade och belastade av verksamhet jämfört med att öppna upp nya marktäktomsråden på orörda områden. POSKI-projektet verkar inte ha tagit den aspekten i beaktande.
7. Många av skogsområdena är planerade med vindkraftsparker. När också kuststräckan planeras med vindkraft borde en större och heltäckande utredning göras över hur alla sammanlagda vindkraftsparker påverkar flyttfågelstråken. Vindkraftsparken i Västervik, Kristinestad har olämplig form med tanke på flyttfåglar när den sträcker sig i öst-västlig riktning.
8. Södra Österbottens NTM-central har i december 2022 gjort beslut om att ta bort Glötvikens grundvattenområde (1049907) i Korsholm ur klassificeringen. Området ska inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Gränserna för Västerhankmo grundvattenområdet (1049902) har också ändrats i klassificeringen och behöver uppdateras i Österbottens landskapsplan 2050.
9. Gruvområdet i Korsnäs har getts beteckningen "Rekreations-/turismobjekt" och området har status som värdefull kulturmiljö på landskapsnivå. NTM-centralen i Birkaland har genomfört ett uppföljningsprojekt "Kajak" över gruvområdet. I projektet utreds områdets inverkan på miljön samt miljö- och hälsorisker med området. Bl.a. har konstaterats att utvinningsavfallsdeponin inte är sanerad och övertäckt och det gamla slaggmaterial- et innehåller hälsoskadliga höga halter av bly. Rapport över resultaten kommer i slutet av 2023 och Kajak-projektets resultat kan behöva uppmärksammas i landskapsplaneringen.

1.15 EVIJÄRVI KOMMUN

Evijärvi kommun anser att det är bra och viktigt att vägsträckningen Ina-Kaustby beaktas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Till övriga delar har Evijärvi kommun inget att anmärka mot i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

plan 2050 med en objektsbeteckning. Avgränsningen av områdena preciseras då täktförutsättningarna utvärderas enligt marktäktlagens krav.

6. I POSKI-projektet har gamla POSKI-områden samt nya potentiella områden utretts noggrant.
7. De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 baserar sig på vindkraftsutredningen och SYKEs utredning. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk sägs att vid mer detaljerad planering av området ska man beakta bl.a. konsekvenserna för naturvärden.
8. Grundvattenområdena uppdateras enligt Södra Österbottens NTM-centrals klassificering.
9. Kajak-projektets resultat beaktas i planens förslagsskede.

Bemötande:

Noteras.

1.16 KAUHAVA STAD

Kauhava stad skriver i sitt utlåtande följande:

1. Ett starkare styrande i landskapsplanen av vindkraftsbyggande är bra.
2. Kauhava stad har inget att anmärka mot vindkraftsområdena Kimo Österskog, Storbötet, Trullbacken och Purmo.
3. I fortsättningen bör samarbete över landskapsgränsen göras vad gäller leder som sträcker sig över landskapsgränserna så att lederna uppmärksammas i båda landskapsplanerna.

1.17 LAPPAJÄRVI KOMMUN

Lappajärvi kommun har inget att anmärka mot utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1.18 TEUVA KOMMUN

Teuva kommun skriver i sitt utlåtande följande:

1. Det är bra att Sydbottenbanans betydelse och behov av grundförbättring har beaktats i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
2. Tillväxtkorridoren Kauhava-Kauhajoki i utkastet till Södra-Österbottens landskapsplan 2050 borde förlängas till Kaskö. Detta stöds också av de planerade stora industriinvesteringarna i Kaskö och Kristinestad.
3. Österbottens landskapsplan 2050 borde styra nya elöverföringsförbindelser att använda gemensamma stolpar, där det är tekniskt möjligt. På så sätt undviks en försvagning av den biologiska mångfalden och orimliga nackdelar för markägare.

1.19 UMEÅ KOMMUN

Umeå kommun skriver i sitt utlåtande följande:

1. Målet för Österbottens landskapsplan 2050 som är övergripande och har en utgångspunkt i hållbarhetsaspekterna, har en tydlig koppling till Umeå kommuns mål och ambitioner vilket underlättar ett samarbete över Kvarken.
2. Betydelsen av samordning mellan Österbotten och Västerbotten är stor vad gäller olika rumsliga utredningar som rör vårt gemensamma hav i Norra Kvarken.
3. En välfungerande intermodal Kvarkenförbindelse är av stor vikt och en gemensam fråga för den regionala utvecklingen på båda sidor om Kvarken. Därför är det positivt att utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 säkerställer kommunikationer över

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Omfattningen och innehållet i Sydösterbottens utvecklingszon övervägs under planförslagsfasen.
3. Enligt planeringsrekommendationen för förbindelsebehov för kraftledning ska gemensamma stolpar användas där det är möjligt.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.

Kvarken genom Kvarkens utvecklingszon mellan Umeå och Vasa, och nämner eventuell framtida väg- och järnvägstrafik mellan regionerna. Det finns stora möjligheter att gemensamt undersöka potentialer kring en fast förbindelse utifrån en mängd olika dimensioner.

4. Havsbaserad vindkraft är ett tema som bör samordnas och koordineras i ett gemensamt Kvarken. Områden som aviserats i respektive lands havsplan bör koordineras och ses i ett sammanhang med bland annat analyser av kumulativa effekter av områden geografiskt nära varandra.

1.20 SÖDRA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Södra Österbottens förbund föreslår i sitt utlåtande:

1. Ett arbetsmöte inom teman som kräver samordning, såsom regionstruktur och utvecklingszoner som sträcker sig över landskapsgränser.
2. Införande av en allmän bestämmelse för elöverföring i Österbottens landskapsplan 2050, så att elöverföringen planeras med minsta möjliga påverkan.

1.21 MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Mellersta Österbottens förbund konstaterar att Österbottens landskapsplan 2050 har konsekvenser som sträcker sig över landskapsgränserna och därför är det viktigt att förbunden har ett nära samarbete i planeringen av områdesanvändningen. Särskilt i omedelbar närhet av landskapsgränsen i fråga om planlösningar gällande t.ex. energi, trafiksystemet och grönområden.

1.22 SATAKUNTA FÖRBUND

Satakunta skriver i sitt utlåtande följande:

1. Materialet i beredningsfasen av Österbottens landskapsplan 2050 är tydligt och lättläst. Den kartapplikation som finns på webbplatsen och som visar beteckningar och bestämmelser i landskapsplanen är till stor hjälp när man granskar planen.
2. Satakunta håller på att utarbeta Satakunta landskapsplan 2050, som omfattar alla former av områdesanvändning. Arbetet med planen är i beredningsfasen. Satakunta förbund anser att de samtidigt pågående landskapsplanprocesserna är ett bra tillfälle att samordna landskapsöverskridande behov inom områdesanvändningen och samarbeta över landskapsgränserna.
3. Det havsbaserade område för vindkraftverk

4. Noteras.

Bemötande:

1. Ett arbetsmöte inom teman som kräver samordning hålls.
2. Införande av en allmän bestämmelse för elöverföring i Österbottens landskapsplan 2050 övervägs vid uppgörandet av planförslaget.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.

3. När vindkraftsutredningen i Södra Öster-

(TV1) som gränsar till landskapsgränsen till Satakunta ingår inte i Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens utredning av potentiella vindkraftsområden och inte i utredningens avsnitt om konsekvensbedömning i den omfattning som anges i planutkastet. Underlaget och konsekvensbedömningen om detta område för vindkraftsproduktion bör kompletteras i synnerhet när det gäller konsekvenserna för landskapet Satakunta och Merikarvia kommun. Konsekvensbedömningen bör göras med beaktande av bl.a. det att området för vindkraftverk gränsar till Bottenhavets nationalpark. Dessutom bör konsekvenserna bedömas i förhållande till näringarna i Merikarvia, till exempel fiske och turism, samt fritidsboende och rekreationsområden. Konsekvensbedömningen bör innefatta de kumulativa effekterna av det område för vindkraftverk (tv2) som anvisas i södra delen av landskapet Österbotten och de projekt som planeras i den ekonomiska zonen samt elöverföringen. Vid bedömning av de kumulativa effekterna bör också Satakunta gröstrukturutredning, som gjorts för Satakunta landskapsplan 2050, noteras.

4. I planbeskrivningen borde också informationen om beteckningarna för förbindelsebehov angående tågtrafikförbindelse och gasledning samt datakommunikationsförbindelse kompletteras.
5. En förstudie om behovet av Strandbanan och konsekvensbedömning av beteckningen för förbindelsebehov borde påbörjas så snart som möjligt som stöd för planeringen av Österbottens landskapsplan 2050 och Satakunta landskapsplan 2050.
6. Det vore skäl att hålla ett arbetsmöte om områdesanvändningslösningar och bedömning av konsekvenser i närheten av gränsområdet.

botten, Mellersta Österbotten och Österbotten gjordes fanns ytterst lite information om havsområdet. Vid avgränsning av havsbaserade vindkraftsområden beaktades därför Finlands miljöcentrals forskningsrapport om lämpliga havsområden för vindkraft, som utkom vintern 2022. Detta ledde till att de områdesavgränsningar som rekommenderades i vindkraftsutredningen ändrades. Också behovet av sjötrafik inverkar på avgränsningen av området. Konsekvenserna har bedömts på landskapsplanenivå. Konsekvensbedömningen preciseras i mer detaljerade planer.

4. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Strandbanan med utvecklingsprincipsbeteckningen "Behov av tågtrafikförbindelse" och gasledningen med utvecklingsprincipsbeteckningen "Förbindelsebehov för gasledning". I beredningsfasen av planutkastet har det identifierats ett behov av dessa beteckningar för utvecklingsprinciper. Informationen om dem kompletteras i planbeskrivningen under den fortsatta beredningen av landskapsplanen efter hand som ytterligare information kommer fram. Samma gäller datakommunikationsförbindelsen.
5. En förstudie om behovet av Strandbanan och konsekvensbedömning av beteckningen för förbindelsebehov påbörjas genast när det finns tillräckliga resurser och en samsyn om vad som ska utredas.
6. Ett arbetsmöte hölls 17.8.2023.

1.23 BIRKALANDS FÖRBUND

Birkalands förbund skriver i sitt utlåtande följande:

1. Med tanke på trafikförbindelserna mellan landskapen och tillgängligheten är den nya / förbättrade vägsträckningen av riksväg 3 mellan Helsingby och Laihela som anvisas i utkastet till Österbottens Landskapsplan

Bemötande:

1. Noteras.

- 2050 motiverad.
2. Förbättringen av Vasa förbindelsebana mellan Vasa och Seinäjoki ökar även möjligheten att fullt utnyttja tågförbindelsen mellan Tammerfors och Vasa. För att utveckla förbindelserna över landskapsgränserna är det viktigt att upprätthålla beredskapen även för småskalig förbättring av den del av stambanan som ligger i Österbotten.
  3. Pga avsaknad av gemensam landskapsgräns anser Birkalands förbund att det inte är ändamålsenligt att ta ställning till övriga detaljer i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Birkalands förbund följer med särskilt intresse energitemat, t.ex. planbe-teckningarna och planlösningen för sol- och vätekräft.

1.24 TAVASTLANDS FÖRBUND

Tavastlands förbund stöder utvecklingen av riks-väg 3 och stambanan. Framför allt är utvecklingen av stambanan en mycket viktig investering för hela landet. Stambanan hör också till det tran-seuropeiska TEN-T-stomnätet, som är den första av de transeuropeiska transportnätstnivåerna som förverkligas. Stambanans betydelse har ökat då det gäller militär rörlighet och försörjningsbered-skap. Tavastlands förbund anser det viktigt att tågen fortsätter att gå i stambanans nuvarande spårkorridor.

1.25 KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kommunikationsministeriet skriver i sitt utlåtande följande:

1. Målet med utvecklingszonerna över land-skapsgränsen, att förtäta områdesanvänd-ningen, vilket gynnar utveckling av kollektivtrafik och resekedjor, kan anses vara motiverat.
2. Utvecklingen av statens trafikledsnät baserar sig på en informationsbaserad process för beslutsfattande enligt Trafik 12-planen, där enhetliga kriterier och konsekvensbedömning är centrala element.
3. Tillräcklig distributionsinfrastruktur för nya drivkrafter är en förutsättning för att minska fossilberoendet och åstadkomma utsläpps-minskningar. Kommunikationsministeriet pu-blicerade 29.3.2023 ett program för infra-struktur för distribution av nya bränslen inom vägtrafiken.
4. Det är viktigt att ta hänsyn till kollektivtrafi-ken på plannivå. Trafiktjänster tillhandahålls först och främst på marknadens villkor.
5. Flygtrafiken behandlas som en del av Trafik 12-planen. En långsiktig lösning för flygtrafi-ken och dess finansiering beror på uppdater-ing av planen.
6. Vid planering av vindkraftsetableringar bor-

2. Noteras.

3. Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.

2. Noteras.

3. Noteras.

4. Noteras.

5. Noteras.

6. Noteras.

de hänsyn tas till vindkraftverkens påverkan inte bara på försvarsmaktens radiosystem utan också på andra användares radiosystem.

7. De områden för vindkraftverk (tv1) som i planutkastet anvisats ute till havs samt de planerade områdena för havsvindkraft runt planområdet kommer, om de förverkligas, att koncentrera sjöfarten till trafikkorridorer mellan de olika vindkraftsområdena. Det är skäl att vara noga med att trafikkorridorerna blir tillräckligt breda samt hur de anvisade områdena för vindkraftverk avgränsas. Det är med hjälp av avgränsningar som en trygg och smidig sjöfart kan säkerställas under alla årstider.

1.26 INRIKESMINISTERIET, RÄDDNINGSAVDELNINGEN

Räddningsavdelningen har inget att anmärka på utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Räddningsverket vill i detta sammanhang poängtera att det är viktigt att identifiera välfärdsområdet och dess räddningstjänst som deltagare i planprocessens olika skeden.

1.27 SOCIAL- OCH HÄLSOMINISTERIET

Social- och hälsovårdsministeriet har inget att anmärka på utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1.28 MILJÖMINISTERIET

Miljöministeriet ger inget utlåtande om utkast till landskapsplaner.

1.29 MUSEIVERKET

Museiverket skriver i sitt utlåtande följande:

1. En förteckning över Finlands arkeologiska objekt av riksintresse VARK kommer sannolikt att läggas fram för statsrådet under innevarande år som en inventering enligt de riksomfattande målen för områdesanvändningen i markanvändnings- och bygglagen. De arkeologiska objekten av riksintresse bör läggas till i landskapsplanhandlingarna efter att statsrådet har behandlat och fastställt förteckningen. Museiverket anser det vara viktigt att ta hänsyn till växelverkan mellan det arkeologiska kulturarvet och landskapet särskilt vid så kallade VARK-objekt.
2. När det gäller myr- och våtmarker har Finland, i och med att det har ratificerat Ramsarkonventionen om skydd av våtmarker, åtagit sig att utse våtmarker och myrmarker med betydelse för kulturarvet.
3. Det skulle kunna tas upp i planbeskrivningen att värn av kulturmiljön har positiva effekter

7. Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande

1. De arkeologiska objekten av riksintresse inkluderas i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050, om förteckningen är fastställd då. Samtidigt utformas planbeteckningen och planeringsbestämmelsen för arkeologiska områden av riksintresse efter diskussion med Museiverkets experter.
2. Noteras.
3. Planbeskrivningen och konsekvensbedömningen kan omarbetas på föreslaget sätt.

på begränsning av klimatförändringen. Miljöministeriets färskaste publikation Klimatförändringar och kulturmiljön (2023) ger bra material om detta.

4. Eftersom ett stort antal vindkraftsområden anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bör det övervägas om alla områden med de negativaste effekterna ska anvisas eller om vissa områden skulle kunna strykas, minskas eller höjden på kraftverken begränsas.

4. De områden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 lämpar sig enligt vindkraftsutredningen för vindkraftsparker av regional betydelse. En Natura-bedomning har gjorts som NTM-centralen i Södra Österbotten rekommenderade, och resultaten av den beaktas när förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas. Vindkraftsområdena i Österbottens landskapsplan är inte områdesreserveringar och det är upp till kommunerna att besluta om området används för vindkraftsetableringar och vilken avgränsning det har.

1.30 TRAFIKLEDSVERKET

Trafikledsverket skriver i sitt utlåtande följande:

1. I Österbottens landskapsplan 2050 bör avgränsningarna av vindkraftsområden ändras så att trafikkorridorerna blir tillräckligt breda. Därför bör två tv1-områdesbeteckningar på plankartan ändras så att en säker och smidig sjöfart ska kunna säkerställas:
  - Det tv1-område som föreslås norr om Sastmola vid landskapets södra gräns bör avgränsas rätlinjigt i nord-sydlig riktning i väster, så att tv1-området tillsammans med de vindkraftsområden som planeras vid den ekonomiska zonens östra gräns inte bildar en trafikkorridor som smalnar söderut.
  - I tv1-området söder om Korsnäs bör man beakta nyttotrafikleden Gåshällan – Harvungön i norr, så att områdesavgränsningen flyttas minst 500 meter söderut från den norra kanten.
2. Planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk (tv1) bör preciseras som följer: Vid planering av området ska beaktas konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden. De begränsningar som sjö- och flygtrafiken samt Försvarets verksamhet medför ska också beaktas samt vindkraftverkens konsekvenser för sjöfartens radar- och radiosystem, sjöfartens säkerhet och verksamhetsförutsättningar utredas.
3. Tillräcklig distributionsinfrastruktur för nya drivkrafter är en förutsättning för att minska transporterarnas fossilberoende och främja utsläppsminskningen. Kommunikationsministeriet publicerade den 29 mars 2023 ett program för infrastruktur för distribution av nya bränslen inom vägtrafiken.
4. I utkastet till Österbottens landskapsprogram 2050 anvisas ett behov av tågtrafikförbin-

Bemötande:

1. Det tv1-område som anvisats norr om Sastmola och det tv1-område som anvisats söder om Korsnäs avgränsas på föreslaget sätt.
2. En uppdatering av planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk övervägs i planförslagsfasen.
3. Noteras. Österbottens förbund har tillsammans med Södra Österbottens förbund ansökt om finansiering hos miljöministeriet för en utredning om distributionsnätet för tung trafik.
4. Strandbanan har anvisats som ett behov av tågtrafikförbindelse i utkastet till Öster-

delse från landskapets södra gräns via Vasa till Jeppo, där banan skulle gå ihop med den nuvarande huvudbanan. Det vore bra att motivera behovet av banan mer ingående via konsekvensbedömningen.

5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas flera förbindelsebehov i landsvägsnätet. Stora nyinvesteringar i det lägre vägnätet är inte särskilt sannolika och strävan är att lösa trafikmässiga problem i första hand genom mindre och effektivare åtgärder och vid behov stegvis. I trafiksystemarbetet och planläggningen är det också bra att fundera särskilt på omfattningen och behovet av reserveringar för nya sträckningar i det lägre vägnätet.

1.31 TRANSPORTS- OCH KOMMUNIKATIONSVERKET, TRAFICOM

Transport- och kommunikationsverket, Traficom skriver i sitt utlåtande följande:

1. Under planeringsprocessen har det förekommit tillräcklig växelverkan med intressentgrupper och som grund för planprocessen har en tillräcklig mängd olika utredningar gjorts. Det är mycket bra att den Riksomfattande trafiksystemplanen, Västra Finlands gemensamma trafikstrategi och Österbottens trafiksystemplan 2050 har beaktats under processen.
2. Trafiktjänster och hållbar mobilitet borde beaktas tydligare i målen, konsekvensbedömningarna, planeringsbestämmelserna och planbeskrivningen.
3. Strandbanan har anvisats med en ny förbindelsebehovsbeteckning. Transportbehoven borde granskas kritiskt före den slutliga planbeteckningen.

bottens landskapsplan 2050. Behovet av tågtrafikförbindelse har diskuterats i kustlandskapen i många år. Förbindelsebehovet har identifierats bland annat i Österbottens trafiksystemplan 2050 samt i samband med processen för utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050, på de regionala trafikarbetsgruppernas möten samt i de utlåtanden och den respons som kommit. Behovet av att planera och utreda sträckningsalternativen har också konstaterats under landskapens gemensamma arbetsöverläggning den 23 juni 2022. Förbindelsebehovsbeteckningen gör det möjligt att utreda och noggrannare planera behovet av tågtrafikförbindelse.

5. Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. I landskapsplanen beaktas områdesanvändningsfrågor med ändamålsenlig noggrannhet. Trafiktjänster och hållbar mobilitet beaktas i Österbottens trafiksystemplan 2050, Västra Finlands trafikstrategi samt i trafiksystemarbetet över landskapsgränserna och med regionerna.
3. Strandbanan har anvisats som behov av tågtrafikförbindelse i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Behovet av tågtrafikförbindelse har diskuterats i kustlandskapen i många år. Förbindelsebehovet har identifierats bland annat i Österbottens trafiksystemplan 2050 samt i samband med processen för utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050, på de regionala trafikarbetsgruppernas möten samt i de utlåtanden och den respons som kommit. Behovet av att planera och utreda sträckningsalternativen har också konstaterats under landska-

4. Distributionsinfrastrukturen för alternativa bränslen och dess utveckling samt behoven av att utveckla rastplatser och kommunikationsnät för den tunga trafiken borde beaktas åtminstone i planbeskrivningen. Planens beskrivning av bedömningen och uppföljningen av konsekvenser är mycket kortfattad och på tämligen allmän nivå.
5. I planutkastet har på ett utmärkt sätt beaktats synpunkter som säkerställer att sjöfartens verksamhetsförutsättningar tryggas.
6. Eftersom planerna för havsbaserad vindkraft växer snabbt och är placerade både i Finlands territorialvatten och i den ekonomiska zonen är det viktigt att lyfta fram de kumulativa konsekvenserna av olika vindkraftsprojekt för såväl den österbottniska sjöfarten som för sjöfarten i hela Bottniska viken.
7. Om de vindkraftsområden till havs som anvisats i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 samt de planerade områdena för havsbaserad vindkraft som omger planområdet förverkligas, kommer de att koncentrera sjöfarten till de trafikkorridorer som återstår mellan vindkraftsområdena, och därför måste särskild uppmärksamhet fästas vid att trafikkorridorerna är tillräckligt breda samt vid avgränsningarna av de vindkraftsområden som anvisats i planen.
8. Det tv1-område som föreslås norr om Sastmola bör avgränsas rätlinjigt i nord-sydlig riktning i väster, så att inte tv1-området tillsammans med de vindkraftsområden som planeras vid den ekonomiska zonens östra gräns bildar en trafikkorridor som smalnar söderut.
9. I tv1-området söder om Korsnäs bör man beakta nyttotrafikleden Gåshällan – Harvungön i norr, så att områdesavgränsningen flyttas minst 500 meter söderut från den norra kanten.
10. Planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk (tv1) bör preciseras som följer: Vid planering av området ska beaktas konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden. De begränsningar som sjö- och flygtrafiken samt Förpens gemensamma arbetsöverläggning den 23 juni 2022 (Egentliga Finland, Satakunta, Österbotten och Norra Österbotten). Förbindelsebehovsbeteckningen gör det möjligt att utreda och noggrannare planera behovet av tågtrafikförbindelse.
4. När Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas beaktas de utredningar som olika organisationer gjort och som man känner till, om de påverkar områdesanvändningsfrågor väsentligt eller om de har till exempel betydelse för nätverk. Distributionsinfrastruktur för alternativa bränslen och dess utveckling samt behoven av att utveckla rastplatser och kommunikationsnät för den tunga trafiken är egentligen inte sådant som ska avgöras i en landskapsplan. Dessa frågor beaktas i Österbottens trafiksystemplan 2050. Österbottens förbund har också tillsammans med Södra Österbottens förbund ansökt om finansiering hos miljöministeriet för en utredning om distributionsnätet för tung trafik.
5. Noteras.
6. Konsekvenserna av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 kommer att bedömas i den omfattning som är ändamålsenlig på landskapsplanenivå.
7. Noteras.
8. Det tv1-område som anvisats norr om Sastmola avgränsas på förslaget sätt.
9. Det tv1-område som anvisats söder om Korsnäs avgränsas på förslaget sätt.
10. En uppdatering av planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk övervägs i planförslagsfasen.

svarsmaktens verksamhet medför ska också beaktas samt vindkraftverkens konsekvenser för sjöfartens radar- och radiosystem, sjöfartens säkerhet och verksamhetsförutsättningar utredas. Preciseringsen är nödvändig, eftersom det är viktigt att utreda havsbaserade vindkraftverks konsekvenser för sjöfarten på ett heltäckande sätt i projektens närmare planläggnings- och tillståndsfaser, eftersom de vindkraftsparker som byggs till havs kan ha betydande konsekvenser för framför allt vintersjöfarten och ordnandet av den i planområdet.

1.32 FÖRSVARSMAKTEN

Försvarsmakten skriver i sitt utlåtande följande:

1. Eftersom områden med färre än sju vindkraftverk kan ha betydande effekter på Försvarsmaktens verksamhet, föreslår Försvarsmakten, utöver planeringsbestämmelserna för tv-1 och tv-2 områden, följande allmänna planeringsbestämmelse för vindkraftsområden: "För byggande av vindkraftverk med en höjd på över 50 meter (totalhöjd över marken) ska begäras utlåtande av Försvarsmaktens generalstab. Vindkraftverk får inte byggas närmare än 4 km från Försvarsmaktens områden eller närmare än 12 km från nödlandningsplatser"
2. Konsekvensbedömningen bör kompletteras vad gäller förberedelser för extrema väderförhållanden, olycksrisker, risk för storolyckor och övergripande säkerhet.

1.33 FINGRID

Ur Fingrids synvinkel spelar hela landskapet Österbotten en nyckelroll i genomförandet av de åtgärder som Finlands kolneutralitetsmål kräver. I landskapet finns flera kraftledningsprojekt som pågår eller är i planeringsstadiet och dessutom har det identifierats långsiktiga utvecklingsbehov av stamnätet som sträcker sig över landskapsgränserna. I landskapet finns också ett betydande antal vindkraftsprojekt som är under uppbyggnad eller i olika planeringsstadiet. Med anledning av ovanstående föreslår Fingrid ett arbetsmöte mellan Österbottens förbund och Fingrid under sommaren/hösten 2023 för att gå igenom och kommentera utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1.34 FORSTSTYRELSEN

Forststyrelsen skriver i sitt utlåtande följande:

1. Fiskerinäringens betydelse skulle kunna betonas mera i Österbottens landskapsplan 2050, eftersom det skulle ge en stark signal om fiskerinäringens betydelse för landska-

Bemötande:

1. I förslagsskedet övervägs en eventuell allmän planeringsbestämmelse gällande vindkraftsområden. Det finns inga reservlandningsplatser i Österbotten och avståndet till de som ligger i angränsande landskap är mer än 12 km. Försvarsmaktens område i Österbotten ligger på en plats där det pga. kulturvärden och boplatser inte är möjligt att bygga vindkraftverk inom en radie på 4 km.
2. Konsekvensbedömningen kan i förslagsskedet kompletteras vad gäller förberedelser för extrema väderförhållanden, olycksrisker, risk för storolyckor och övergripande säkerhet.

Bemötande:

Ett arbetsmöte ordnas hösten 2023.

Bemötande:

1. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 presenteras primärproduktionstemat på samma sätt som i Österbottens landskapsplan 2040. På hösten diskuteras inom

pets näringsliv.

2. För projekt inom den gröna omställningen, såsom vindkraft, bör det säkerställas att de utredningar och konsekvensbedömningar som gäller planlösningarna är tillräckliga och uppfyller kraven enligt MBL och inte äventyrar genomförandet av områdets förnybara energipotential.
3. År 2023 börjar Forststyrelsen konkurrensutsetta det havsbaserade vindkraftsområdet i Närpes kommun enligt utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, och avsikten är att slutföra konkurrensutsättningen 2024. Utvecklingspotentialen hos de andra havsbaserade vindkraftsområdena i planutkastet granskas ytterligare.
4. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är avgränsningen av det potentiella området för vindkraftverk i havsområdet utanför Kristinestad bättre med avseende på projektets genomförbarhet än avgränsningen av utredningsområdet.
5. När planeringen av Österbottens landskapsplan 2050 fortsätter bör det säkerställas att planeringsrekommendationen för tysta områden inte begränsar förverkligandet av havsbaserade vindkraftverk i de tv-områden som föreslås i planutkastet.
6. I planeringsrekommendationerna i Österbottens landskapsplan 2050 bör det beaktas att jordkabel inte kan användas för förbindelser för 400 kV och att på linjer för 400 kV används enligt den samnordiska standarden inte gemensamma stolpar, om den totala överföringskapaciteten överstiger 1300 MW.
7. Bergö västra fiskeled gränsar till projektområdet för havsbaserad vindkraft i Korsnäs. Inom ramen för projektet granskas behovet och möjligheten att pricka ut fiskeleden på nytt.
8. Den avgränsning av projektområdet för havsbaserad vindkraft i Korsnäs som anges i elöverförings- och rovfågelutredningarna är inte ajour.
9. Möjligheten att utnyttja stenmaterial på havsbotten bör beaktas i samband med planeringen och byggandet av havsbaserade vindkraftsparker.
10. På området för Österbottens landskapsplan 2050 finns flera skyddsreserverade fastigheter som är i statens ägo och där lagstad-

ramen för projektet Baltic sea2land hur fiskerinäringen skulle kunna beaktas bättre.

2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Tysta områden har modellerats som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsbestämmelsen som gäller tysta områden bör vid planering och förverkligande av områdesanvändning och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan över tysta områden samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. Det är fråga om en planeringsbestämmelse som kommunerna bör ta ställning till när de förverkligar vindkraftsområdena.
6. Att jordkablar och gemensamma stolpar bör användas i mån av möjlighet är enbart en planeringsrekommendation. Planeringsrekommendationen uppdateras vid behov i planförslagsfasen.
7. Noteras.
8. Den avgränsning av projektområdet för havsbaserad vindkraft i Korsnäs som anges i elöverförings- och rovfågelutredningarna överensstämmer med den preliminära avgränsningen i planläggningsbeslutet. Den ändrade avgränsningen av projektområdet noteras.
9. Noteras.
10. Noteras.

gade naturskyddsområden ska grundas. De bör anvisas med SL-beteckning i Österbottens landskapsplan 2050.

11. Kvarkens skyddsområde ska inrättas i Kvarken. Förordningen väntas träda i kraft i början av 2024. Detta område bör anvisas med SL-beteckning i Österbottens landskapsplan 2050.
12. Landskapsplanen är en översiktlig plan för markanvändningen, och de lösningar som anges i den preciseras i den mer detaljerade planeringen. Det är dock viktigt att de sammantagna konsekvenserna bedöms tillräckligt i landskapsplanen.
13. Kvarkens skärgård jämte omgivande området är en viktig rastplats och ett viktigt förökningsområde för flyttfåglar. I området finns också avsevärt med stora rovfåglar. Fåglarnas flyttleder följer kusten, så vindkraftverk i närheten av kusten kan medföra kollisionsrisk för flyttande fåglar.
14. Elöverföringen måste avgöras i den noggrannare planeringen utifrån bedömningar av naturkonsekvenserna och teknisk-ekonomiska bedömningar.
15. Havsbaseerade vindkraftsprojekt kan ha negativa konsekvenser för fladdermöss och vandringsfisk. Dessa konsekvenser bör bedömas i den mer detaljerade planeringen.
16. Finlands miljöcentral SYKE har producerat modeller över områden som lämpar sig bäst för havsvindkraft. Dessa modeller bör användas som underlag för planeringen av havsbaserad vindkraft.
17. I bedömningen av konsekvenserna av de potentiella vindkraftsområdena i Österbotten skiljer sig avgränsningarna av vindkraftsområdena från avgränsningarna i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Den förstnämnda utredningen bör uppdateras i fråga om de områden som förändrats väsentligt.
18. Det vore bra att anvisa de fyra EMMA-områdena i Österbotten, Mickelsörarna, Revöfjärden, Kvimojärden och Rönnskäret, antingen på plankartan eller på en temakarta i Österbottens landskapsplan 2050.
11. Kvarkens skyddsområde anvisas med SL-beteckning i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050, om den förordning som gäller saken träder i kraft före det.
12. Det har gjorts en konsekvensbedömning av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, både för vindkraftsområdenas del och för hela planutkastet.
13. De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 baserar sig på vindkraftsutredningen och SYKE:s utredning. Som bakgrundsutredning till Naturbedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering av de viktigaste fåglarna som eventuellt lider av vindkraftsprojekt. Enligt denna bedöms förverkligandet av de vindkraftsområden som anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 inte ha några betydande skadliga konsekvenser för populationen i fråga om någon art.
14. Noteras.
15. Noteras.
16. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på material som SYKE producerat.
17. Konsekvenserna av Österbottens landskapsplan 2050 bedöms också i planförslagsfasen. Den vindkraftsutredning som utarbetats som grund för planlösningen uppdateras däremot inte.
18. Mickelsörarna, Rönnskäret och EMMA-området Revöfjärdens nordöstra del Djupfjärden är redan anvisade i Österbottens landskapsplan 2040 samt luo-områden, SL-områden och Natura-2000 områden. EMMA-områdets Kvimojärden södra del, dvs. Vassorfjärden-Österfjärden-Söderfjärden är anvisad i Österbottens landskapsplan 2040 samt luo-område, SL-område och Natura-2000 område. EMMA-området Revöfjärdens sydöstra del, dvs. den egentliga Revöfjärden och EMMA-området Kvimojärden norra del, dvs. den egentliga Kvimojärden samt Pöuskufjärden och Bytesholmsfjärden anvisas med luo-beteckning i Österbottens land-

19. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 går en stor del av de ekologiska förbindelsebehoven genom vindkraftsområden. Vindkraftsområden och deras elöverföring kan försämra de ekologiska förbindelsernas funktionsduglighet.

20. Det skulle vara bra om avgränsningarna av vindkraftsområden är tillräckligt långt från Naturaområden. När det gäller Brädbacken, Bredåsen och Kivinen borde övervägas längre avstånd från Naturaområdet.

21. Norra Håpören och Bässreveln har i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisats med KT-beteckning trots att det inte är ändamålsenligt att garantera förhållanden för rekreation där. Nätverket av KT-objekt-beteckningar tillsammans med beteckningen för båthamn bildar ett så tätt nätverk att det inte är nödvändigt att säkerställa trygg ilandtagning och möjligheter att ta skydd i hamnen på alla objekt med KT-beteckning ur rekreationssynvinkel.

22. Inrättandet av en cykelled invid Världsarvsvägen kräver heltäckande utredningar om miljökonsekvenserna. Världsarvsvägen borde i första hand dras utanför naturskyddsområdena.

23. Miljökonsekvenserna av en eventuell bro eller vägbank över Kvarken måste bedömas omsorgsfullt innan planeringen preciseras.

1.35 GEOLOGISKA FORSKNINGSCENTRALEN, GTK

Geologiska forskningscentralen skriver i sitt utlåtande följande:

1. Stenmaterial, vattenförsörjning (grundvatten), sura sulfatjordar samt geologiskt värdefulla formationer har överlag behandlats på ett bra sätt i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 och med utgångspunkt i aktuell dokumentation.
2. Om stenmaterialförsörjningen har det bl.a. gjorts en uppdatering av POSKI-projektet i landskapen Österbotten och Södra Österbotten samt en stenmaterialutredning, som GTK gjorde. Det uppdaterade underlaget kan anses hålla en tillräckligt hög kvalitet för POSKI-projektets och landskapsplanlägg-

skapsplan 2050.

19. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har ekologiska förbindelser anvisats med en utvecklingsprincipbeteckning, som anvisar förbindelsebehov. Enligt planeringsbestämmelsen som gäller behov av ekologisk förbindelse bör i den mer detaljerade planeringen det ekologiska förbindelsebehovet preciseras och nödvändiga utredningar för respektive plannivå göras. Områdesanvändning och åtgärder i området bör planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas.

20. I enlighet med rekommendationen från NTM-centralen i Södra Österbotten har det gjorts en Naturabedömning och resultaten av den beaktas när förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas. Forststyrelsen har haft en representant och en ersättare i Natura-bedömningens styrgrupp.

21. Fiskestödjepunkten flyttas från Brässreveln till Utroddgrund. Norra Håpören finns kvar som stödjepunkt för fisket och skyddshamn. Fiskestödjepunkterna är viktiga för områdets fiskare.

22. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Världsarvsvägen med beteckning för behov av vägtrafikförbindelse. I både planeringsbestämmelsen som gäller behov av vägtrafikförbindelse och den som gäller cykelled sägs att i den fortsatta planeringen bör naturvärden beaktas.

23. Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.

2. Noteras.

ningens behov.

3. Områden som lämpar sig för bergtäkt anges på plankartan numeriskt och i stort sett geografiskt heltäckande. Områdena visas dock i punktform, vilket ger en fel bild av deras utsträckning. I rapporten om uppdatering av POSKI-projektet visas områdena med avgränsning. En separat förteckning över områdena, förslagsvis i planbeskrivningen, skulle kunna göra presentationen tydligare. En fältgranskning som görs av en geolog samt undersökningar av stenmaterial skulle ge mervärde, detta skulle göra områdesavgränsningarna tydligare och ge ytterligare information om materialets beskaffenhet.
4. Användning av geoenergi som ett led i förnybara energiformer skulle kunna tas upp i landskapsplanen. GTK har publicerat en karta över geoenergis potential i Finland (på finska: <https://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>) som bakgrundsfakta för mer detaljerade utredningar på landskapsnivå och kommunal nivå.
5. I planbeskrivningen nämns inte malmletning eller gruvindustri. Landskapet Österbotten är inte det mest aktiva området i Finland med tanke på malmletning, men borde ändå tas med. Kända fyndigheter borde nämnas och åtminstone deras omedelbara omgivning beaktas på ett sätt som möjliggör malmletning i området och gruvdrift i det fall att fyndigheten är utvinningsbar och gruvdriften kan samordnas med övriga näringar i området.
6. Maringeologiska aspekter har beaktats i tillräcklig grad i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, och även om Finlands havsplan 2030 inte ingår i det formella systemet för planering av områdesanvändningen och saknar rättsverkan innebär det faktum att den utgjort en utgångspunkt för landskapsplanen att en faktabaserad områdesplanering är möjlig också på havsområdena.

1.36 NATURRESURSIINSTITUTET, LUKE

Naturresursinstitutet skriver i sitt utlåtande följande:

1. Det är fortfarande relativt okänt hur solkraftverk påverkar djurlivet, men för vissa arter kan kraftverken ha också andra konsekvenser än förlust eller försämring av habitat.
2. När det gäller vissa arter kan ett vindkraftsområdes influensområde vara större än vad som anges i konsekvensbedömningarna till utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Till exempel i renstudier där förhållandena motsvarar skogsrenens levnadsför-

3. På grund av skalan i landskapsplanen anges områden som lämpar sig för bergtäkt som objekt på plankartan. I POSKI-projektets publikationer, slutrapport och berättelsekarta (Story Map) kommer täktområdena att visas som avgränsade områden så att alla intressenter kan titta närmare på områdena. Fältinventeringarna i POSKI-projektet fortsätter att kompletteras under år 2023. Förteckningar över olika objekt i landskapsplanen finns i karttjänsten.
4. Geotermisk energi tas upp som en potentiell energiteknik i en bakgrundsutredning till landskapsplanen (Ramboll, 2021). Behovet att utreda geotermisk energi i landskapet kan ses över i samband med nästa uppdatering av landskapsplanen.
5. Gruvindustrins behov utreds inte i samband med utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 då de resurser som är tillgängliga för utredningar är begränsade. Den nya gruvlagen trädde i kraft 1.6.2023, och enligt den ska gruvdriften grunda sig på en detaljplan enligt markanvändnings- och bygglagen eller en generalplan med rättsverkningar (47 §). Behovet av en utredning på landskapsnivå kan ses över i samband med nästa uppdatering av landskapsplanen. De kända fyndigheter som nämns i utlåtandet antecknas för kännedom.
6. Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 grundar sig på utredningar, vilka har gjorts i den omfattning och på den nivå som är ändamålsenlig för en översiktlig plan. Naturresursinstitutet gjorde en utredning om skogsrenens kärnområden i Mellersta Öster-

hållanden har vindkraften konstaterats ha en negativ inverkan särskilt under renens fortplantningstid, när inverkan kan sträcka sig flera kilometer bort. I den senaste studien minskade renens betetryck på upp till 10 kilometers avstånd från vindkraften. Vindkraftens kumulativa effekter kan också beröra mycket vidsträckta områden och de bör beaktas noggrant också när det gäller andra arter än fågelbeståndet.

3. Vindkraftens kumulativa effekter borde undersökas mer ingående på landskapsnivå också i fråga om skogshönsfåglar. Skogshönsfåglar och speciellt tjäder har konstaterats vara känsliga för vindkraftens påverkan, och forskning visar att effekterna också kan vara långvariga.
4. Områdets lämplighet för energiproduktion ska i hög grad bedömas utifrån de kumulativa effekterna. Konsekvenserna bör granskas också när det gäller andra arter än fåglar, skogsren och varg. Inom planens influensområde finns också fiskbestånd, fiske och sälar i havsområdet, och det borde tas hänsyn till dem i planen och i bedömningarna av dess kumulativa konsekvenser.

1.37 SÄKERHETS- OCH KEMIKALIEVERKET (TUKES)

Säkerhets- och kemikalieverket har inget att anmärka på utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Seveso III-direktivet och vikten av områdesanvändningsplanering vid förebyggandet av olycksrisker har beaktats i planbeskrivningen, planbeteckningarna och planeringsbestämmelserna.

1.38 FINLANDS JÄGARFÖRBUND

Finlands Jägarförbund skriver i sitt utlåtande följande:

1. När en plan utarbetas ska miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala och kulturella konsekvenserna, av planen utredas i nödvändig omfattning. I Österbotten är jakt och skytteträning i direkt anknytning med jakt en del av såväl den regionala som den nationella kulturen. I Österbottens landskapsplan 2050 bör hänsyn tas till detta genom att möjliggöra jakt på tillräckligt enhetliga och störningsfria områden, som inte heller i framtiden kommer att bebyggas eller tas i annan användning. Det måste säkerställas på olika planläggningsnivåer att skjutbanorna kan finnas kvar och vidareutvecklas även i framtiden. Detta är viktigt att förstå också i vår geopolitiska miljö, som nyligen har förändrats avsevärt.
2. Planläggningen bör genuint ta hänsyn till bevarande av naturens mångfald och djurens

botten, Södra Österbotten och Österbotten. Resultaten av utredningen har beaktats i planutkastet. När planutkastet utarbetades fanns det inte tillräcklig information om hur vindkraftverken påverkar skogsrenens levnadsförhållanden. I planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk sägs att vid mer detaljerad planering av området ska man beakta bl.a. konsekvenserna för naturvärden.

3. Om det finns information att tillgå om vindkraftverkens påverkan på skogshönsfåglar kan den informationen beaktas i konsekvensbedömningen när planförslaget utarbetas.
4. En bedömning av konsekvenserna av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har gjorts, såväl för vindkraftsområden som hela planutkastet. I planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk sägs att vid mer detaljerad planering av området ska man beakta bl.a. konsekvenserna för naturvärden och fiske.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Konsekvenserna av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 bedöms i den omfattning som är ändamålsenlig på landskapsplanenivå. Då kan också konsekvenserna för jakt och skytteträning bedömas. Det regionala nätverk av skjutbanor som anvisas i planutkastet är identiskt med det som anvisats i den gällande Österbottens landskapsplan 2040.
2. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har hänsyn tagits till naturens mång-

livsmiljöer. Till exempel nya energilösningar och placeringen av dem kan inverka negativt på djurs artspecifika beteende och livsmiljöer. Planlösningarna måste också stödja hållbar användning av naturen och rekreation, där jakt och viltvård ingår som väsentliga element.

fald, hållbara användning och användning för rekreation samt bevarande av djurs livsmiljöer i den utsträckning som är ändamålsenlig på landskapsplanenivå. I planeringsbestämmelserna till många planbeteckningar sägs att vid planering av och byggande på området ska kulturmiljö-, landskaps- och naturvärden beaktas. En Natura-bedömning har gjorts som NTM-centralen i Södra Östernbotten rekommenderade, och resultaten av den beaktas när förslaget till Östernbottens landskapsplan 2050 utarbetas. Vindkraftverkens konsekvenser för varg, skogsren och rovfåglar har utretts, och resultaten har beaktats i utkastet till landskapsplanen och kommer fortsättningsvis att beaktas i förslaget till landskapsplanen. I fråga om rekreation finns det i utkastet till Östernbottens landskapsplan 2050 flera områdes-, objekts- och linjebeteckningar som säkerställer rekreation av olika slag och i olika naturtyper.

1.39 FINLANDS PÄLSDJURSUPPFÖDARES FÖRBUND RF, FIFUR

Finlands pälsdjursuppfödarens förbund skriver i sitt utlåtande följande:

1. I utkastet till Östernbottens landskapsplan 2050 beaktas pälsnäringen väl som en av de strategiskt viktiga exportsektorerna för landskapet.
2. Ur pälsfarmers synvinkel är det viktigt att markanvändningsformer som är utmanande för djurens välfärd inte placeras i omedelbar närhet av pälsfarmer.
3. Pälsfarmer med skugghus ger en utmärkt möjlighet till solenergiproduktion. Produktion av solenergi som merinkomst för farmerna eller uthyrning av tak till solenergibolag är ett av FIFURs mål de närmaste åren.

1.40 NEOVA OY (VAPO OY)

Neova Oy har inget att yttra om utkastet till Östernbottens landskapsplan 2050.

1.41 SÖDRA ÖSTERBOTTENS NTM-CENTRAL

NTM-centralen i Södra Östernbotten skriver i sitt utlåtande följande:

1. Det skulle vara bra att komplettera programmet för deltagande och bedömning samt planbeskrivningen med ett omnämnande av den nya bygglagen, som träder i kraft i början av 2025 och påverkar nuvarande tillstånds- och byggpraxis.
2. Beredningsprocessen för planen har varit öppen och konstruktiv. NTM-centralen önskar att bilagematerial som på ett väsentligt

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Programmet för deltagande och bedömning samt planbeskrivningen kompletteras med ett omnämnande av den nya bygglagen.
2. Noteras.

sätt hänför sig till planberedningen lämnas i elektronisk form till NTM-centralens registratorkontor, även om materialet finns att få på förbundets webbplats.

3. Planens rättsverkningar och bygginskränkningar har förts fram tillräckligt heltäckande i beskrivningen, men avsnittet om bygginskränkningar skulle kunna kompletteras med de planbeteckningar för vilka bygginskränkningar träder i kraft.
  4. Utvecklingszonerna Seinäjoki-Vasa och Jakobstad-Karleby, som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, är synnerligen viktiga i regionalt hänseende.
  5. Det vore viktigt att redan i landskapsplanen anvisa de byområden av regional betydelse där man strävar efter att trygga en så heltäckande servicestruktur som möjligt.
  6. Vid utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 har den riksomfattande trafiksystemplanen, Västra Finlands trafikstrategi och Österbottens trafiksystemplan beaktats på ett bra sätt.
  7. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är beteckningarna för avsnitt med en och två körbanor som ska förbättras något oklara. Exempelvis målsättningen för riksväg 8 från Vasa till Kevlax är en 2+2 väg med två körbanor på samma sätt som Förbindelsevägen i Vasa, men på plankartan anvisas de med olika beteckningar. Avsnitt med omkörningsfiler har i princip två körbanor, dvs. körriktningarna är avskilda från varandra åtminstone med mitträcke.
  8. I Österbottens landskapsplan 2050 bör en utvecklingsbeteckning för riksväg 3 synas vid Laihela centrum.
  9. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 presenteras riktgivande nya vägsträckningar. Stora nyinvesteringar i det lägre vägnätet är inte särskilt sannolika och strävan är att lösa trafikmässiga problem i första hand genom mindre och effektivare åtgärder.
  10. I utkastet till Österbottens landskapsplan
3. Noteras.
  4. Noteras.
  5. I samband med utarbetandet av den gällande Österbottens landskapsplan 2040 beslöt landskapsstyrelsen att det inte är landskapsplanens uppgift att besluta om byar av regional betydelse. Österbottens förbund har inga resurser att utreda byområden av regional betydelse i samband med utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050. Detta utredningsbehov kan ses över följande gång landskapsplanen uppdateras.
  6. Noteras.
  7. Beteckningarna för vägar med två körbanor ses över. Beteckningarna för vägar med två körbanor på riksväg 8 Förbindelsevägen i Vasa och riksväg 8 Vasa-Kevlax (inkl. Smedsby omfartsväg) är samstämmiga (motortrafikväg med mitträcke). Den röda färgen på Förbindelsevägen i Vasa beror på behovet av att förbättra den nuvarande trafikleden, medan förbättringen av Smedsby omfartsväg har färdigställts (svart färg, inget förbättringsbehov). Enligt den information som gavs under processen då Österbottens landskapsplan 2040 utarbetades var avsikten att vägavsnittet från ändan av Smedsby omfartsväg till Kevlax skulle ha en körbana och mitträcke. Beteckningen kan ändras till två körbanor (röd) i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. På motorvägen, där körbanorna är separerade från varandra med en mittremsa och således också kräver mera utrymme (bredare tvärsnitt), används ett tjockare streck.
  8. På riksväg 3 tillfogas en utvecklingsbeteckning vid Laihela centrum.
  9. Noteras.
  10. Landskapsplanen tar inte ställning om en tra-

2050 används beteckningen "yt" för vägavsnitt som redan är gator eller kommer att ändras till sådana på detaljplanenivå. Beteckningen borde preciseras så att den även avser gata.

fikled är en väg eller en gata, eller om trafikleden ägs av kommunen eller staten, eller om ägandeförhållandet kommer att ändras. I Österbottens landskapsplan har beaktats de viktigaste förbindelserna i trafikledsnätet, där trafikmängden överstiger 350 fordon/dygn (med undantag av tätorternas gatunät), och trafikledsnätet så att ett sammanhängande och fungerande nätverk förverkligas (dvs. så att det inte uppstår diskontinuitet på något ställe). Klassificeringarna yt och st (liksom kt och vt) har i första hand använts som tilläggsinformation för att ge en bättre bild av vägarnas trafikmässiga betydelse.

11. Region- och samhällsstruktur som anvisas i landskapsplanen spelar en central roll för verksamhetsförutsättningarna för och främjandet av trafiktjänster, särskilt kollektivtrafik och annan hållbar trafik på längre sikt.
12. Strandbanan kan med tanke på utvecklingsbehoven betraktas som ett projekt som behöver utredas, men den föreslagna sträckningen har inte undersökts noggrannare och den kan inte anvisas i den form som presenteras på plankartan. Det är nödvändigt att göra noggrannare miljö- och kostnadsekonomiska utredningar om projektet tillsammans med Trafikledsverket. Järnvägsprojektet bör behandlas noggrannare i beskrivningen och en eventuell planbeteckning bör anges på plankartan i form av en traditionell förbindelsebehov- eller utvecklingsbeteckning, om det enligt Trafikledsverkets utlåtande är motiverat att ange den på plankartan. På området för sträckningen kan det också finnas Naturaområden och områden som är värdefulla för naturskyddet. Dessa konsekvenser bör bedömas på den nivå som landskapsplanen förutsätter, så att man kan bedöma förutsättningarna för att förverkliga det föreslagna förbindelsebehovet. De negativa konsekvenserna av förbindelsebehovet för Strandbanan har inte angetts i tabellerna 3 och 4, vilket kan ses som en brist.
13. För att förbättra den styrande inverkan av planeringsbestämmelsen för behov av ekologiska förbindelser skulle det vara bra att i planbeskrivningen förklara vad som eftersträvas med de ekologiska förbindelsebehoven i landskapets olika delar och vilken betydelse de har för till exempel anpassningen till klimatförändringarna.
14. Av den text som handlar om naturskydd framgår inte om den naturvårdslag som trädde i kraft den 1 juni 2023 inverkar på landskapsplanens skyddsmål eller på bestämmelsernas styrande inverkan.
15. Varken utifrån de utredningar som gjorts eller av planbeskrivningen får man någon klar uppfattning om hur de befintliga eller planerade nya tv-områdena påverkar de tysta områden som bevarats tills vidare. I den uteslu-

11. Noteras.
12. Strandbanan har anvisats med beteckningen för behov av tågtrafikförbindelse i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Beteckningen för förbindelsebehov gör det möjligt att utreda och planera tågtrafikförbindelsen närmare. Beteckningen för förbindelsebehov utvisar alltså inte den exakta sträckningen i terrängen utan endast behov av att färdas mellan punkter eller områden. Den mer exakta järnvägssträckningen kommer således att fastställas först i noggrannare planeringsfas. Trafikledsverket har konstaterat i sitt utlåtande att behovet av Strandbanan borde motiveras mer ingående via konsekvensbedömningen. Konsekvenserna går inte att bedöma innan den exakta järnvägssträckningen har fastställts. I detta skede har det ännu inte anvisats resurser för noggrannare utredningar.
13. De ekologiska förbindelsebehovens uppgift är att förena områden med högra naturvärden med varandra. Ekologiska förbindelsebehov tryggar förutsättningarna att färdas och föröka sig för arter som är viktiga med tanke på den biologiska mångfalden. Ekologiska förbindelser gör det möjligt för arterna att anpassa sig till klimatförändringarna.
14. Naturvårdslagen som trädde i kraft den 1 juni 2023 beaktas i Österbottens landskapsplans förslagsfas.
15. Analysen av tysta områden har utarbetats utifrån utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 och presenterats på en temakarta även för havsområdenas del. På temakartan över tysta områden presenteras de tysta områden

tande analysen berättas om tysta områden, men det skulle behövas en kartpresentation av deras läge i förhållande till nuvarande och framtida vindkraftsproduktionsområden. Den planeringsrekommendation som ges i landskapsplanen har i praktiken inte tillräckligt styrande inverkan så att tysta områden skulle beaktas i kommunplanläggningen. Vindkraftsbyggande av regional betydelse borde genom landskapsplanläggningens styrande inverkan anvisas på tillräckligt avstånd från landskapets viktigaste tysta områden som behöver tryggas. Det vore bra att presentera dessa betydande tysta områden på ett åskådligare sätt samt klargöra hur deras bevarande kan tryggas. De nya tv-områden som planeras till havs överlappar i praktiken antingen helt eller delvis "tysta områden", så planeringsrekommendationen står i konflikt med målet att bygga ut vindkraften.

16. Beträffande behovet att bevara mörka områden framförs en motsvarande anmärkning som i fråga om tysta områden. Dessutom framhävs särskilt vindkraftsbyggandets inverkan på havsområden (flyghinderljus), där synlighetsområdena är betydligt vidsträcktare än på land.
17. Skulle det vara nödvändigt att ytterligare överväga om de tv-områden som planeras till havs inom Finlands territorialvatten borde styras längre ut från strandbebyggelsen (t.ex. < 15 km), för att lindra den dominerande olägenheten för havslandskapet?
18. Det vore bra att i förslagsfasen precisera den styrande inverkan av de beteckningar som gäller kulturmiljön på planlösningar som orsakar sådana förändringar i landskapet som har betydande konsekvenser.
19. Uppföljning av kultur- och naturmiljöns tillstånd bör vara en del av den rullande landskapsplanläggningen.
20. Enligt den planeringsbestämmelse som gäller nationellt värdefulla landskapsområden ska skogarnas skötas. Att sköta skogarna är ett mål som kan stå i konflikt med värnandet om naturvärdena, vilket vore bra att förklara i beskrivningen.
21. Värdeklasserna för vårdbiotoper har uppdaterats genom inventeringar som gjorts de senaste åren. I Österbottens landskapsplan 2050 bör ingå de vårdbiotoper som klassats som nationellt värdefulla eller värdefulla på landskapsnivå enligt de nya inventeringarna. Resultaten av dem publiceras i år och man kan fråga om möjligheterna att använda materialet hos Forststyrelsen. Om det inte är möjligt att ta in det färskaste inventeringsmaterialet i landskapsplanen, bör en allmän planeringsbestämmelse meddelas för objekt enligt miljöförvaltningens inventeringsmaterial om vårdbiotoper. Enligt planeringsbe-

der landskapspanelösningen inte påverkar tystnaden. Det är fråga om en planeringsrekommendation som kommunerna bör ta ställning till när de förverkligar ett vindkraftsområde.

16. Utredningen om mörka områden baserar sig på satellitdata om ljusföroreningar. Konsekvenserna av flyghinderljus bör utredas separat. Det är fråga om en planeringsrekommendation som kommunerna bör ta ställning till när de förverkligar ett vindkraftsområde.
17. Noteras.
18. Noteras.
19. Noteras.
20. Noteras.
21. I Österbottens landskapsplan 2050 anvisas nationellt värdefulla vårdbiotoper och vårdbiotoper som är värdefulla på landskapsnivå i enlighet med de nya inventeringarna, om det är möjligt av tidtabellsskäl. Om inte så övervägs en allmän planeringsbestämmelse.

stämelsen som gäller vårdbiotoper bör en skötsel- och användningsplan uppgöras för området. En mer korrekt term för vårdbiotoper skulle vara "skötselplan".

22. Tabellerna 3 och 4 i vindkraftsutredningens konsekvensbedömning är bristfälliga.

23. Även om landskapsplanen är en översiktlig plan styr den områdesanvändningen på landskapsnivå, varvid den som process är central för att identifiera, bedöma och lindra de sammantagna konsekvenserna av olika projekt. När landskapsplanen utarbetas finns det skäl att bedöma möjligheterna att genomföra planen och särskilt överväga om sådana vindkraftsområden ska ingå i planen som har störst betydelse för uppkomsten av skadliga sammantagna konsekvenser.

24. Med beaktande av de sammantagna konsekvenserna för rovfåglarnas revir och de åtminstone måttliga konsekvenserna för flyttfåglarna har landskapsplanens konsekvenser behandlats tämligen snävt i konsekvensbedömningsrapporten. Projektets konsekvenser bör lindras genom att ta med endast de vindkraftsområden i utredningen som enligt en bedömning på landskapsplanenivå varken ensamma eller tillsammans med andra projekt orsakar några betydande konsekvenser för naturvärdena.

25. Det är motiverat att ändra bestämmelsen "Med egenskapsbeteckningen anvisas havsområden som lämpar sig för vindkraftsparker av regional betydelse" för område för vindkraftverk (tv1), så att den hänvisar direkt till havsområdesplanen, där de riktgivande områdesreserveringarna också anges.

26. I Österbottens landskapsplan bör det ges närmare och mer förpliktande bestämmelser/planeringsanvisningar för förverkligandet av elöverföringsnät.

27. Solproduktionsanläggningars konsekvenser är i allmänhet lokala och det är inte nödvändigt att ta in egentliga områdesbeteckningar för dem i landskapsplanen. I landskapsplanebeskrivningen och planeringsbestämmelserna är det dock bra att lägga vikt vid allmänna planeringsbestämmelser för placeringen av solproduktionsanläggningar, konsekvenserna för landskapet samt elöverföringsbehoven. Det vore bra att i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 ta kraftigare ställning till anläggningarnas lokala konsekvenser när det gäller befintliga skogsområden och sammanhängande åkerområden.

28. Avgränsningarna av grundvattenområden kommer att ändras till vissa delar, och dessa ändringar bör beaktas i den fortsatta planeringen.

29. Enligt den konsekvensbedömning som gäl-

22. Noteras.

23. Det har gjorts en konsekvensbedömning samt en Naturabedömning av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Natura-bedömningen beaktas i planförslagsfasen.

24. De vindkraftsområden som är med i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har valts ut så att de sammantagna konsekvenserna för rovfåglarnas revir har beaktats. Natura-bedömningen inklusive de sammantagna konsekvenserna för flyttfåglar beaktas i planförslagsfasen.

25. Österbottens förbund anser att det inte är meningsfullt att hänvisa till en annan plan i beskrivningarna av beteckningarna, eftersom den kan bli föråldrad. Finlands havsområdesplan 2030 uppdateras som bäst.

26. I planförslagsfasen kommer behovet av en uppdatering av de planeringsbestämmelser som hänför sig till kraftledningarna att ses över.

27. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 föreslås en allmän planeringsbestämmelse som gäller solenergi och som styr placeringen och planeringen av vidsträckt områden för produktion av solenergi i hela landskapet. I planens förslagsfas kan planbeskrivningen kompletteras och planeringsbestämmelserna och styrningen preciseras. Österbottens förbund kommer att beakta de nationella planeringsanvisningar för solenergi som miljöministeriet utarbetar som bäst.

28. Kommande ändringar i avgränsningarna av grundvattenområden beaktas i förslagsfasen.

29. Texten om grundvatten i planbeskrivningen

ler planen samt planbeskrivningen är hushållsvattenförsörjningen i Österbotten huvudsakligen baserad på grundvatten. Enligt uppgifterna i informationssystemet för vattentjänster VEETI är endast cirka 45 % av det hushållsvatten som vattenverken distribuerar grundvatten. Det är bra att förtydliga uppskattningen av mängden grundvatten, "Grundvattnet är rikligast i Nykarleby...". Det finns grundvatten nästan överallt, men mest grundvattenförekomster som lämpar sig för vattenförsörjning finns i Nykarleby, Kro-noby och Kristinestad.

30. Sambandet mellan ytvattnets status och sura sulfatjordar tas upp i planbeskrivningen. I planförslagsfasen skulle det vara bra med närmare anvisningar om hur det är bäst att behandla områden och överskottsmassor för att minska belastningen på vattendrag, särskilt när det gäller åar och älvar med natur-skyddsvärden som utgör råvattenkällor.

1.42 EGENTLIGA FINLANDS NTM-CENTRAL

NTM-centralen i Egentliga Finland skriver i sitt utlåtande följande:

1. På grund av omfattande förändringar i områdesanvändningen som ökad energianvändning och åtagandena i EU:s strategi för biologisk mångfald medför borde större "no-go-områden" först avgränsas. Dessa är bl.a. naturens kärnområden och gröna korridorer, dit exempelvis större energiproduktionsprojekt eller andra projekt som förändrar områdesanvändningen inte borde anvisas.
2. Vid planering av vindkraftsområden till havs och på land är det viktigt att bedöma de kumulativa konsekvenserna också med projekt i andra landskap.
3. I utredningarna diskuteras solenergiproduktion på en allmän nivå. Projekten bör inte leda till avskogning, och de bör inte ligga inom specifikt angivna kärnområden för naturens mångfald och ekologiska förbindelseområden mellan dessa. Det vore bra att konstatera detta också i den allmänna bestämelsen.
4. Tillräcklig hänsyn bör tas till kungsörnsrevir. Vid planering av områden för energiproduktion bör hänsyn tas till känsliga vattendragsområden.
5. På Österbottens förbunds webbplats konstateras för närvarande att där finns ett urval av de utredningar som gjorts för landskapsplanen.

ses över.

30. Anvisningarna om behandling av sura sulfatjordar är inte en uppgift för landskapsplanen.

Bemötande:

1. Utgångspunkten i Österbottens landskapsplan 2050 är att funktioner inte anvisas till områden som är olämpliga på grund av exempelvis höga naturvärden. Alla områden som inte lämpar sig för vindkraftsproduktion uteslöts i vindkraftsutredningen genom en uteslutande buffertanalys.
2. Konsekvenserna av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 bedöms i den omfattning som är ändamålsenlig på landskapsplanenivå.
3. Behovet att omarbete den allmänna planeringsrekommendationen för solenergi ses över i planförslagsfasen.
4. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har, med tanke på planens strategiska karaktär, tillräcklig hänsyn tagits till kungsörnsrevir och känsliga vattendragsområden.
5. Alla gjorda utredningar som kan publiceras finns på Österbottens förbunds webbplats. Österbottens förbund gör utifrån behov och resurser mer utredningar under planläggningens gång.

1.43 LÄNSSTYRELSEN I NORRBOTTEN

Länsstyrelsen i Norrbotten skriver i sitt utlåtande följande:

1. Den svenska havsplanen för Bottniska viken ligger i angränsning till Österbottens landskapsplan 2050. Ändå nämns Sverige knappt i planutkastet eller i konsekvensbeskrivningen. Den svenska Energimyndigheten har på uppdrag av regeringen tagit fram förslag på nya områden för energiutvinning (vindkraft) som underlag för den pågående översynen av den svenska havsplanen. Flera av de föreslagna områdena för energiutvinning ligger nära de områden som planeras på den finska sidan (områden utanför Jakobstad).
2. Det är av vikt att frågor gällande direkt, indirekt och kumulativ påverkan fångas upp i de planprocesser som reglerar utbyggnaden av vindkraft på respektive sida av gränsen. För Österbottens landskapsplan 2050 gäller det framför allt kumulativa effekter för sjöfart och naturmiljön.
3. I det underlag som bifogats till utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, inklusive vindkraftsutredningens bedömning av sammantagna konsekvenser nämns inte vindkraftverkens påverkan på isbildning, isbrytning eller sjöfart vintertid. Utifrån den potentiella påverkan som vindkraftsetablering utanför Jakobstad (i kombination med övriga etableringar på svenska och finska sidan) kan tänkas få för sjöfarten bör frågan lyftas i det fortsatta planarbetet.
4. Det bör utredas och redovisas hur havsbaserade vindkraftsparker i Bottniska viken kan påverka flyttfågel och migrerande fladdermöss. Den samlade påverkan som planerad havsbaserad vindkraft kan medföra för havsmiljön och fisksamhällen i Bottniska viken behöver också utredas och klarläggas närmare.
5. Mot bakgrund av att påverkan på Bottniska viken berör åtminstone två länder bör Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Sjöfartsverket samt deras finska motsvarigheter ta fram ett underlag som gör det möjligt att bedöma i vilken omfattning storskalig utbyggnad av vindkraft kan genomföras. Underlaget ska göra det möjligt att bedöma vilket avtryck ett enskilt projekt gör i relation till den samlade kumulativa påverkan som kan uppkomma.
6. Det vore önskvärt att lyfta fortsatt planering av Österbottens landskapsplan i ett Esbo-samråd för att förebygga gränsöverskridande miljöeffekter.

Bemötande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 täcker territorialvattnen. De stora vindkraftsprojekt som angränsar till Sveriges havsplan ligger i den ekonomiska zonen.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Noteras.
6. Finlands miljöcentral (SYKE) är den behöriga myndigheten för Esbokonventionen (Konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang).

1.44 LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN

Länsstyrelsen i Västerbotten skriver i sitt utlåtande följande:

1. Den svenska havsplanen för Bottniska viken ligger i angränsning till Österbottens landskapsplan 2050. Ändå nämns Sverige knappt i planutkastet eller i konsekvensbeskrivningen. Den svenska Energimyndigheten har på uppdrag av regeringen tagit fram förslag på nya områden för energiutvinning (vindkraft) som underlag för den pågående översynen av den svenska havsplanen. Flera av de föreslagna områdena för energiutvinning ligger nära de områden som planeras på den finska sidan (områden utanför Jakobstad).
2. Det är av vikt att frågor gällande direkt, indirekt och kumulativ påverkan fångas upp i de planprocesser som reglerar utbyggnaden av vindkraft på respektive sida av gränsen. För Österbottens landskapsplan 2050 gäller det framför allt kumulativa effekter för sjöfart och naturmiljön.
3. I det underlag som bifogats till utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, inklusive vindkraftsutredningens bedömning av sammantagna konsekvenser nämns inte vindkraftverkens påverkan på isbildning, isbrytning eller sjöfart vintertid. Utifrån den potentiella påverkan som vindkraftsetablering utanför Jakobstad (i kombination med övriga etableringar på svenska och finska sidan) kan tänkas få för sjöfarten bör frågan lyftas i det fortsatta planarbetet.
4. Det bör utredas och redovisas hur havsbaserade vindkraftsparker i Bottniska viken kan påverka flyttfågel och migrerande fladdermöss. Den samlade påverkan som planerad havsbaserad vindkraft kan medföra för havsmiljön och fiskesamhällen i Bottniska viken behöver också utredas och klarläggas närmare.
5. Mot bakgrund av att påverkan på Bottniska viken berör åtminstone två länder bör Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Sjöfartsverket samt deras finska motsvarigheter ta fram ett underlag som gör det möjligt att bedöma i vilken omfattning storskalig utbyggnad av vindkraft kan genomföras. Underlaget ska göra det möjligt att bedöma vilket avtryck ett enskilt projekt gör i relation till den samlade kumulativa påverkan som kan uppkomma.
6. Det vore önskvärt att lyfta fortsatt planering av Österbottens landskapsplan i ett Esbo-samråd för att förebygga gränsöverskridande miljöeffekter.

Bemötande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 täcker territorialvattnen. De stora vindkraftsprojekt som angränsar till Sveriges havsplan ligger i den ekonomiska zonen.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Noteras.
6. Finlands miljöcentral (SYKE) är den behöriga myndigheten för Esbokonventionen (Konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang).

1.45 LÄNSSTYRELSEN VÄSTERNORRLAND

Länsstyrelsen i Västernorrland skriver i sitt utlåtande följande:

1. Den svenska havsplanen för Bottniska viken ligger i angränsning till Österbottens landskapsplan 2050. Ändå nämns Sverige knappt i planutkastet eller i konsekvensbeskrivningen. Den svenska Energimyndigheten har på uppdrag av regeringen tagit fram förslag på nya områden för energiutvinning (vindkraft) som underlag för den pågående översynen av den svenska havsplanen. Flera av de föreslagna områdena för energiutvinning ligger nära de områden som planeras på den finska sidan (områden utanför Jakobstad).
2. Det är av vikt att frågor gällande direkt, indirekt och kumulativ påverkan fångas upp i de planprocesser som reglerar utbyggnaden av vindkraft på respektive sida av gränsen. För Österbottens landskapsplan 2050 gäller det framför allt kumulativa effekter för sjöfart och naturmiljön.
3. I det underlag som bifogats till utkastet till Österbottens landskapsplan 2050, inklusive vindkraftsutredningens bedömning av sammantagna konsekvenser nämns inte vindkraftverkens påverkan på isbildning, isbrytning eller sjöfart vintertid. Utifrån den potentiella påverkan som vindkraftsetablering utanför Jakobstad (i kombination med övriga etableringar på svenska och finska sidan) kan tänkas få för sjöfarten bör frågan lyftas i det fortsatta planarbetet.
4. Det bör utredas och redovisas hur havsbaserade vindkraftsparker i Bottniska viken kan påverka flyttfågel och migrerande fladdermöss. Den samlade påverkan som planerad havsbaserad vindkraft kan medföra för havsmiljön och fisksamhällen i Bottniska viken behöver också utredas och klarläggas närmare.
5. Mot bakgrund av att påverkan på Bottniska viken berör åtminstone två länder bör Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Sjöfartsverket samt deras finska motsvarigheter ta fram ett underlag som gör det möjligt att bedöma i vilken omfattning storskalig utbyggnad av vindkraft kan genomföras. Underlaget ska göra det möjligt att bedöma vilket avtryck ett enskilt projekt gör i relation till den samlade kumulativa påverkan som kan uppkomma.
6. Det vore önskvärt att lyfta fortsatt planering av Österbottens landskapsplan i ett Esbo-samråd för att förebygga gränsöverskridande miljöeffekter.

Bemötande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 täcker territorialvattnen. De stora vindkraftsprojekt som angränsar till Sveriges havsplan ligger i den ekonomiska zonen.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Noteras.
6. Finlands miljöcentral (SYKE) är den behöriga myndigheten för Esbokonventionen (Konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang).

1.46 SVENSKA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND FÖR UTBILDNING OCH KULTUR

Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur omfattar utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Samkommunstyrelsen önskar dock att i den fortsatta beredningen av landskapsplanen beträffande den s.k. strandbanan även beaktas persontransporter, befolkningscentra och befolkningstäthet längs landskapets huvudled så att tillgängligheten till teater och utbildning främjas i hela Österbotten.

1.47 VASAREGIONENS UTVECKLING AB, VASEK

Vasek skriver i sitt utlåtande följande:

1. De stads- och utvecklingszoner som presenteras i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är bra med tanke på landskapets interna utveckling, samt nationellt och nordiskt samarbete. Betydelsen av att knyta an till större helheter, och då inte minst till Sverige och Norge, har blivit allt viktigare i och med det geopolitiska världsläget. Vasa stadsutvecklingszon och Vasa-Seinäjäjoki utvecklingszon stöder andra aktiva utvecklingsstrategier.
2. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 svarar väl mot befintliga investeringsbehov och skapar förutsättningar för etablering av storindustri i Österbotten.
3. Österbottens landskapsplan 2050 bör ge rum för framtida infrastrukturlösningar så som Hamnvägen, spårtrafik i Vasa, nationell och internationell flygtrafik, elflyg och drönartrafik, E12-korridoren, samt en livskraftig RV8 som binder ihop hamnarna längs med kusten och gods- och persontransport i och utanför Österbottens landskap.
4. Strandbanan och Kvarkens utvecklingszon är båda viktiga med tanke på växande samarbete nationellt och internationellt. Dragningen av Strandbanan bör ses över noggrannare och utredningar bör göras för att definiera vilka noder som banan bör nå. Kvarkens utvecklingszon ska vara en förenande länk oavsett vad den innebär, samt betjäna försörjningsberedskapen och möta Försvarsmaktens behov.
5. Hamnarnas anslutande till övrig infrastruktur är av yttersta betydelse med tanke på framtida behov för etableringar, arbetspendling, invånare och försörjningsberedskap. Hamnarnas farleder bör tryggas med tanke på eventuella havsvindparker.
6. Det vore av intresse att uppdatera utredningen Österbottens vindkraft och specialtransporter, både med tanke på framtida transportbehov och hamnarnas roll.
7. Det finns ett ökat behov av stenmaterial i

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 skapar förutsättningar för de nämnda infrastrukturlösningarna.
4. Strandbanan anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 med en utvecklingsprincipsbeteckning. Behovet och sträckningen av Strandbanan utreds så fort det finns resurser och är ändamålsenligt.
5. Hamnarnas roll lyfts fram i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
6. Utredningen om vindkraft och specialtransporter uppdateras troligtvis år 2024.
7. I utkastet till Österbottens landskapsplan

framtiden. Vad innebär det för landskapet om allt kartlagt stenmaterial bryts? Det saknas en utredning över hur brytning av stora områden inverkan på grundvatten och dagvattenavrinning, samt på hela ekosystemet. En regional plan behövs för återanvändning av stenmaterial som är ett icke-förnybart råmaterial.

8. Den samlade kumulativa påverkan som alla element inom energiförsörjningen medför är viktig att beakta.
9. Det är bra att beakta vindkraftsområdena i den ekonomiska zonen.
10. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 hänvisas till studier från 2015 (Synlighetsanalys) och 2016 (Avståndszoner), vilka säkerligen behöver uppdateras, samt höjdmodeller av vindkraftverk på 300–350 m, som idag redan överstigs i planerade parker.
11. Fler utredningar om vindkraftsområdets inverkan på miljön, djurlivet, tysta områden och kulturmiljöer samt på befintligt näringsliv så som skogsnäring, jordbruk och fiskerinäringen bör göras och beaktas.

2050 anvisas enbart de områden för stenmaterialförsörjning som i den omfattande POSKI-utredningen (Projektet för samordning av grundvattenskyddet och stenmaterialförsörjningen) klassificerats som lämpliga för marksubstans- eller bergmaterialtäkt. Den mängd material som enligt teoretiska beräkningar dessa områden kan ge är tillräckliga för att svara mot behovet. I POSKI-utredningen har en utslutande GIS-analys gjorts där alla områden med olika naturvärden har beaktats. Dessutom har omfattande natur- och landskapsinventeringar gjorts för alla områden som klassificerats som lämpliga för marksubstans- eller bergmaterialtäkt. I planeringsbestämmelsen står det att i den mer detaljerade planeringen bör förutsättningarna för stenmaterialtäkt bevaras, nödvändig infrastruktur tryggas samt kulturmiljö-, landskaps- och naturvärden beaktas.

8. Noteras.
9. Förverkligandet av vindkraftsområdena som utreds i den ekonomiska zonen är osäker och ligger långt i framtiden. Därför kan de beaktas men borde inte få begränsa planerandet av vindkraftsparker i territorialvattnen.
10. Vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050 används de senaste tillgängliga uppgifterna och utredningarna.
11. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske, skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden. Tysta områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden.

1.48 KRISTINESTADS NÄRINGS-LIVSCENTRAL

Kristinestads näringslivscentral skriver i sitt utlåtande följande:

1. Ett nära och tätt samarbete i det fortsatta arbetet med Österbottens landskapsplan 2050 önskas. Viktigt är även att kommuninvånare får vara delaktiga i arbetet. Referens till

Bemötande:

1. Noteras.

kommuninvånare saknas i stycket om växelverkan.

2. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Sydösterbottens utvecklingszon mellan Kaskö och Seinäjoki. Med utvecklingszonen avses järnvägen från Seinäjoki till Kaskö hamn. Denna utvecklingszon bör innefatta Kristinestad och ändras till att omfatta även bostads- och serviceområden samt arbetsplatspendlingen.
3. Riksväg 8 bör utgöra en utvecklingskorridor.
4. Att behovet av tågtrafikförbindelse (Strandbanan) anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är bra. Med beaktande av den stora industrietableringen som aviserats finns skäl att skynda på förverkligandet av tågförbindelsen. En station kommer att behövas i Kristinestad för att bättre möjliggöra arbetspendling. När det kommer till den konkreta planeringen av var tågförbindelsen ska dras önskar staden Kristinestad ett tätt samarbete.
5. För att främja de aviserade industrianläggningarna i Kristinestad bör möjligheten att dra ett stickspår från Kaskö till Kristinestads hamn utredas.
6. Fördjupning av farleden till Björnö hamn bör anvisas i Österbottens trafiksystemplan 2050 och Björnö hamn bör ingå i hamnarnas samarbetsprojekt för digitalisering.
7. Att förbindelsebehov för gasledning anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är bra. I Kristinestad behöver gasledningen dras via det nya industriområde som planeras i anslutning till Kristinestadsvägen (väg 662) samt till Björnö hamn.
8. Förbindelsebehov för kraftledningar bör anvisas från de nya vindkraftsområdena, inkl. havsvindkraftsområdena. Planeringsbestämelsen för dessa bör vara att inga nya kraftledningsgator godkänns, utan elöverföringen måste ske antingen per jordkabel eller genom att använda existerande stolpar.
9. Stycket om tillgången på arbetskraft bör kompletteras med att Kristinestad, pga. den kommande industrietableringen, behöver en stor personalstyrka med mångfacetterade kompetenser. Även här bör den omdefinierade utvecklingszonen i Sydösterbotten nämnas.

1.49 ÖSTERBOTTENS HANDELSKAMMARE

Österbottens handelskammare skriver i sitt utlåtande följande:

2. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 sträcker sig Sydösterbottens utvecklingszon längs Sydbottenbanan och innesluter även stamväg 67 och Kaskö hamn. De kommande industrietableringarna i Kristinestad beaktas vid utformandet av Sydösterbottens utvecklingszon i planförslaget.
3. Hur riksväg 8 ska anvisas i Österbottens landskapsplanen 2050 diskuteras med bl.a. kommunerna vid utformandet av planförslaget.
4. Noggrannare utredningar om den exakta dragningen av Strandbanan görs i ett senare skede, så fort det finns förutsättningar för det.
5. I förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas ett förbindelsebehov från Sydbottenbanan längs den gamla järnvägen till Björnö hamn. Beteckningen möjliggör en mer noggrann utredning av alternativa bansträckningar.
6. Noteras.
7. Noteras.
8. Enbart kända förbindelsebehov kan anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Planeringsbestämelsen diskuteras vid utarbetandet av planförslaget.
9. Noteras.

Bemötande:

1. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är genomgående omsorgsfullt berett.
2. Österbottens landskapsplan 2050 skapar goda markanvändningsmässiga förutsättningar för utveckling av landskapet. Den utgör en bra ram för mångskiftande levnadsförhållanden för befolkningen och verksamhetsbetingelser för näringslivet samtidigt som den påverkar miljöns hållbarhet.
3. Energi- och miljöfrågor, samt självförsörjning och försörjningsberedskap som hänger samman med dem, i en plötsligt förändrad världssituation samt åtgärder för att nå Finlands klimatmål 2035 har uppmärksammats och prioriterats i planen.
4. I havsplaneringen har såväl möjligheter till investeringar i energiproduktion som olika former av sjötrafik beaktats med hänsyn till naturens mångfald.
5. Trafiksystemet och tillgängligheten till regionen har tagits upp på ett framtidsorienterat sätt med sikte på att sammanlänka såväl Finland som utvecklingszonen i Kvarken. Också Strandbanan har tagits in i planen, och den bidrar till såväl näringslivets som landskapets livskraft i framtiden.

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Noteras.

1.50 ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND

Österbottens fiskarförbund skriver i sitt utlåtande följande:

1. De havsbaserade näringarna hanteras konsekvent i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I planen anvisas inga områden lämpliga för vattenbruk eller viktiga för fiske. I Finlands havsplan anvisas nio lämpliga områden för havsbaserad fiskodling och viktiga områden för kommersiellt nätfiske och trålfiske.

Bemötande:

1. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har temat primärnäringar inte uppdaterats, utan det presenteras på samma sätt som i Österbottens landskapsplan 2040. I Österbottens landskapsplan 2040 anvisas inte områden viktiga för fisket eller lämpliga för vattenodling. Under planprocessen kom det under diskussioner med sakkunniga fram att hela havsområdet lämpar sig för fiske samt att placering och förverkligandet av nya fiskodlingsenheter i havsområdet förverkligas lokalt genom mer detaljerade utredningar och miljötillstånd. I Finlands havsplan anvisas visserligen potentiella fiskodlingsområden, men samtidigt poängteras att fiskodling också kan finnas utanför dessa områden. Enligt planeringsbestämelsen för område för vindkraftsverk bör vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. primärnäringar och fiske. Hur områden viktiga för fiske och lämpliga för vattenodling kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land. Enligt Forststyrelsens förslag till "Naturressursplan för havsområden" önskar Fortsstyrelsen utreda ifall de på förhand kunde kartlägga potentiella fiskodlingsområden på statsägda

2. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas nio lämpliga områden för havsvindkraft. Detta är fler områden än vad som finns i Finlands havsplan 2030 samtidigt som de också är större i storlek. Ett av planutkastets vindkraftsområden överlappar ett viktigt område för trålfiske utanför Kaskö, som finns anvisat i havsplanen.
  3. I konsekvensbedömningen beskrivs fiskerinäringen med tanke på det för regionen betydande kommersiella fisket, medan vattenbruk eller fiskodling inte nämns alls. Identifierade lämpliga områden för fiskodling bör inkluderas i planen.
  4. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anses inte ha några negativa konsekvenser på fiskerinäringen eller fiskbestånden, utan planen bedöms främja fiskerinäringens förutsättningar. I planen finns dock inga reserveringar för elöverföring från havsvindkraftparker, vilket gör en bedömning av de totala konsekvenserna svår.
  5. Det finns ingen forskning på havsvindkraftsparkers inverkan på fiskbestånd och fiske i Bottniska viken, men på basen av forskning och erfarenheter från andra områden kan en allmän konsekvensbedömning av havsvindkraft på fisket göras. Det är också mycket viktigt att den sammanlagda inverkan av havsvindkraftparker, inklusive parker som planeras i den ekonomiska zonen, utreds noggrant.
  6. Larsmosjön är mycket viktig ur ett fiskerihushållningsperspektiv. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas en vätgasledning genom Larsmosjön. Det finns ingen motivering för att den dras genom sjön i stället för på land, utan dragningen visar enligt tjänstemännens svar enbart på ett behov för en ledning mellan Jakobstad och Karleby. I planen har man dock för att anvisa behov för förbindelser använt beteckningar med pilhuvud. Beteckningen bör ändras för att visa på ett behov på vätgasledning från Jakobstad till Karleby för att vara konsekvent med användningen av beteckningar.
2. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på nyare och mer utförliga utredningar än Finlands havsplan 2030. Trålfiskeområdet i Finlands havsplan 2030 ligger i den ekonomiska zonen medan havsvindkraftsområdet utanför Kaskö i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 ligger inom landskapets gränser, dvs. i territorialvattnet.
  3. För att anvisa fiskodlingsområden i Österbottens landskapsplan 2050 bör potentiella områden lämpliga för fiskodling utredas i hela landskapet.
  4. Kraftöverföringen från de havsbaserade vindkraftsområdena kan inte anvisas i planen, då deras sträckningar inte är kända. En mer detaljerad konsekvensbedömning kan först göras i den mer detaljerade planeringen.
  5. Noteras.
  6. För att visa på ett förbindelsebehov har i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 använts konsekvent en streckad linje med pilhuvud.

1.51 ÖSTERBOTTENS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND R.F.

Österbottens svenska producentförbund r.f. skriver i sitt utlåtande följande:

1. Målen att landskapets försörjningsberedskap gällande primärproduktionen ska vara god, att energisystemet ska bestå av mångsidig produktion, tillräcklig lagring och en säker distribution samt att den cirkulära ekonomin

Bemötande:

1. Noteras.

- ska vara välutvecklad är bra.
2. För att upprätthålla en god försörjningsberedskap är det viktigt att enhetliga och bördiga åkerområden bibehålls för odlingsändamål. Bördig odlingsmark är en ändlig resurs och måste även betraktas som sådan i samband med planläggning.
  3. Utbyggnaden av kraftledningar i samband med vindkraftsetableringar kräver i många fall oskäligt mycket skogs- och åkermark då linjegatorna byggs i bredd. Planeringsbestämmelsen för förbindelsebehovet för kraftledning är bra. Planeringsrekommendationen om att jordkablar och gemensamma stolpar bör användas där det är möjligt kunde ändras till en planeringsbestämmelse.
  4. En eventuell ny tågtrafikförbindelse ska följa samma sträckning som riksväg 8.
  5. Planeringsbestämmelsen för förbindelsebehovet för gasledning bör kompletteras med att förutsättningarna för primärnäringarna ska tryggas.
  6. Gällande större infrastrukturprojekt är det viktigt att de alternativ som minst påverkar primärnäringarna väljs. Vägdragningar och dragning av annan infra bör också göras på ett sådant sätt att inte driftscentra splittras eller logistiken för gårdsbruksenheter försvåras märkbart.

1.52 FINLANDS NATURSKYDDSFÖRBUND RF, ÖSTERBOTTENS DISTRIKT

Finlands naturskyddsförbund skriver i sitt utlåtande följande:

1. Den internationella biodiversitetskonventionen, EU:s ramdirektiv för vatten, Europeiska landskapskonventionen och de avtal som gäller stoppande av klimattförändringarna har inte beaktats tillräckligt i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
2. Den gröna omställningen accelererar. Kraftledningar och vindkraftsområden erövrar mark från naturen. Dessa åtgärder bidrar inte till att förhindra förlusten av biologisk mångfald. Även restaureringsförordningen förpliktar till att skydda livsmiljöer, iståndsätta vårdbiotoper samt återställa myrar. I Österbotten bör minst 10 % av skogarna och framför allt skogar som är äldre än 100 år skyddas.
3. De områden som reserverats för biologisk mångfald (luo) är för små och de är inte tydligt utmärkta på plankartan. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har mycket få områden som är särskilt viktiga för den biologiska mångfalden anvisats. Antalet mångfaldsområden bör utökas, beteckningen bör vara SL, och det bör finnas tillräckligt av dem i varje kommun.
4. Det bör framgå av Österbottens landskaps-

2. Noteras.
3. Vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 preciseras vid behov planlägningsbestämmelserna för förbindelsebehovet för kraftledning och övervägs huruvida planeringsrekommendationen kunde vara en planeringsbestämmelse.
4. Noteras.
5. Landskapsplanens planeringsbestämmelse för förbindelsebehov för gasledning kompletteras med att förutsättningarna för primärnäringarna ska tryggas.
6. Enligt landskapsplanens planeringsbestämmelser för behov av vägtrafikförbindelse och riktgivande eller alternativ vägsträckning ska förutsättningar för primärnäringarna tryggas. Detta kan tilläggas även planeringsbestämmelsen för behov av tågtrafikförbindelse och ny vägsträckning.

Bemötande:

1. Det skulle ha varit bra om det hade framgått av Finlands naturskyddsförbunds utlåtande hur de nämnda avtalen borde beaktas i landskapsplanläggningen.
2. Noteras.
3. Som luo-områden anvisas de viktigaste internationellt viktiga (IBA) och nationellt viktiga (FINIBA) fågelområdena, som är vidsträckt områden. De EMMA-områden som anvisas i Finlands havsplan 2030 föreslås anvisas i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050, till de delar de inte redan nu är anvisade i planutkastet.
4. I vindkraftsutredningens uteslutande bufferta-

plan 2050 vilka områden som fredas från vindkraftsbyggande. Sådana områden är bland annat Natura-områdenas omgivning inom en tre kilometer bred skyddszon, tysta områden samt sammanhängande skogsområden, trots att de utgör ekonomiskog. Motiveringen är att bevara landskapet och naturen i dessa områden.

5. Befintliga vindkraftverk bör anges i planapplikationen Experience.arcgis.com, så att nya vindkraftsområdets placering kan gestaltas. I beskrivningen av områdesbeteckningen bör anges vindkraftverk som är under uppförande och i användning eller som har beviljats tillstånd.
6. Tillräckligt vidsträckta skyddszoner bör inrättas för Natura-områden, skyddsområden samt grundvattenområden. Åtminstone tre kilometer från vindkraftsprojektområdets gräns. På havsområdena bör skyddszonen vara så vidsträckt att vindkraftverket inte syns till skyddsområdet.
7. Grönkorridorer får inte avbrytas av vindkraftsområden, elöverföringsledningar, solkraftsområden eller industribyggande. De bör bevaras som grönkorridorer och anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Vindkraft och solkraft bör inte byggas i områden som är viktiga för den biologiska mångfalden.
8. Klimatneutralitetsmålet måste synas tydligare i Österbottens landskapsplan 2050 som en ekologisk struktur som är förenlig med hållbar utveckling. Vindkraftsbyggande kan inte vara den enda klimatåtgärden, eftersom det orsakar avskogning och slukar kolsänkor permanent. För varje vindkraftsområde och kraftledning bör en formel användas för att bestämma andelen kolsänkor som går förlorade.
9. Det vindkraftsområde utanför Sideby och Skaftung som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bör strykas ur planen. Vindparker som planerats på fåglarnas flyttleder bör strykas, eftersom de leder till ökad fågeldödighet. Även i övrigt måste de havsbaserade vindkraftverk som anvisas i planutkastet flyttas längre ut till havs, på grund av tekniken hos de fartyg som används vid byggandet. Vattendjupet måste vara 20–50 meter.

analys utslöts alla områden som inte lämpar sig som vindkraftsområden. I enlighet med rekommendationen från NTM-centralen i Södra Österbotten har det gjorts en Natura-bedömning, vars resultat beaktas när förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas. Tysta områden har modellerats som bakgrundsinformation till planläggningen. Enligt planeringsbestämmelsen som gäller tysta områden bör vid planering och förverkligande av områdesanvändning och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan över tysta områden samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden.

5. I landskapsplanen görs det ingen skillnad mellan om vindkraftsområdet har förverkligats eller är nytt.
6. I vindkraftsutredningens utslutande buffertanalys utslöts alla områden som inte lämpar sig som vindkraftsområden. De använda buffertavstånden godkändes i samarbetsgruppen för utredningsarbetet.
7. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas inga grönkorridorer. I planutkastet anvisas ekologiska förbindelsebehov med utvecklingsprincipbeteckning. Ekologiska förbindelsebehov tryggar förutsättningarna att färdas och föröka sig för arter som är viktiga med tanke på den biologiska mångfalden. De ekologiska förbindelsebehoven bör preciseras i den noggrannare planeringen och behövliga utredningar bör göras på respektive plannivå.
8. Klimatneutralitetsmålen bör beaktas i den noggrannare planeringen av vindkraftsområden och kraftledningar.
9. De havsbaserade vindkraftsområden som anvisats i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 lämpar sig som vindkraftsområden enligt såväl vindkraftsutredningen för Södra Österbotten, Mellersta Österbotten och Österbotten som SYKEs undersökning. Havsdjupet i alla havsbaserade vindkraftsområden i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är minst 10 m, vilket borde vara tillräckligt. Det havsbaserade vindkraftsområde som anvisats utanför Sideby och Skaftung minskas i enlighet med

10. Om de vidsträckta havsbaserade vindkraftsområden som anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 förverkligas, medför det att havets ytskikt lokalt värms upp på vidsträckta områden norr och söder om Kvarken.
11. Vindkraftsprojektens sammantagna konsekvenser bör granskas med avseende på helheten. Man kan inte veta eller helt förutspå de sammantagna konsekvensernas omfattning, eftersom det saknas forskningsrön. Om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 förverkligas kommer Österbotten att bli ett reservat för förnybar elproduktion, där naturvärdena försämras från år till år och landsbygden blir ännu mer öde.
12. Landskapsplanen bör innehålla strategiska linjer för placeringen av förnybar energiproduktion. Nu utvecklas projekt okontrollerat här och där.
13. Österbottens förbund borde ha agerat ansvarsfullt och dämpat vindkraftens framryckning tills man fått ordning på beviljandet av tillstånd och utrett uppgifterna om miljökonsekvenser grundligt. Åtminstone två grundläggande saker borde ha beaktats från början: Strävan bör vara att placera elöverföringsledningar i anslutning till nuvarande elledningar eller i form av gemensamma elledningar. Vindkraftsområden bör inte placeras på viktiga fågelområden och flyttleder.
14. De tätt placerade vindkraftsområdena i Österbotten försätter områdets invånare i olikvärdig ställning. Fastigheternas värde sjunker, eftersom alla inte vill bo i närheten av vindkraftverk. På detta sätt försämras landsbygdens dragningskraft ytterligare.
15. Som ekologisk kompensation till vindkraftshelheterna borde mångfaldigt mera områden skyddas än vad som ingår i den nuvarande planens skyddsreserveringar. I Österbotten vore en form av kompensation att grunda Kvarkens nationalpark. Denna bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 med åtminstone utvecklingsprincipbe-teckning.
16. I Österbottens landskapsplan 2050 bör med avseende på ekologisk hållbarhet absolut anvisas tysta och mörka områden.

Kristinestads, Trafikledsverkets och Traficom's utlåtande, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

10. Kraftverken i de havsbaserade vindkraftsområdena ligger cirka 1,5 km från varandra. Utan tillförlitlig undersökning kan man inte anta att havets ytskikt värms upp.
11. Noteras.
12. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har anvisats mark- och havsområden som lämpar sig för vindkraftsparker av regional betydelse. Gränsen för regional betydelse är 7 vindkraftverk. Vindkraftsparker av regional betydelse kan inte förverkligas utanför de områden som anvisats i landskapsplanen.
13. Enligt planeringsbestämmelsen för förbindelsebehov för kraftledning bör nuvarande kraftledningsgator i första hand användas vid förstärkning och byggande av kraftledningar. Enligt planeringsrekommendationen bör gemensamma stolpar användas där det är möjligt. IBA-områdena har beaktats i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Som bakgrundsutredning till Naturabedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering av de viktigaste fåglarna som eventuellt lider av vindkraftsprojekt. Enligt den bedöms förverkligandet av de vindkraftsområden som anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 inte ha betydande skadliga konsekvenser för populationen i fråga om någon art.
14. Noteras.
15. En allmän planeringsbestämmelse om ekologisk kompensation kan övervägas i förslaget till landskapsplan. Beslut om grundande av Kvarkens nationalpark kan inte fattas i landskapsplanen.
16. Tysta och mörka områden har kartlagts som bakgrundsinformation till planeringen. Enligt den allmänna planeringsbestämmelsen för tysta områden bör vid planering och förverk-

17. Det är nödvändigt att utarbeta en bra och långsiktigt kolsänkeplan för Österbottens landskapsplan 2050, som betjänar såväl klimatåtgärder som skogsanvändningen.
18. Den byggda miljön bör utnyttjas mera när solkraften byggs ut. Takytor finns i tätorter, på produktionsbyggnader och industrianläggningar. Under befintliga elledningar kan solkraft placeras på så vidsträckta områden som möjligt. Även på torvutvinningsområden som tagits ur bruk och som inte görs till våtmarker kan solkraft placeras. Områden för solkraftverk bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Elöverföringsledningar i anslutning till solkraftverk bör samtidigt placeras och anvisas i planen.
19. Kända inmutningar för malmletning bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.
20. I Österbottens trafiksystemplan 2050 är det särskilt viktigt att utveckla järnvägstrafiken Vasa-Seinäjoki för att minska utsläppen från trafiken. Ett tillräckligt antal järnvägsstationer/-hållplatser bör öppnas för pendlingstrafiken.

ligande av områdesanvändning och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan över tysta områden samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. Enligt den allmänna planeringsrekommendationen för mörka områden bör vid planering och utveckling av områden som finns inom zoner med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder.

17. Noteras.
18. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas inga områden för produktion av solenergi. Enligt utredningar som gäller solenergi bedöms produktionen av solenergi inte ha några sådana omfattande miljökonsekvenser som kan jämföras med vindkraftsbyggande, och som förutsätter områdesreserveringar i landskapsplanen. Däremot föreslås en allmän planeringsbestämmelse som gäller solenergi och som styr placeringen och planeringen av vidsträckta områden för produktion av solenergi i hela landskapet. Miljöministeriet utarbetar som bäst nationella anvisningar för solenergi. Österbottens förbund följer färdigställandet av anvisningarna och beaktar resultaten av dem i planens förslagsfas.
19. Gruvindustrins behov har inte utretts i samband med Österbottens landskapsplan 2050. Den nya gruvlagen trädde i kraft den 1 juni 2023 och enligt den ska gruvdriften grunda sig på en detaljplan enligt markanvändnings- och bygglagen eller en generalplan med rättsverknningar enligt den lagen 47§. För att anvisa lämpliga områden i landskapsplanen bör landskapet granskas som en helhet och en utredning som omfattar hela planområdet utarbetas. Resurserna för utredningar är begränsade. Utredningsbehovet i landskapet kan ses över följande gång landskapsplanen uppdateras.
20. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har Vasabanan från Vasa till Seinäjoki anvisats som ett banavsnitt som ska förbättras. Enligt planeringsbestämmelsen bör på banavsnittet mellan Vasa och Seinäjoki uppmärksamhet fästas vid utveckling av snabb och säker spårtrafik, vilket förutsätter avsnitt med dubbelspår eller mötesplats i närheten av Laihela trafikplats samt ett minskat antal plankorsningar. Dubbelspår och en mötesplats möjliggör även en utveckling av närtågstrafik. Laihela station har anvisats som en anslutningsstation för kollektivtrafik. Planeringsbestämmelsen är att anslutningsstationen för kollektivtrafik bör utvecklas som

21. Valet av alternativ 3 för den fortsatta planeringen av grundförbättringen Helsingby-Laihela är bra.
22. Grundförbättring och utveckling av järnvägen Seinäjoki-Kaskö är mycket viktigt med tanke på fossilfria transporter och även försörjningsberedskapen. Pendlings- och närtågstrafik samt elektrifiering av banan bör vara ett av de centrala målen i Österbottens landskapsplan 2050.
23. Den planerade kartongfabriken och dess konsekvenser för regionen bör tas med i Österbottens landskapsplan 2050.
24. Försörjningsberedskapen bör inbegripa fungerande ekosystem, såsom vattendrag och naturresurser
25. I Österbottens landskapsplan 2050 vore det särskilt viktigt att beakta en livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturresurser:
- Tryggandet av nationellt värdefulla kulturmiljöer och naturarvets värden ombesörjs.
  - Förlusten av skogarnas och myrarnas biologiska mångfald förhindras eller åtminstone dämpas genom att inrätta skyddsområden i enlighet med biodiversitetskonventionen före 2030.
  - Bevarandet av skogs- och myrområden samt ekologiska förbindelser som är värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden främjas.
  - Tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation samt kontinuiteten hos grönområdesnätverket ombesörjs.
  - Förutsättningar för bioekonomi och cirkulär ekonomi skapas och ett hållbart utnyttjande av naturresurserna främjas.
  - Livskraften hos sammanhängande åker- och skogsområden som är viktiga för jord- och skogsbruket ombesörjs, eftersom livsmedelsproduktionen behöver mångsidig natur, såsom pollinatörsskogar.
  - Vattendragen bör uppnå god status senast 2050.

1.53 NATUR OCH MILJÖ RF

Natur och Miljö rf skriver i sitt utlåtande allmänt om utbyggnad av förnybar energi samt om na-

en regional knutpunkt i trafiksystemet. Dessutom sägs i planeringsbestämmelsen att ifall verksamheten vid en anslutningsstation för spårtrafik upphör bör det säkras att stationsområdet senare kan tas i bruk på nytt som trafikplats. Alternativt bör en ersättande och mer ändamålsenlig plats anvisas för den anslutningsstation som läggs ned.

21. Noteras.
22. Järnvägen Seinäjoki-Kaskö har i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisats som ett banavsnitt som ska förbättras. Enligt planeringsbestämmelsen bör godstrafiken på Sydbottenbanan mellan Kaskö och Seinäjoki säkerställas. I planeringen bör uppmärksamhet fästas vid trafiksäkerheten samt trafikeringshastigheten genom att avlägsna plankorsningar och förbättra banans bärlighet. Dessutom bör elektrifiering av banan samt behövliga terminal- och lastningsområden möjliggöras.
23. Den planerade kartongfabriken ligger på ett industri- och lagerområde (T och T/kem) i landskapsplanen.
24. Noteras.
25. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har en grönområdesstruktur utformats, som byggs upp av naturskyddsområden, rekreatiomsområden, sammanhängande skogsområden, naturens kärnområden och förbindelser mellan dem. I grönområdesstrukturen ingår även vattenområden som älvar, åar, kärr och andra mindre och större vattenelement i landskapet. De olika delhelheterna i grönområdesstrukturen har anvisats med de planbeteckningar, planeringsbestämmelser och/eller planeringsrekommendationer som fastställts för dem.

Bemötande:

turskydd och rekreation. Om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 skriver Natur och Miljö följande:

1. Vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050 bör målsättningen vara att landskapets region- och samhällsstruktur kan utvecklas på ett hållbart sätt med tanke på de tre pelarna för hållbarhet. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är varken ekonomiskt, ekologiskt eller socialt hållbar. Planen uppfyller inte internationella överenskommelser och därmed inte heller behov om stärkande av biodiversiteten. Planen försvagar befolkningens möjligheter till välbefinnande i tysta rekreationsområden i naturtillstånd och tillgång till naturtjänster. Planen motverkar behovet av stärkandet av de naturliga kolsänkorna, återställandet av dikad myrmark och andra våtmarker, biologisk mångfald och av naturtjänster.
2. Bevarandet av biodiversiteten är inom landets gränser en nationell angelägenhet och de aktiva enheterna är i praktiken kommunerna styrda av landskapsförbunden. Stärkande av biodiversiteten bör följaktligen ges en bärande roll vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050. Planutkastet avspeglar en bristfällig kunskapsnivå om det ekologiska samspelet i regionen.
3. Finland har förbundit sig att freda 30 % av land-, insjö- och havsområdena före år 2030, samt att genomföra omfattande restaureringar av ekologiskt utarmade områden. Det är en allvarlig brist att denna målsättning inte syns i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
4. Planering av förnybar energiproduktion bör utgå ifrån den ekologiska bärkraften som helhet. Natur och Miljös lokalföreningar i Österbotten har i egna utlåtanden givit specificerad information vad gäller hotbilder mot arterna i regionen.

1.54 VASA ELNÄT

Vasa elnät skriver i sitt utlåtande följande:

1. Från Vasa elnäts synvinkel sett har det nuvarande nätet och de kända möjliga framtida behoven väl beaktats i utkastet till Österbot-

1. För utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har en konsekvensbedömning gjorts, som visar att planen är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar. Målet för Österbottens landskapsplan 2050 är bl.a. en enhetlig grönområdesstruktur inklusive blåstruktur. I grönområdesstrukturen ingår naturskyddsområden, rekreationsområden, sammanhängande skogsområden samt grönområdes- och ekologiska förbindelser mellan dessa. I blåstrukturen ingår vattenområden som älvar, åar, kärr samt andra mindre och större vattenelement i landskapet. Genom att anvisa en enhetlig grönområdesstruktur i en landskapsplan som är en översiktlig plan, stöds utvecklandet av ett ekologiskt fungerande nätverk så att den biologiska mångfalden bevaras och viktiga ekosystemtjänster, främjas. Tysta områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden.
2. Genom att anvisa en enhetlig grönområdesstruktur i en landskapsplan som är en översiktlig plan, stöds utvecklandet av ett ekologiskt fungerande nätverk så att den biologiska mångfalden bevaras, tryggas och kan utvecklas.
3. Av den totala arealen i landskapet Österbotten är 21 % naturskyddsområden, Natura-områden eller luo-områden. Förverkligat naturskydd och Natura 2000 i Österbotten är 10,3 %. Förverkligat naturskydd och Natura 2000 på Österbottens havsområde är 16 %. I landskapet Österbotten är redan 7,1 % av land- och havsområden strikt skyddade.
4. Noteras.

Bemötande:

1. Noteras.

tens landskapsplan 2050. På grund av den pågående energiomställningen är det fullt möjligt att det uppkommer nya behov.

2. I planbeskrivningen står det att gemensamma stolpar eller jordkablar borde i mån av möjlighet användas för att minska negativa konsekvenser i t.ex. kulturlandskapsområden eller nära bebyggelse. Dessutom finns det en planeringsrekommendation som säger att jordkablar och gemensamma stolpar bör om möjligt användas. Planläggningens uppgift är att möjliggöra kraftöverföringen, inte att besluta om konstruktionerna. Vasa elnät kommer i sina egna nuvarande och eventuella framtida 110 kV kraftledningar att använda jordkablar endast i anslutning till Sandvikens transformatorstation och på havssträckan från Alskat till Replot. Alla andra anslutningar kommer att göras med luftledningar. Bestämmelser eller rekommendationer som styr mot jordkabel skapar onödig byråkrati och förseningar i den eventuella planeringsprocessen, vilket i sin tur kan bromsa utvecklingen.

2. Användning av jordkabel och gemensamma stolpar när det är möjligt är endast en planeringsrekommendation och borde därför inte leda till förseningar i planeringsprocessen av kraftledningar.

1.55 INGA UTLÅTANDEN

Dessutom har av följande myndigheter, organisation och föreningar betts om utlåtande:

- ▶ Jakobstads stad
- ▶ Merikarvia kommun
- ▶ Isojoki kommun
- ▶ Karijoki kommun
- ▶ Kurikka stad
- ▶ Ilmajoki kommun
- ▶ Seinäjoki stad
- ▶ Storkyro kommun
- ▶ Kauhava kommun
- ▶ Veteli kommun
- ▶ Kaustby kommun
- ▶ Karleby stad
- ▶ Mellersta Finlands förbund
- ▶ Norra Österbottens förbund
- ▶ Lapplands förbund
- ▶ Arbets- och näringsministeriet
- ▶ Finansministeriet
- ▶ Försvarsministeriet
- ▶ Jord- och skogsbruksministeriet
- ▶ Undervisnings- och kulturministeriet
- ▶ Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
- ▶ NTM-centralen i Österbotten
- ▶ NTM-centralen i Södra Savolax
- ▶ Region Västerbotten
- ▶ Finavia
- ▶ VR-group
- ▶ Försörjningsberedskapscentralen
- ▶ Finlands skogscentral, södra serviceområdet
- ▶ Gasgrid
- ▶ Skärgårdsdelegationen
- ▶ Österbotten välfärdsområde
- ▶ Ab Jakobstadsregionens Utvecklingsbolag Concordia
- ▶ Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy
- ▶ Näringsombud Johanna Peltoniemi, Kaskö
- ▶ YHYRES-kehittämisyhdistys ry
- ▶ Aktion Österbotten rf
- ▶ Österbottens föreningar rf
- ▶ Oy Merinova Ab
- ▶ Vasa miljösektor
- ▶ Kvarkenrådet
- ▶ MTK, Etelä-Pohjanmaa
- ▶ Vasaregionens turism Ab
- ▶ Finlands viltcentral, Kust-Österbotten

2. Åsikter och bemötanden

2.1 ÖSTERBOTTENS ORGANISATIONS-DELEGATION

Österbottens organisationsdelegation skriver i sin åsikt följande:

1. Hela landskapet Österbotten ska hållas levande och parallellt med stadsutveckling i Jakobstad och Vasa är det nödvändigt att säkerställa en balanserad utveckling av landsbygd och tätorter för att ge möjligheter att leva, bo och arbeta i hela landskapet.
2. Trafiklösningar bör ta fasta på tillgängliga och sammanhängande resekedjor och trafiksystemet bör betjäna olika brukar- och befolkningsgrupper jämlikt och tillgängligt.
3. Bostadsproduktionen i landskapet bör beakta delaktigheten och tillgängligheten, också med avseende på den ekonomiska tillgängligheten.
4. Den livskraftiga naturen i Österbotten och dess mångfald ska stå i centrum vid utveckling av landskapet. Särskilt viktigt är att se till att luftkvalitet, grundvatten och vattenmiljöer fortsatt har en god status, utarmningen av naturen stoppas och att det finns en beredskap för klimatförändringen och de risker som den medför.
5. Rekreatiomsområden och friluftsleder bör vidareutvecklas så att de är tillgängliga för olika brukar- och befolkningsgrupper.
6. Delaktighet samt samarbete med organisationer och föreningar ska beaktas inom regionutvecklingen. Alla parter ska bidra till regionutvecklingen.
7. Regionutvecklingen bör överlag ta hänsyn till försörjningsberedskapen.

2.2 WESTENERGY

Westenergy Oy kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. On erittäin hyvä, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on kiinnitetty huomiota tulevan energihuollon kannalta äärimmäisen olennaiseen tuulivoimatuotannon merkittävään lisääntymiseen. Vaikka luonnoksessa ei erikseen ole osoitettu aurinkoenergian tuotantoon sopivia alueita, pidämme tärkeänä myös riittävää huomiota tämän tuotantomuodon suuren mittakaavan hankkeille niiden ollessa merkittävä tuulivoimaa tasapainottava tekijä tulevassa sähkö-

Bemötande:

1. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är en polycentrisk regionstruktur som skapar förutsättningar för ett landskap där det finns boende, service och arbetsmöjligheter för alla.
2. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är ett effektivt trafiksystem såväl i tätorterna som på landsbygden och en god tillgänglighet.
3. I en landskapsplan tas inte ställning till bostadsproduktionen. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är ett landskap där det finns boende för alla.
4. Målsättningar för Österbottens landskapsplan 2050 är att naturen är mångfaldig och vattnet rent, att naturresurserna används ansvarsfullt, att den cirkulära ekonomin är välutvecklad samt att det finns långsiktiga lösningar för klimatanpassning, minskade växthusgasutsläpp och ökade kolsänkor.
5. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är att fritidsaktiviteterna och rekreationsmöjligheterna är mångsidiga.
6. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är en livsmiljö som är inkluderande och socialt välfungerande.
7. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är ett landskap där försörjningsberedskapen gällande primärproduktionen god.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

järjestelmässä, kuten kaavaselostuksessa on todettu.

2. Vedyn siirtoinfrastruktuurin huomioiminen NHR-yhteyden linjauksena on hyvä ja on tarkoituksenmukaista, että tämä siirtoputken linjaus kulkee kaavaluonnoksessa Lintuvuoren ja Stormossenin alueen kautta. Sekä Westenergy Oy, että muut alueella toimivat yritykset suunnittelevat merkittäviä investointeja vedyn tuotantoon ja erilaisten vedyn johdannaisten valmistamiseen seuraavina vuosikymmeninä.
3. Vedyntuotantoon liittyen Lintuvuoren alueen sähköjärjestelmän kapasiteettia ei ole tarkasteltu riittävästi. Nykyiset 110 kV yhteydet eivät välttämättä tule riittämään, mikäli Westenergyn ja muiden alueelle mahdollisesti etabloituvien runsaasti sähköä tarvitsevien teollisten toimijoiden suunnitelmat toteutuisivat. Tehotasoltaan sadoista megawateista gigawattiluokkaan ulottuvat vetyhankkeet tarvitsevat joko kapasiteetiltaan huomattavasti parempia 110 kV tai vaihtoehtoisesti 400 kV siirtoyhteyksiä, joita Lintuvuorella ei nykyisellään ole. Myös riittävää vedensaan- tia vetytalouden tarpeisiin pitäisi tarkastella syvällisemmin.
4. Sähköverkon vahvistaminen olisi mahdollista esimerkiksi samalla linjauksella, jolla on kuvattu mahdollinen tieyhteys Martoinen-Stormossen. Kyseinen tieyhteys olisi myös Lintuvuoren teollisuus- ja kiertotalousalueen logistiikan kannalta olennainen kehitysaskel varsinkin etelään suuntautuvien liikenneyhteyksien parantamiseksi. Mikäli alueelta kuljetetaan esimerkiksi runsaasti vedystä valmistettuja kemikaaleja, parannetut tieyhteydet olisivat myös turvallisuusnäkökulmasta tärkeitä. Tieyhteys olisi toki myös Westenergyn jätekuljetusten sujuvuuden kannalta parannus nykytilaan verrattuna.
5. Liittyen vetytalouteen kaavaluonnoksessa ei lainkaan huomioida hiilidioksidin teknologisen sidonnan mahdollisia infrastruktuuritarpeita. Teknologiselle hiilen sidonnalle on tarvetta ja mahdollisuuksia muun muassa bioenergian pistelähteiden osalta niin Pietarsaaren kuin Vaasankin seuduilla. Osa hiilestä tullaan sitomaan kemikaaleiksi vedyn kanssa. Mikäli hiilidioksidia kuljetetaan tulevaisuudessa meriteitse, edellyttää tämä mahdollisia siirtoputkia sekä nesteytyskeskuksia satamissa. Tämän kaltainen infrastruktuuri palvelisi maakunnan omien päästölähteiden (energiateollisuus, metsäteollisuus) ohella myös sisämaan toimijoita. Esimerkiksi Ruotsissa otetaan jo 2040-luvun aikana vuosittain talteen yli kymmenen miljoonaa tonnia hiilidioksidia vuosittain. Tämän kaltaisen tulevaisuuden infrastruktuuritarpeen huomioiminen maakuntakaavassa olisi toivottavaa.
6. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole Giga-

2. Vetyputki on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu yhteystarvemer- kinnällä. Putken linjaus määrittyy vasta jatko- selvityksissä. Siinä vaiheessa huomioidaan ehdotettu linjaus.
3. Sähköjärjestelmän kapasiteetti ja riittävä ve- densaanti ovat asioita, jotka pitää huomioi- da tarkemmissa suunnitelmissa. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esite- tään kehittämisperiaatemerkinnällä tiedossa olevat teknisen huollon yhteystarpeet, kuten päävesi-, siirtoviemäri- ja voimajohtoyhtey- det. Niihin liittyviä päivitystarpeita voidaan täydentää maakuntakaavan ehdotukseen ja tarvittaessa järjestää työneuvottelu.
4. Tielinjaus Martoinen-Stormossen on osoitettu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050.
5. Kaavaehdotusvaiheessa selvitetään, pitäisi- kö Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 huomioida ja osoittaa hiilidioksidin tekno- logisen sidonnan mahdollisia infrastruktuuri- tarpeita.

6. Lisätään kaavaehdotukseen /kem merkintä

Vaasa-alueen T/Kem-kaavan ohella huomioitu lainkaan Westenergyllä Stormossenille valmisteilla olevaa T/Kem-kaavaa, joka on parhaillaan käsittelyssä Mustasaaren kunnan toimesta. Nähdäksemme Stormossenin alueelle edelleen kaavailtu jätevedenpuhdistamo voisi olla erinomainen lisä alueen kiertotaloustoimintoihin ja pidämme kannatettavana sen sisällymistä kaavaluonnokseen.

7. Nykyinen ampumaradan sijainti tulisi tarkistaa, sillä sen sopivuus esimerkiksi laajamittaisen kemikaalien valmistuksen yhteydessä ei välttämättä ole suotuisin. Ampumaradan toimintojen sijoittaminen maakunnallisesti nykyistä sopivampaan paikkaan 2050-luvulle mennessä olisi siis perusteltua.

2.3 EPV ENERGIA OY

EPV Energia Oy kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti.

1. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulee huomioida tulevaisuuden tarpeet ja muutokset liittyen infrarakentamiseen ja energiantuotantoon, kuten tie- ja sähköverkon kehittäminen sekä tuulivoiman, aurinkovoiman ja energiantuotannon tulevaisuuden tarpeet. Maakuntakaavalla ohjataan yhteiskunnan infran rakentamista tulevaisuuteen ja sillä voidaan vaikuttaa huomattavasti uusiutuvan energian mukanaan tuomiin investointeihin.
2. Rajavuoren tv-aluemerkinnän rajausta tulisi tarkistaa Rajavuoren lainvoimaisen yleiskaavan rajauksen mukaiseksi. Tv-aluemerkintää tulee laajentaa etelässä maakuntarajaan asti ja idässä seututiehen asti, jotta kaikki lainvoimaiseen osayleiskaavaan merkityt tuulivoimalat sijoittuisivat myös Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 tv-alueelle.

2.4 CARUNA OY

Kaava-alueella sijaitsee Caruna Oy:n suurjännitteisen jakeluverkon 110/20 kV sähköasemat Pirttikylä, Ylimarkku, Närpiö, Kallmossa, Gottböle, Pjelas, Kaskinen, Flybäck, Lälby ja Dagsmark. Flybäckin ja Kallmossan sähköasemia lukuunottamatta Carunan suurjännitteinen jakeluverkko on esitetty Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 asianmukaisesti. Toivomme myös Flybäckin ja Kallmossan sähköasemien huomiointia kaavassa en-merkinnällä. Flybäckin sähköasema sijaitsee Fingridin Kristinestadin sähköaseman vieressä, mutta kuitenkin siitä erillään Kristiinankaupungintien itäpuolella. Kallmossan sähköasema sijaitsee Närpiössä Närpiöntien ja Östra Linjenin kulmassa.

Stormossenin alueelle.

7. Ampumarataverkostoa ei päivitetä tässä vaiheessa. Tämä asia huomioidaan seuraavissa maakuntakaavaprosesseissa.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Rajavuoren tuulivoima-alueen itäinen raja on sama kuin voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040. Alueen rajausta voidaan tarkistaa vielä kaavaehdotusvaiheessa.

Vastine:

Flybäckin sähköasema osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050. Kallmossan sähköasema on osoitettu Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 kohdemerkinnällä Klemets / Kallmossa sähköasemat.

2.5 MOLPE VATTEN AB

Molpe Vatten skriver i sin åsikt att deras kommentar från 1.3.2022 om FCG:s rapport inte beaktats i tillräcklig utsträckning. I kommentaren står det att Molpe Vattens källområden ligger i närheten av det eventuella vindkraftsområdet nr 74. För att säkerställa en kvantitativ och kvalitativ vattenförsörjning bör i grundvattenområdena inkl. buffertzonerna inga ingrepp i naturen göras. Buffertzonen runt varje grundvattenområde samt därtill hörande vattenreservoarer och filtreringsområden ska vara minst 500 m.

2.6 SYDBOTTENS NATUR OCH MILJÖ R.F.

Föreningen Sydbottens Natur och Miljö r.f. skriver i sin åsikt följande:

1. Inga nya vindkraftsområden bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.
2. Planeringsbestämmelsen för solenergiproduktionsområden bör omformas på så sätt att konsekvenserna för biodiversitet, natur, miljö, landskap, rekreation och boendetrivsel bör beaktas i första hand.
3. Gröna korridorer av orörd natur bör anvisas i syd-nordlig och väst-östlig riktning så att organismer kan röra sig fritt på grund av behov framkallad av klimatändringen och för att befärma bevarandet av den biologiska mångfalden.

Bemötande:

I den uteslutande buffertanalysen beaktades grundvattenområdena, men runt grundvattenområdena användes ingen buffert. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar bl.a. gällande grundvattenområden. I planeringsbestämmelsen för viktigt grundvattenområde eller grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt står det att områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet bör planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd.

Bemötande:

1. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de vindkraftsområden som enligt vindkraftsutredningen och SYKEs utredning anses vara lämpliga. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Vindkraftsområdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.
2. Enligt den allmänna planeringsbestämmelsen för solenergi ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för boende, primärnäringarna och rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. Planeringsbestämmelsen kan vid behov granskas i förslagsskedet.
3. De ekologiska förbindelserna i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är anvisade med en utvecklingsprincipbeteckning som anvisar att det finns ett förbindelsebehov. Enligt planeringsbestämmelsen för behoven av ekologisk förbindelse bör i den mer detaljerade planeringen det ekologiska förbindelsebehovet preciseras och nödvändiga utredningar på respektive plannivå

4. De kvarvarande gammelskogarna bör bevaras oexploaterade och fredade enligt naturvårdslagen eller genom METSO-avtal. Detta gäller i första hand skogar ägda av kommuner och församlingar. I Kristinestad bör Solvängen-Bergmannasbergen och Iklanganområdet bevaras oexploaterade och skyddas för gott.
5. Österbottens förbund borde i samband med utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 utreda naturens tillstånd, särskilt beträffande den biologiska mångfalden. Utgående från resultaten borde ett åtgärdsprogram göras för att värna om och förbättra den biologisk mångfalden i landskapet.

2.7 JAKOBSTADSNEJDENS NATUR R.F.

Jakobstadsnejdens natur skriver i sin åsikt fram följande:

1. Innan byggtillstånd ges, bör de potentiella effekterna av vindkraft utredas ordentligt och i enlighet med försiktighetsprincipen bör etableringar tillåtas först då tillförlitliga utredningar föreligger. Fullödiga miljökonsekvensbedömningar inom vilka ekologiska faktorer beaktats enligt vetenskaplig praxis krävs av berörda myndigheter.
2. Naturen i Österbotten är de facto redan i dag rejält fragmenterat vad beträffar många biotoper högst centrala för bevarandet av biodiversiteten. Den minskningen måste, likt klimattförändringen, motas för att möjliggöra bibehållande av fungerande ekosystem framöver. En ny och ersättande energiproduktion bör under inga omständigheter bli ytterligare en adderad faktor för fortsatt habitatförlust och minskad biodiversitet.
3. Landbaserade områden med vindkraftparker verkar generellt uppvisa aningen lägre populationer och artdiversitet även bland fåglar som sällan krockar med rotorblad. Habitatfragmentering och diverse olika störningsmoment tros vara bakomliggande orsak.
4. Utöver direkt dödlighet pga. rotorbladen påverkar vindkraftverk omkringliggande biotop. Den förändringen är per automatik en större eller mindre stressfaktor för berörda ekosystem vilket riskerar leda till försämrad resiliens och därmed ekosystemets förmåga att upprätthålla fullgod funktion. Alla ekosystem lever redan nu under ökad stressbörda orsakad av både direkt och indirekt "yttre" mänsklig påverkan. Varje ny förändringsfak-

göras. Områdesanvändning och åtgärder i området bör planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas. De ekologiska förbindelserna möjliggör arternas anpassning till klimattförändringen.

4. Skyddsområden som finns i Finlands miljöcentralers databas anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Där ingår även Metso-områden.
5. Södra Österbottens NTM-central har tillsammans med de österbottniska förbunden initierat uppgörandet av en gemensam biodiversitetsstrategi för Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten. Arbetet har inletts 2023 med utredningar som görs av Finlands miljöcentral.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.

tor löper således risk att föra ekosystemfunktionen närmare ett tröskelvärde för hel eller delvis kollaps.

5. Ifall underhållsvägar och kraftledningsgator dras genom, intill eller t.o.m. bara nära kvarvarande viktiga biotoper accelereras fragmenteringen ytterligare eftersom påverkan gör sig påmind en god bit in i intilliggande orört område.
6. Både utbyggandet av stamnätet och byggandet av anslutningsleder till nya vindkraftsområden medför miljöproblem som inte kan hanteras enligt nuvarande lagstiftning och nuvarande praxis. Innan vindkraften ytterligare byggs bör ekologisk kompensation för skogen som kolsänka och bevarande av biodiversitet införas i form av en fond som alla intressenter bör betala avgifter till för att bekosta forskning, övervakning av vindkraftverkens miljöeffekter, ersättning för inlösning åt markägare, inköp av mark som kompenserande naturskyddsområden och kolsänkor.
7. En helhetsdimensionering för hur mycket el som behöver produceras i Finland bör göras och att en tillräcklig mängd tillförlitlig bas- och reglerkraft finns tillhanda säkerställas.
8. Vindkraftparker förorsakar en aningen ökad lufttemperatur (0,05 - 0,25°C) med lägre luftfuktighet under rotorernas axelhöjd med minskad temperaturväxling av varm luft från havsytan och därmed varmare ytvatten.
9. Alla effekter av vindkraftsanläggningar är inte nödvändigtvis negativa. I vissa områden konstateras marina organismer trivas och öka i antal kring vindkraftsparkernas fundament. De nya förhållandena kan alltså gynna en del arter och ekosystem. Dessutom bedrivs inte fiske i vindkraftsparker vilket i sin tur leder till potentiell fristad för berörda organismer. Vilka arter som eventuellt gynnas och/eller missgynnas är dock svårförutsett i samband med stor vindkraftsetablering i nya marina områden med sina unika förhållanden.
10. Det finns ett akut behov av lagreglering som innebär offentlig insyn, kontroll, garanti för långsiktighet och gedigen miljökonsekvensbedömning inför varje vindkraftsetablering.
11. Utgående från försiktighetsprincipen bör de havsbaserade vindkraftsparkerna utanför Nykarleby och Larsmo inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Istället bör det vindkraftfria området i Kvarkenregionen utökas och göras till ett skyddat havsområde inom ramen för de internationella program som landets regering och riksdag godkänt.
12. Vid utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 bör utredas vilka konsekvenser

5. Noteras.

6. Noteras.

7. Noteras.

8. Noteras.

9. Noteras.

10. Noteras.

11. En naturbedömning har gjorts för de potentiella vindkraftsområden som kan ha påverka på Naturaområden. I Naturabedömningen beaktas försiktighetsprincipen. Naturabedömningen beaktas i förslagsskedet. De områden som är skyddade eller avses bli skyddade enligt naturvårdslagen anvisas i landskapsplanen. Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4, som ligger helt inom Nykarlebys gränser, kan strykas ur Österbottens landskapsplan 2050 i enlighet med Nykarlebys utlåtande.

12. Vindkraftsutredningen inklusive konsekvensbedömningen är gjord i den utsträckning

vindkraftsparker har för skärgårdshäckande fåglar samt fåglar som använder de viktiga flyttstråken längs med kusten, sällsynta eller hotade skärgårdsfåglar, vandringsfisken, källvattenarter, flyttande fladdermöss, insektfaunan, bottenfaunan, luft- och ytvattentemperaturen,

13. I målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 nämns inte återställande av skogsnaturen och inte heller att 30 % av land-, insjö- och havsområdena ska skyddas fram till 2030.

14. Insättandet av luo-områden baserade på BirdLifes utredning av viktiga fågelområden (IBA) torde vara den enda ansträngning som gjorts för att motverka biodiversitetskrisen. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 finns inte alla regionalt sett värdefulla fågelområden med. Vidare har man inte noterat områden med värdefull vattennatur, som t.ex. flador och glon.

15. Flera områden som klassats som enhetliga skogsområden anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 som områden som får exploateras för vindkraft.

16. Kan vindkraftsområden som understiger MKB-gränsen placeras mer eller mindre fritt utan en övergripande styrning via landskapsplanen? Kan landskapsplanen styra ens placeringen av de större vindkraftsområdena eller får Österbottens förbund kontinuerligt endast konstatera fakta, dvs att en ny vindkraftspark har ploppat upp?

17. En gräns för hur nära ett naturskyddsområde en vindkraftspark får placeras bör införas i Österbottens landskapsplan 2050. Gränsen bör vara åtminstone 3 km på land och på havsområden får vindkraftsparken inte synas från naturskyddade områden.

18. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte ekonomiskt, ekologiskt eller socialt hållbar. Den negligerar akuta behov som bevarande av biodiversitet och säkrande av befolkningens trevnad och motivation genom bevarande av värdefull natur och högklassiga rekreatiomsområden. Klimatförändringen kan motarbetas även med hjälp av kolsänkor i skog, återställande av dikad myrmark och andra våtmarker, d.v.s. med metoder som även gynnar biodiversiteten. Bevarandet av biodiversiteten är en natio-

och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. I planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för naturvärden beaktas.

13. Målsättningar för Österbottens landskapsplan 2050 är bland annat att naturen är mångfaldig och vattnet rent samt att region- och samhällsstrukturen är ekologiskt hållbar. I en landskapsplan är det inte ändamålsenligt att ange hur stor del av land-, insjö- och havsområdena som ska skyddas, eftersom det redan bestämts i andra direktiv och lagar.

14. Det finns inte resurser att göra en heltäckande inventering av värdefulla fågelområden på landskapsnivå. Däremot finns ett antal fågelområden anvisade som skyddsområden på landskapsnivå. De i havsplanen anvisade EMMA områden föreslås att anvisas som luo områden i Österbottens landskapsplan 2050.

15. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna att prioritera vilka områden som förverkligas som vindkraftsområden och med vilken avgränsning samt vilka områden som bevaras som skogsbruksmark.

16. Österbottens landskapsstyrelse har beslutat att den undre gränsen för en vindkraftspark av regional betydelse är sju kraftverk. Mindre vindkraftsparker kan förverkligas utan en anvisning i Österbottens landskapsplan 2050.

17. I den uteslutande buffertanalysen använder ett avstånd på 100 m till naturskyddsområdet. Detta avstånd ansågs vara tillräckligt av medlemmarna i samarbetsgruppen bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen.

18. Noteras.

nell angelägenhet och de aktiva enheterna bör vara kommunerna med hjälp av en ansvarsfull styrning av landskapsförbunden. Bevarandet av biodiversiteten bör ges en bärande roll vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050. I sitt nuvarande utförande gynnar planutkastet enbart exploatering av värdefulla naturområden för vindkraft på bekostnad av oersättliga ekologiska och sociala värden.

2.8 KYRÖN SEUDUN LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY

Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2050 Vaasa-Seinäjoki rautatieliikenteen kehittäminen on erityisen tärkeää liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Pendelintiliikennettä varten tulee avata rautatieasemia/-pysäkkejä riittävässä määrin.
2. Helsingby-Laihian perusparannuksen jatkosuunnitteluun valittu vaihtoehto 3 on hyvä.
3. Seinäjoki-Kaskinen rautatien perusparannus ja kehittäminen on erittäin tärkeä fossiilittoman liikenteen sekä myös huoltovarmuuden kannalta. Lähijunilla tapahtuva työmatka- ja lähijunaliikenne sekä radan sähköistäminen tulee olla Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 keskeisiä tavoitteita.
4. Kaskisissa suunnitteilla oleva kartonkitehdas ja sen vaikutukset alueelle tulee ottaa mukaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050.
5. Luonnonvarakeskus (LUKE) on käynnistänyt tämän vuoden alussa viisivuotisen tutkimushankkeen, jossa selvitetään tuulivoimarakentamisen vaikutusta metsäeläinten esiintymiseen (WINDLIFE). Tutkimustuloksia on syytä

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 Vaasan rata Vaasasta Seinäjoelle on osoitettu parannettavana rataosuutena. Suunnittelumääräyksen mukaan Vaasan ja Seinäjoen välisellä rataosuudella tulee kiinnittää huomiota nopean ja turvallisen raideliikenteen kehittämiseen, mikä edellyttää kaksoisraideosuuksien tai kohtaamispaikan rakentamista Laihian liikennepaikan läheisyyteen sekä tasoristeyksien lukumäärän vähentämistä. Kaksoisraiteet ja kohtaamispaikka mahdollistavat myös lähijunaliikenteen kehittämisen. Laihian asema on osoitettu julkisen liikenteen liityntäasemana. Suunnittelumääräyksenä on, että julkisen liikenteen liityntäasemaa tulee kehittää liikennejärjestelmän seudullisena solmupisteenä. Tämän lisäksi suunnittelusuosituksessa lukee, että mikäli raideliikenteen liityntäaseman toiminta lakkautetaan, tulee turvata mahdollisuus ottaa asema-alue myöhemmin uudelleen käyttöön liikennepaikkana. Vaihtoehtoisesti lakkaavalle liityntäasemalle tulee osoittaa korvaava ja tarkoituksenmukaisempi paikka.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Seinäjoki-Kaskinen rata on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu parannettavana rataosuutena. Suunnittelumääräyksen mukaan Suupohjan radan tavaraliikenne välillä Kaskinen-Seinäjoki tulee varmistaa. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota liikenneturvallisuuteen ja liikennöintinopeuteen poistamalla tasoristeyksiä ja parantamalla radan kantavuutta. Lisäksi tulee mahdollistaa radan sähköistys sekä tarvittavat terminaali- ja lastausalueet.
4. Kaskisissa suunnitteilla oleva kartonkitehdas sijaitsee maakuntakaavan teollisuus- ja varastoalueella (T ja T/kem).
5. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ei voi odottaa WINDLIFE-hankkeen tuloksia. Tuloksia voidaan ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon seuraavissa maakuntakaavoissa. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumää-

- odottaa ja niiden tuloksia tulee käyttää hyväksi sijoitettaessa tuulivoima-alueita maakuntakaavaan.
6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadinnassa tulee ottaa huomioon muut käynnissä olevat kaavoitushankkeet ja muut kehittämissankkeet, ja sovittaa maakuntakaava niihin. Myös jo olemassa olevat Natura- ja muut suojelualueet sekä pohjavesialueet tulee tarkasti huomioida riittävin suojaetäisyyksin niihin (vähintään 2–3 km).
  7. Tuulivoimalat tulee maakuntakaavassa sijoittaa asutuskeskusten yhteyteen tai peltoaukeille. Kuitenkin niin, että riittävät suojaetäisyydet asutukseen pidetään. Tällä voidaan hillitä tuulivoimaloiden metsäluontoa tuhoavaa vaikutusta.
  8. Sähkön siirtolinjat tulee pyrkiä sijoittamaan nykyisille sähkölinjoille. Samoin eri tuulivoimayhtiöiden siirtolinjat tulee maakuntakaavassa sijoittaa yhteisille linjoille, ei kunkin voimayhtiön omille linjoille.
  9. Melkein koko Kristiinankaupungin rannikko kattaa kansainvälisesti tärkeän lintualueen (IBA-alue). Siipyyn ja Skaftungin edustalle osoitettu tuulivoima-alue tulee siksi poistaa kaavasta.
  10. Jokiperän tuulivoima-alue tulee poistaa maakuntakaavasta Levanevan Natura 2000 alueen liian läheisen sijainnin takia. Tuulivoima-alue heikentäisi merkittävästi Natura-alueen linnustoa ja olisi alueella pesivän maakotkan revierillä. Tuulivoima-alue on myös liian lähellä huvila-asutusta ja pilaisi alueelle suunnitellut retkeilyreitit ja tekisi tyhjäksi Laihian osayleiskaavan mahdollista-
rätksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset mm. luonnon-arvoihin.
  6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 vaikutusten arvioinnissa on arvioitu maakuntakaavassa osoitetun alueidenkäytön kokonaisvaikutukset. Muita ei-seudullisesti tai ei-maakunnallisesti merkittäviä hankkeita ei ole maakuntakaavoitusprosessissa huomioitu. Natura-alueet, suojelualueet ja pohjavesialueet on maakuntakaavaluonnoksessa huomioitu. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.
  7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ne alueet, jotka laadittujen selvityksen perusteella soveltuvat merkitykseltään seudullisille tuulivoimapuistoille.
  8. Voimansiirtojohtojen yhteystarvemerkinnän suunnittelumääräyksessä lukee, että vahvistettaessa ja rakennettaessa voimansiirtojohtoja tulee ensisijaisesti käyttää nykyisiä johtoauekkeitä ja suunnittelusuosituksessa, että mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapeleita sekä yhteispylväitä.
  9. Siipyyn ja Skaftungin edustalle osoitettu tuulivoima-alue sijoittuu IBA-alueen ulkopuolelle. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä on huomioitu mm. IBA-alueet. Tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä käytettiin 500 metrin etäisyyttä IBA-alueisiin. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Itse Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Merenkurkun eteläinen tuulivoima-alue nro 4 pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
  10. Tuulivoimaselvityksen mukaan Jokiperän alue soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoima-alueeksi. Tuulivoimaselvityksen jatkona on tehty selvitys tuulivoiman vaikutuksista suuriin päiväpetolintulajeihin. Selvityksen tulokset on otettu huomioon tuulivoima-alueiden rajauksissa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset ote-

man muun virkistyskäytön alueella.

- 11.** Taaborinvuoren tuulivoima-alue tulee poistaa maakuntakaavasta. Alue sijaitsee liian lähellä asutusta ja Levaneva-Kuutonevan maakotkan pesää. Länsiossa tuulivoima-alueesta menee päällekkäin EPV Aurinkoenergia Oy:n Kaakimonnevalle suunnitteleman aurinkovoimalan kanssa. Sähkön siirtolinjat itään Seinäjoen suuntaan Jokiperän alueen kautta pirstoisi myös kohtuuttomasti välillä olevat metsäalueet. Samoin sivuutettaisiin jo nykyisessä kaavassa olevat ekologiset yhteystarvemerkinnot sekä suunniteltu ns. hiljaisten alueiden ketju.
- 12.** Tuulivoima-alueiden sijaan tulee maakuntakaavaan varata ns. hiljaisia alueita ja ekologisia käytäviä Kattiharjun ja 3-tien välille, Sutikan alueen ja Levaneva-Kuutonevan väliselle alueelle, siitä jatkuen Jurvantien yli Murhaaston ja Rajavuoren väliselle alueelle Vaatimonnevalle saakka.
- 13.** Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitetyt merituulivoimala-alueet joudutaan siirtämään kauemmaksi merelle, johtuen voimaloiden vaatimasta veden riittävästä syvyydestä (20–50 m).
- 14.** Maakuntakaavaan tulee ottaa mukaan säännökset täysmääräisten ekologisten kompensatioiden suorittamisesta tuulivoimaloiden aiheuttamista edellä mainituista luonnon tilan heikennyksistä. Ekologiset kompensatiot tulee toteuttaa "Aiheuttaja maksaa vahingot" -periaatteella.
- 15.** Maakuntakaavaan on välttämätöntä laatia hyvä ja pitkäjänteinen nielu-suunnitelma, joka palvelee niin ilmastotoimia kuin metsän käyttöä.

taan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen, vapaa-ajan asumiseen ja virkistykseen sekä luonnonarvoihin.

- 11.** Tuulivoimaselvityksen mukaan Taaborinvuoren alue soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoima-alueeksi. Tuulivoimaselvityksen jatkona on tehty selvitys tuulivoiman vaikutuksista suuriin päiväpetolintulajeihin. Selvityksen tulokset on otettu huomioon tuulivoima-alueiden rajauksissa. Tuulivoima-alueille voi myös toteuttaa aurinkovoimatuotantoalueita. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen sekä luonnonarvoihin. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ekologiset yhteydet on osoitettu kehittämisperiaattemerkinnällä, joka osoittaa, että alueen läpi tarvitaan ekologinen yhteys. Ekologisten yhteystarpeiden suunnittelumääräyksen mukaan tarkemmassa suunnittelussa ekologiset yhteystarpeet tulee täsmentää ja tarvittavat selvitykset tehdä kullekin kaavatasolle. Alueella tulee alueidenkäyttö ja toimenpiteet suunnitella ja toteuttaa niin, että voidaan turvata ekologiset yhteydet sekä kehittää ja toteuttaa niitä. Suunnittelun taustatiedoksi on kartoitettu hiljaiset alueet. Hiljaisten alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teemakartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen.
- 12.** Tuulivoimaselvityksen mukaan alue soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoima-alueeksi.
- 13.** Kaikkien Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 merituulivoima-alueiden meren syvyys on vähintään 10 m, mikä pitäisi olla riittävä.
- 14.** Yleinen suunnittelumääräys ekologisesta kompensatiosta voidaan arvioida sisällytettäväksi maakuntakaavaehdotukseen.
- 15.** Merkitään tiedoksi.

- 16.** Aurinkovoimala-alueet tulee ottaa maakunta-kaavaan mukaan samalla tavalla kuin tuulivoimala-alueet. Aurinkovoimaloihin liittyvät sähkönsiirtolinjat tulee myös samalla suunnitella ja merkitä kaavaan.
- 17.** Myös tiedossa olevat malminetsintävarausilmoitukset malminetsintää varten tulee merkitä maakuntakaavaan.
- 18.** Kyrönjoen ja Laihianjoen tulvasuojelusuunnitelmat tulee ottaa huomioon Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050, erityisesti tulvariskialueet sekä tulvien estämiseksi suoritettavat toimenpiteet, kuten tulvavesien pidätysalueiden rakentaminen.
- 19.** Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 tulisi ottaa mukaan seuraavat suojeltavat alueet Laihialla: Teerineva, Kotaneva ja Rokamaanneva. Edellä mainittujen ja muidenkin soiden suojeleminen on erinomainen ekologisten kompensaaion soveltamiskohde. Tästä syystä on erityisen tärkeää ottaa suojelukohteet mukaan maakuntakaavaan. Sama on tilanne tulvariskien hallintasuunnitelmissa esitettyjen tulvavesien pidätysalueiden rakentamisessa ja soiden ennallistamisessa vesivarastoiksi. Nekin tulee ottaa huomioon maakuntakaavassa.
- 20.** Pohjanmaan maakuntakaava ja Laihian osayleiskaavan laajennussuunnitelmat tulee yhteensovittaa keskenään. Maakuntakaavassa tulee huomioida osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyt kaavan sisältötiedot.
- 16.** Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ei ole osoitettu aurinkoenergiantuotantoalueita. Aurinkoenergiaan liittyvien selvitysten perusteella aurinkoenergian tuotannolla ei ole arvioitu olevan tuulivoimarakentamiseen verrattavia, laajoja ympäristövaikutuksia, jotka edellyttävät aluevarauksia maakuntakaavassa. Sen sijaan kaavassa esitetään aurinkoenergiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka ohjaa laajojen aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittamista ja suunnittelua koko maakunnan alueella. Ympäristöministeriössä on parhaillaan laadittavana kansallinen ohjeistus aurinkoenergiaan liittyen. Pohjanmaan liitto seuraa ohjeistuksen valmistumista ja huomioi sen tulokset kaavan jatkovalmistelussa.
- 17.** Kaivosteollisuuden tarpeita ei selvitetä Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yhteydessä. Uusi kaivoslaki astui voimaan 1.6.2023 ja sen mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan 47§. Soveltuvien alueiden osoittamiseksi maakuntakaavassa tulee maakuntaa tarkastella kokonaisuutena ja laatia koko kaava-alueen kattava selvitys. Selvityksiin käytettävissä olevat resurssit ovat rajallisia. Maakunnallista selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa.
- 18.** Maakuntakaavassa on yleinen suunnittelumääräys tulvavaaran huomioimisesta, joka on muotoiltu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen tulva-asiantuntijoiden kanssa.
- 19.** Maakuntakaavassa on yleinen suunnittelumääräys koskien soidensuojelutyöryhmän raportissa olevia soita, jotka on ehdotettu luokiteltavaksi valtakunnallisesti arvokkaiksi. Kyseisiä soita ei ole ehdotettu luokiteltavaksi valtakunnallisesti arvokkaiksi.
- 20.** Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja Laihian osayleiskaavan laajennus yhteensovitaan mahdollisuuksien mukaan. Kuntasuunnitelmien tulee toteuttaa maakuntakaavaa eikä päinvastoin.

2.9 BIRDLIFE SUOMI RY

BirdLife Suomi ry kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on hyvin esitetty ja tunnistettu kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden (IBA) merkitys. Kaikki kaava-alueen IBA-alueet sijoittuvat merialueille, eikä niille ole osoitettu merituulivoiman aluevarauksia, mikä on näiden alueiden luontoarvojen säilymisen kannalta ainoa hyväksyttävissä oleva ratkaisu.
2. Merituulivoimalat karkottavat avomerellä ruokailevia ja lepäileviä lintuja. Karkotusvaikutuksen vuoksi merituulivoimalle varatut alueet tulee sijoittaa riittävän kauas tunnetuista ja potentiaalista lintujen ruokailu- ja kerääntymäalueista.
3. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 Merenkurkun eteläinen tuulivoimala-alue 4 sijoittuu lähimmillään vain noin kilometrin etäisyydelle kansainvälisesti tärkeästä lintualueesta "Kristiinankaupungin eteläinen saaristo" (kaavaluonnoksessa nimellä "Suupohjan saaristo"). Tämän tuulivoimala-alueen varausta on tarkistettava ja siirrettävä itärajaa selvästi kauemmas kansainvälisesti tärkeästä lintualueesta, jotta karkotusvaikutus ei vähennä alueen linnustollista merkitystä.
4. Merituulivoimaa ei tulisi sijoittaa alle 20 metriä syville merialueille, jotka ovat lähtökohtaisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeimpiä merialueitamme. Merituulivoimaa voidaan sijoittaa matalille alueille vain, jos alue voidaan kiistatta todeta luontoarvoiltaan vähäiseksi. Maakuntakaavan tarkoituksena tulisi olla löytää merituulivoimalle alueet, joille voimalat ovat toteutettavissa mahdollisimman vähin luontoon kohdistuvien haittavaikutuksien.
5. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 merituulivoima-alueet Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 1 ja Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 2 muodostavat yhdessä noin 50 kilometriä leveän kokonaisuuden. Alue sijoittuu osin poikittain monien suurten lintulajien päämuuttoreitin kanssa. Nämä merituulivoimala-alueet muodostaisivat toteutuessaan muuttaville linnuille niin leveän esteen, etteivät linnut lähtisi sitä todennäköisesti kiertämään, mikä lisää törmäysriskiä. Näiden tuulivoimala-alueiden osalta tulisi tarkastella uudelleen kriittisesti niiden soveltumista tuulivoiman tuotantoon ja tarkastella myös mahdollisuuksia aluerajusten supistamiseen tai jakamiseen siten, etteivät voimala-alueet muodosta esitetyn kaltaista leveää muuttoestettä.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana olevat merituulivoimaan liittyvät selvitykset perustuvat kaikki samaan analyysiin, jonka lähtöaineistot luontotiedon osalta ovat samat kuin vuonna 2022 julkaisussa yleispiirteisessä merituulivoimapotentialin mallintamisessa. Tämä mallinnus ei

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merenkurkun eteläinen tuulivoima-alueen 4 länsirajaus siirretään länнемmäksi Kristiinankaupungin lausunnon mukaisesti.
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut alueet sijaitsevat pääosin yli 15 metrin syvyisille merille. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaisesti Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
5. Natura-arviointi on tehty maakuntakaavaluonnoksen tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomen vuonna 2023 päivittämää raporttia. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.
6. Päivitetty mallinnus voidaan tarvittaessa huomioida kaavaehdotusvaiheessa.

kuitenkaan huomionnut tuulivoimaloiden lintujen karkotusvaikutusta eli puskurietäisyydet lintualueisiin puuttuivat, eikä aineistossa ollut mukana valtakunnallisia lintujen päämuuttoreittien keskittymisalueita. Tietojemme mukaan mallinnus tullaan päivittämään kuluvan vuoden aikana monipuolisemmilla pohjatiedoilla. Päivitys tulee huomioida myös Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelussa tuulivoimala-alueiden sijaitietojen tarkistamisessa.

7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana olevista selvityksistä on listattu kaavan nettisivuille ilmeisesti vain osa. Tämän listauksen perusteella vaikuttaa siltä, ettei kaavatyön yhteydessä ole toteutettu lainkaan linnustolaskentoja merituulivoimaloille osoitetuilla alueilla. Tiedot kaava-alueen ulkomerellä sijaitsevien matalikoiden merkityksistä lintujen ruokailualueina ovat siis puutteelliset. Kaavan jatkotyössä tuulivoimalle suunnitelluilla alueilla on toteutettava ulkomerialueiden ruokailu- ja levähtäjä-laskentoja helikopterilaskentoina sekä niiden perusteella rajattava merituulivoima-alueet vain laskentojen perusteella vähäarvoisiksi osoittautuville alueille.
8. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana oleva inventointiaineisto ei ole myöskään kaikilta osin avointa, mikä on vastoin hyvän kaavavalmistelun periaatteita. Kaavaluonnokseen tutustuvalla ei ole mahdollisuutta arvioida sitä, perustuuko kaava riittäviin selvityksiin. Aineistojen avoimuus on kaikkien etu ja lisää prosessin läpinäkyvyyttä.
9. Riittämättömien selvitysten vuoksi on todennäköistä, että luonnoksen tuulivoimavarauksissa on mukana toteuttamiskelvottomia kohteita. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan laatijan on varmistettava kaavan toteuttamiskelpoisuus. Myös hanketoimijoilla tulee olla kaavan perusteella varmuus siitä, että varatulle alueelle voidaan rakentaa merkittävästi tuulivoimaa.
10. Tuulivoimaselvityksen yhteisvaikutusten arviointia on lintujen osalta riittämätön. Selvityksessä olisi arvioitava kattavammin maakuntakaavassa osoitettavan tuulivoiman sekä paikallisten, pienemmän mittakaavan hankkeiden, yhteisvaikutus muuttavien ja pesivien lintujen populaatioihin, huomioiden myös kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuvat hankkeet sekä muiden lintuihin vaikuttavien tekijöiden, kuten meriliikenteen, yhteisvaikutus. Yhteisvaikutuksiin tulee huomioida myös kaava-alueen ulkopuolelta erityisesti talous-
7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset mm. luonnon-arvoihin.
8. Kaikki inventointi aineistot lukuun ottamatta salassa pidettävä tieto löytyy Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kotisivuilta.
9. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella. Yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä tehtävien selvitysten perusteella selviää, onko tuulivoima-alue toteutumiskelpoinen ja millä aluevarauksella.
10. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 vaikutusten arvioinnissa on arvioitu maakuntakaavassa osoitetun alueidenkäytön kokonaisvaikutukset. Pienempiä ei seudullisesti merkittäviä hankkeita eikä maakuntakaavan ulkopuolella olevia hankkeita ei ole maakuntakaavoitusprosessissa huomioitu. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehdyssä törmäys- ja populaatiomallinnuksessa sekä petolintuselvityksessä on huomioitu myös pienempiä ei seudullisesti merkittäviä hankkeita.

vyöhykkeelle sijoittuvat tuulivoimahankkeet sekä Perämerelle ja Satakuntaan sijoittuvat hankkeet, joista monet sijoittuvat samalle lintujen muuttoreiteille kuin kaava-alueen hankkeet.

11. Vaikutusten arviointia tulisi päivittää keväällä 2023 päivitetyn Lintujen päämuuttoreitit Suomessa – raportin tiedoilla. Päivitystyösä tulee huomioida myös jo edellä mainittu lähtöaineistojen täydentämistarve. Riittämättömät perustiedot johtavat puutteelliseen arvioon.
12. Pohjanmaan maakuntakaavan valmistelutyössä ei kaavaselostuksen perusteella ole huomioitu Suomen kansainvälisiä ja kansallisia suojelutavoitteita. Suojelualueiden ja -varausten määrää ei ole lisätty edellisestä maakuntakaavasta. Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti, vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii tuntuvaa suojelupinta-alan lisäämistä myös maakuntakaava-alueella.
13. Tulee selvittää, miten uusiin biodiversiteettitavoitteisiin on mahdollista maakunnan alueella päästä.
14. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 huomioitujen IBA- ja FINIBA-alueiden lisäksi luonnoksessa tulisikin esittää myös MAALI-alueet vähintään luo-merkinnällä, mahdollisesti suojeluvarauksina.

11. Natura-arviointi, joka on tehty maakuntakaavaluonnoksen tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomen vuonna 2023 päivittämää raporttia. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.
12. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan kaikki luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet.
13. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on Pohjanmaan maakuntien liittojen kanssa saattanut vireille biodiversiteettistrategiatyön, joka on alkanut SYKE:n selvitystyöllä 2023.
14. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on luo-merkinnällä osoitettu IBA- ja FINIBA-alueet, jotka muodostavat verkoston maakunnallisella tasolla. Inventoinnit ja selvitykset tulee laatia koko Pohjanmaan maakunnan kattavina, jotta ne voidaan huomioida maakuntakaavoituksessa.

2.10 MERENKURKUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS

Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Merialueella linnustolle erityisen tärkeitä alueita ovat matalikot, arviolta 20 metriä syvät ja sitä matalammat alueet. Näillä alueilla niin muuton kuin pesinnän aikana linnut ruokailevat ja levähtävät. Tuulivoimalat matalilla alueilla aiheuttavat suoran lentoestein linnuille ja välillisesti ruokailuun soveltuvien elinympäristöjen ja samalla ravinnoksi käytettävien eliöiden katoamista. Tuulivoimaloiden lintuja karkottavasta vaikutuksesta olisi syytä tutkia kaavoituksen edetessä.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Itse Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyistä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on,

2. BirdLife Suomi päivitti vuoden 2023 alussa raportin lintujen päämuuttoreiteistä. Muut to monella lajilla noudattaa rannikon linjaa, mutta on viitteitä myös viistoon yli Pohjanlahden suuntautuvasta muutosta. Tämä ilmiö esiintyy etenkin alueella, jolle Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan merituulivoima-alueet 1 ja 2. Koska tuulivoimapuistot muodostaisivat leveän esteen muuttavalle linnustolle, alueiden rajauksia tulisi pienentää. Edellä mainitun raportin aineistoista käy lisäksi ilmi, että jotkin lintulajit muuttavat leveää kaistaa ennen saapumista Merenkurkun alueelle, mikä tulee huomioida kaavan laadinnan edetessä. Linnustoon kohdistuvien haitallisten vaikutusten uhka kasvaa samalla kun tuulivoima-alueiksi kaavoitetaan aiempaa laajempia alueita. Jo yksittäinen merituulivoimahanke on mittava, ja viereisten hankkeiden kanssa yhdessä on linnustoon kohdistuva elinympäristön muutos arvaamaton seurauksiltaan. Maakuntakaavan laadinnan yhteydessä olisikin tärkeää tuoda julki millaisiin selvityksiin kaavan laadinta tukeutuu. Linnustaselvitysten tulokset tulisi julkaista, mikäli selvityksiä on tehty. Nyt kaavaselvityksestä saa kuvan, että selvityksen ainoa tietolähde linnustovaikutusten huomioimiseksi on BirdLifen vuonna 2014 julkaisema raportti lintujen päämuuttoreiteistä, jossa esitettyjä muuttoväyliä nyt nähtävillä olevassa kaavaluonnoksessa räikeästi rajataan merituulivoiman tuotannolle. Kaavaluonnoksen mukaisissa laajoissa tuulivoimahankkeissa linnustotiedon tulee olla ajantasaista ja kaavan laadinnassa tulisi ehdottomasti hyödyntää linnustoasiantuntijan näkemyksiä, jotta myöhemmin ilmenevät virheet eivät tee tuoretta kaavaa toteutuskelvottomaksi.

2.11 SUUPOHJAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS

Suupohjan lintutieteellinen yhdistys kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut merituulivoima-alueet sijoittuvat syvyydeltään matalammille merialueille, jotka sijaitsevat 10–20 kilometrin etäisyydellä rannikosta. Voimala-alueita ei kuitenkaan pidä lainkaan sijoittaa sellaiselle alueelle, missä meren syvyys on laajalla alueella alle 20 metriä. Niissä luonnon monimuotoisuus on suurempi ja rakentamisen vaikutukset siten vakavampia ja arvaamattomampia.
2. Suupohjan rannikko tunnetaan yhtenä merkit-

toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset mm. luonnonarvoihin.

2. Natura-arviointi on tehty Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomen vuonna 2023 päivittämää raporttia. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut alueet sijaitsevat pääosin yli 15 metrin syvyydelle merialueille. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaisesti alueiden suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
2. Natura-arviointi on tehty Pohjanmaan maa-

tävimmistä lintualueista, jonka kautta kulkee Pohjanlahden lintujen keskeisin muuttoväylä. Alueen läpi kulkee vuosittain miljoonien muuttolintujen virta. Suupohjan merialue tarjoaa pohjoisen Selkämeren ja Merenkurkun pesimälinnustolle sekä muuton että kesäisen sulkimiskauden ajaksi ravintorikkaat matalikot ruokailua ja lepäilyä varten.

3. Poissulkevasta puskurianalyysistä puuttuvat kaikki linnustoa koskevat tiedot juuri niiltä ulommilta merialueilta, jotka merituulivoimalle on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu. Erityisesti tämä koskee Merenkurkun eteläisiksi tuulivoima-alueiksi nimettyjä alueita 1–4, jotka ulottuvat Siipyynniemen edustalta Närpiön Blacksögrundetin edustalle. Tähänastisten lintuhavaintojen perusteella on harhaanjohtavaa olettaa, että lintujen muutto ja kerääntyminen rajoittuisi sille alueella, joka on havainnoitavissa rannikolta käsin. Horisontin takaa saapuvat muuttovirrat ja sinne asti ulottuvat lintukerääntymät päinvastoin viittaavat siihen, että merilinnut käyttävät myös ulompia matalikkoalueita.
4. Lintuihin kohdistuvissa vaikutuksissa on aivan liikaa korostettu tuulivoimaloihin osuvia lintujen törmäyksiä. Paljon merkittävämpi vaikutus aiheutuu siitä, että valtavat voimalakentät karkottavat linnut ikiaikaisilta ruokailu- ja sulkimisalueilta toissijaisille alueille, missä ravinto ei riitä kantojen ylläpitoon.
5. Merenkurkun eteläiset tuulivoima-alueet on poistettava Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050. Tuulivoima-alueita voidaan kaavoittaa merialueille vasta sitten, kun merialueilla on tehty riittävät ja oikea-aikaisesti suoritettavat linnuston kartoitukset ja valitut alueet on osoitettu luontoarvoiltaan vähäisiksi. Kartoitustulosten perusteella tulee poissulkevaa puskurianalyysi ajaa uudelleen ja vasta sitten määritellä tuulivoimakäyttöön soveltuvat, ekologisesti kestävät merialueet.

2.12 KALAPÄÄ MILJÖFÖRENING RF

Kalapää miljöförening skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet 68 (Lasor) inte är lämpligt som vindkraftsområde och bör därför inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050

1. I sammanfattningen av vindkraftsutredningarna och analyserna står det att Lasor-området inte är lämpligt för vindkraft. Trots detta finns nu området upptaget som vindkraftsområde i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

kuntakaavaluonnoksen 2050 tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomi vuonna 2023 päivitetty raportti. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.

3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Merkitään tiedoksi.

Bemötande:

1. En orsak till att Lasor-området i vindkraftsutredningen inte ansågs som lämpligt för vindkraft, var en fritidsbyggnad inne i området. Denna byggnad bebos inte och det har framkommit att markägaren ansökt om tillstånd för ändring av användningsändamålet av byggnaden. Om byggnaden inte registreras som en fritidsbyggnad resulterar den utslutande buffertanalysen i att en del av Lasor-området kan vara lämpligt för vindkraftsproduktion. Området togs med för vi-

2. Lasor vindkraftsområde ligger mellan områden med olika skyddsbestämmelser; Vörå kyrka och kyrkoomgivningen (RKY-objekt), Vörå Ådal och Kalapää bebyggelsegrupper (landskapsområde av riksintresse resp. kulturmiljö av betydelse på landskapsnivå), Boberget (värdefullt bergsområde), Kalapää Träsk (Natura 2000 med SPA-status). Ett VARK-område (Vitmossens bronsåldersplats) ligger inom planområdets gränser. Nationellt och internationellt kända friluftsleder och turistmål (Botniavasan, MTB-cyklingen och St Olofsleden) genomkorsar området.
3. Ett fiskgjusbo i områdets omedelbara närhet och ett lappugglebo inom områdets gränser, har inte beaktats i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
4. Natura 2000 området Kalapää träskets status som SPA-område har inte beaktats i planeringen. Träskets tillgänglighet för fåglar är inte säkrad och nätverket av Natura 2000-områden äventyras.
5. Vindkraftverkens inverkan på fritids- och bostadsbebyggelsen i Kalapää, som är en värdefull kulturmiljö på landskapsnivå har inte beaktats i tillräcklig omfattning i landskapsplaneringen.
6. En fritidsfastighet invid Tuckor Långträsk ligger inom det föreslagna Lasor vindkraftsområdets gränser. En annan fritidsfastighet "Sommarbo" är belägen drygt 1 km utanför områdets gränser. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 tas ingen hänsyn till detta.
7. Uppgifter om Vitmossens status som VARK-område och närliggande bronsåldershus saknas helt i landskapsplaneringen.
2. I den uteslutande buffertanalysen beaktades bl.a. nationellt värdefulla landskapsområden, byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY), landskapsplanens landskaps- och kulturarvsområden, Natura-områden samt värdefulla bergsområden. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden.
3. Vindkraftområdenas konsekvenser för bl.a. fiskgjusen har utretts som en del av vindkraftsutredningen. I utredningen framkommer att det finns osäkerheter i uppgifter om artens häckningsplatser och att det därför bör utredas i projektplanerna. I den detaljerade planeringen utreds och bedöms vilka konsekvenser genomförandet av vindkraftsområdet har med tanke på fågelbeståndet och för de fågelarter som bör ägnas särskild uppmärksamhet vid.
4. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för Kalapää träsk. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
5. Den värdefulla kulturmiljön i Kalapää finns anvisat i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 med en objektsbeteckning. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk och andra beteckningar ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. landskaps- och kulturmiljövärden.
6. Byggnaderna noterades i den uteslutande buffertanalysen men under planprocessen har framkommit att en ändring av användningsändamålet av byggnaderna pågår. En ändring av byggnadernas användningsändamål innebär att en del av utredningsområde 68 kan vara lämpligt för vindkraftsproduktion. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. boende och fritidsboende.
7. VARK-områden kan anvisas i landskapsplanen först efter att statsrådet godkänt inventeringen som en sådan inventering som förverkligar de riksomfattande målen för områdesanvändningen enligt markanvändnings- och bygglagen. I planutkastet är samtliga fornlämningar som ingår i det föreslagna VARK området Vitmossen 1000497 med. De är Vitmossen 2 Åkers, Vitmossen 3 och Vitmossen 4, vilka alla har beteckningen SM, Fornlämningar som fredats med stöd av fornminneslagen.

8. Bedömningen av Lasor-vindkraftsområdets inverkan på rekreation och turism är direkt felaktig och duger inte som beslutsunderlag. Uppgifter om spårsträckningen för skidtävlingen Botniavasan och cykelloppet Botnia MTB saknas, liksom uppgifter om St Olavsleden. Dessutom finns inga uppgifter om vandringsleden Norrvalla - Boberget - Lasor - Vitmossen. Trots detta noterar FCG i sin konsekvensanalys för området: "Inom områdets gränser finns inga turist- eller rekreationsområden som har betydelse på landskapsnivå. Avståndet till det närmaste rekreationsområdet, Vöråidrotts- och kulturcentrum, är cirka 3 km. I landskapsplanen anvisas en riktgivande friluftsled till området. De konsekvenser som vindkraftsområdet orsakar för turismen har bedömts vara lindriga." Ett område som genomkorsas av friluftsleder och spårsträckningar samt innesluter besöksmål av både nationellt och internationellt intresse kan väl inte avfärdas som betydelselösa och anges som lämpligt för vindkraft. Att dessutom helt negligera Folkhälsan-Norrvalla, som ju måste anses som ett turist- och rekreationsområde av rang, är inte godtagbart.
9. Den ekonomiska konsekvensbedömningen för Lasor-området är inte trovärdig, varken beträffande grunduppgifter eller slutsatser.

2.13 PURMO MOTVIND RF

Purmo Motvind rf. skriver i sin åsikt att utredningsområdet 63 inte alls är lämpligt som vindkraftsområde. De ber att få svar på åsikten personligen.

1. I området finns 12 djurarter som hör till fågeldirektivet eller till arter som bör bevaras och vars livsmiljöer bör skyddas. Det går inte att bygga stora industriella vindkraftverk i ett sådant område utan att störa arterna.
2. Genom hela området sträcker sig en viktig ekologisk förbindelse som måste skyddas. Djuren kommer inte att gå i sicksack mellan kraftverken utan den viktiga ekologiska förbindelsen kommer att förstöras.

8. I vindkraftsutredningens uteslutande buffertanalys har landskapsplanens rekreations- och turistområden (MU, VL, VR, leder och objekt) beaktas med ett avstånd på 100 m. Norvala ingår i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 i avgränsningen för rekreationsområdet Vörå idrotts- och kulturcentrum. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för rekreation.

9. Noteras.

Bemötande:

1. Området 63 är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning lämpligt som vindkraftsområde. Natura-områden, naturskyddsområden och skyddsprogramområden har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturbedömning gjorts för området. Naturbedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
2. De ekologiska förbindelserna i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är anvisade med en utvecklingsprincipbeteckning som anvisar att det finns ett förbindelsebehov. Enligt planeringsbestämmelsen för behoven av ekologisk förbindelse bör i den mer detaljerade planeringen det ekologiska förbindelsebehovet preciseras och nödvändiga utredningar på respektive plannivå

3. Området har också flera objekt som är viktiga för den ekologiska mångfalden, tex Abborrvattnet som är en sjö i naturtillstånd, de outdikade mossarna Stormossen och Larvmossen och Frassberget. Stipiksjön som är mycket viktig för rekreation finns i området, som också är identifierat som ett tyst område av särskilt betydelse för natur och rekreation. Alla dessa ovan nämnda områden ligger i den södra delen av området, därför är det ytterst viktigt att ingen vindkraft byggs här!
4. Hela det planerade Purmo vindkraftsområdet är omringat av små levande byar som Pedersöres strategiska generalplan lovar att värna om, samt av större bycentra som Lillby och Sisbacka. I Sisbacka finns Purmo ådals odlingslandskap som är ett kulturområde av riksintresse och i Lillby ligger Härmälä och Lassfolks gårdsgrupper som är byggda kulturmiljöer av särskild betydelse. Enligt utredningen över potentiella nya vindkraftsområden bedöms landskapskonsekvenserna vara betydande ifall vindkraft byggs på området. I byggnadsområdena för vindkraftverken inverkar projektet direkt på markanvändningen då ett område som använts för jord- och skogsbruk förändras till ett energiproduktionsområde. Konsekvenserna riktas även till rekreationsanvändning som är typisk för skogsbruksområden.

2.14 PURMO MOTVIND RF

Purmo Motvind rf. skriver i sin åsikt att man inte ska tillåta byggande av vindkraft i utredningsområdet 65. Området är ett stort sammanhängande skogsområde och en tredjedel av området har identifierats som tyst område. 13 arter som ingår i fågeldirektivet eller arter som är utrotningshotade observerats i området. I närheten av området och delvis inom dess gränser ligger Natura 2000-området Mesmossen (SAC).

2.15 PIRTTIKYLÄ 2100 RY

Pirttikylä 2100 ry kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti ja pyytää vastineen mielipiteeseensä.

1. Asukkaiden elinympäristön, terveellisyyden, turvallisuuden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin tulee kaavoituksessa olla aina etusijalla.

göras. Områdesanvändning och åtgärder i området bör planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas.

3. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. rekreation samt naturmiljövärden beaktas. Tysta områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsbestämmelserna för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden.
4. Området 63 är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning lämpligt som vindkraftsområde. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps- och kulturmiljövärden beaktas. De visuella konsekvenserna kan lindras vid den fortsatta planeringen, till exempel genom placeringen av kraftverken.

Bemötande:

Området 65 är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning lämpligt som vindkraftsområde. Natura-områden, naturskyddsområden och skyddsprogramområden har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

Kaikki, mikä vaarantaa asukkaiden terveyden ja viihtyvyyden ja tuhoaa luonnon, on huonoa johtamista ja on vastoin lain tarkoitusta.

2. Nykykäytännön mukaan maakuntakaavaan varataan tuulivoimalle soveltuvia alueita huolestuttavan kevein perustein. Maakuntakaavan laatijat selittävät, että kunnissa tehdään myöhemmin tarkemmat selvitykset. Kunnissa puolestaan viitataan maakuntakaavaan ja runnetaan tuulivoimahankkeita eteenpäin kokonaisuudesta ja tuulivoimaloiden laajoista vaikutuksista välittämättä. Laaja käsitys onkin, että tuulivoimarakentamisen kaavoitus ei ole kenenkään hallinnassa. Kaavoituksessa ei huomioida tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia, erityisen ongelmallinen tilanne on kuntien ja maakuntien rajojen läheisyydessä.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tavoitteena on mm. hyvä elinympäristö ja hyvinvoiva väestö. Asukkaat tuulivoimateollisuuden vaikutusalueella joutuvat kärsijöiksi ja eivät siten ole yhdenvertaisessa asemassa muihin verrattuina.
4. WHO:n määräyksiä vastoin Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaselostuksen sivulla 116 ei ole mainittu täysin poikkeuksellista tuulivoimamelua ympäristömelulähteenä. Tuulivoimameluongelma on jo maakuntakaavoituksessa huomioitava ja varattava riittävät suojaetäisyydet.
5. Tuulivoimaloiden lavat on tehty suureksi osin komposiittimuovista. Voimaloiden lavoista laajalle alueelle leviävä mikromuovijäte saastuttaa luonnon, vesistöt, viljelysmaat, sienet, marjat ja eläimet, päätyen lopulta ihmisiin. Tätä jäteongelmaa ei pystytä jälkikäteen korjaamaan. Pohjanmaan liiton tulee ottaa mm. nämä asiat huomioon varatessaan alueita tuulivoimateollisuudelle.
6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaselostuksen sivulla 97 väitetään, että "tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat visuaaliseen maisemaan". On todella huolestuttavaa nähdä, että kaavoittajalla ei ole ymmärrystä mm. tuulivoimaloiden aiheuttamista terveyshaitoista, luonnon monimuotoisuuden tuhoamisesta ja lintujen muuttoreittien turmelemisesta.
7. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaselostuksen sivulla 23 esiin tuodut kohdat terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä jäävät sanahelinäksi vallitsevassa tuulivoimakaavoituksessa.
8. Närpiöön ei ole tarpeen kaavoittaa enää yhtään uutta tuulivoima-aluetta. Närpiön kaupunki on jo strategisen kaavan hyväksyessään katsonut parhaaksi jättää pois mm. Pirttikylän länsipuolella tuulivoima-alueen varauksen, eli maakuntakaavaluonnoksessa Brändskogen.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella. Yhteisvaikutusten arviointi pitäisi tehdä kaikilla kaavatasoilla ja kaikkien hankkeiden yhteydessä.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Tuulivoimamelu ympäristömelulähteenä on mainittu kaavaselostuksen sivulla 116. Kaavaluonnoksen tuulivoima-alueista on noin 1500 m asutukseen ja loma-asutukseen. Melumallinukset tehdään tuulivoimapuistojen tarkemmassa suunnittelussa.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat visuaaliseen maisemaan. Tämän lisäksi on tietysti myös muita vaikutuksia.
7. Merkitään tiedoksi.
8. Pohjanmaan maakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Närpiön kaupungin päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella. Tuulivoimaselvityksen

9. Tuulivoiman todellisten haittojen vähättely ja peittäminen tulee lopetettua.

2.16 VEXALA BYAFORSKARE RF

Vexala byaforskare rf skriver i sin åsikt att de havsområden för vindkraftverk som i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas norr om världsnavarvet i Kvarken ur många aspekter snarare är till förfång än till nytta för regionen och därför bör strykas ur den slutliga landskapsplanen. Argumenten för detta är att:

- ▶ Kvarkens havsareal exklusive världsnavet utgör endast 5 % av Finlands hela havsområde.
- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus.
- ▶ Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är grund, packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Nordkalottens handelssjöfart sammanstrålar i Kvarken och behöver även vintertid säker sjöfart och vid behov assistans. Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Kvarken är den känsligaste delen av Finlands havsområden och därför illa lämpad för den belastning som en havsvindkraftsexploatering medför.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten är mycket högt.
- ▶ Mer än 1500 personer har undertecknat ett upprop mot havsvindkraftsexploatering och för ett fritt Kvarken.
- ▶ Det saknas såväl regelverk som juridisk grund för havsvindkraftsexploatering såväl i territorialvattnen som i den ekonomiska zonen.

Dessutom är den landbaserade vindkraften mycket mer kostnadseffektiv än den havsbaserade och åtnjuter större acceptans i närsamhället, i kommuner och bland markägare. den pågående utbyggnaden av landbaserad vindkraft i förening med stabiliserande kärnkraft skapar tillräckliga förutsättningar för ett fossilfritt välfärdssamhälle och modern industri.

2.17 ALFRED KJELLMAN M.FL. TOTALT 1727 NAMN

Alfred Kjellman samt namninsamlingens alla undertecknare uppmanar Österbottens förbund att korrigera utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 samt verka så att hela Norra Kvarkens havsområde förblir fritt från havsvindkraft. Den

mukaan Brändskogen-alue soveltuu tuulivoima-alueeksi. Tämä on myös Närpiön kaupungin kanta.

9. Merkitään tiedoksi.

Bemötande:

Åsikten noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Bemötande:

Namninsamlingens uppmaning inleds med följande text. "Tre storskaliga vindkraftsprojekt, **Laine** (OX2, Sverige), **Reimari** (Skyborn, USA) och **Voi-ma** (Ilmatar Offshore, Finland) tävlar som bäst om att etablera sig ca 30 km utanför Österbot-

23.02.2023 startades namninsamlingen "Inga flera vindkraftsparker nära Österbottens kust". Initiativet togs av en aktionsgrupp bestående av ett tiotal motståndare i Jakobstad och Nykarleby. Syftet med namninsamlingen är att visa det stora motståndet mot byggandet av havsvindkraftsparker utanför Österbottens kust och exploateringen av våra naturområden. Namninsamlingen har publicerats på både svenska och finska och dess skapare är Alfred Kjellman från Jakobstad. I namninsamlingen anses att Kvarkens havsområde bör förbli fritt från vindkraftsexploatering. Argumenten för detta är att:

- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus. Kvarkens havsareal utgör 5 % av Finlands hela havsområde och är den känsligaste delen av Botniska viken.
- ▶ Norra Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Fiske och fiskerinäringen bör tryggas och utvecklas.
- ▶ Mer än 1700 personer har undertecknat ett upprop för ett fritt Kvarken.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten i Norra Kvarken är mycket högt.
- ▶ Mycket stora fastighetsvärden påverkas av en eventuell utbyggnad av havsvindkraften.
- ▶ Juridiska regelverk och skadeersättningsgrunder saknas.
- ▶ Ett reellt behov och tekniska lösningar för kommersiellt lönsam havsvindkraft saknas.

2.18 KARL-HENRIK LANGELS M.FL. TOTALT 448 NAMN

448 undertecknade motsätter sig å det bestämdaste att det - innan forskningen kan bevisa att det inte händer något med ekosystemen i vattnet - planeras vindkraftverk utanför Nämpräs och frågar hur de planerade vindkraftsområdena går ihop med naturskyddsområdet på Natura 2000-området?

2.19 NINA LINDLÖF, INGA-LILL TILL, JENNY LINDBERG M.FL. TOTALT 305 NAMN

305 undertecknare motsätter sig en etablering av havsvindkraft (Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4) i Kristinestad. Den planerade parken gränsar till IBA området (internationellt fågelskyddsområde), vilket absolut inte lämpar sig för storskalig industri. I kommunen finns redan en stor grön energiproduktion. Havet är den sista frizonen och bör lämnas fritt från industri.

tens kust närmast Vörå, Nykarleby, Jakobstad, Larsmo och Karleby. Upp till etthundrafemtio 390 m höga vindkraftverk planeras. Vindkraft levererar som sämst när elenergin behövs som mest. Vi motsätter oss verkställandet av något sådant projekt i nuvarande form. Tillståndsmyndigheterna och staten bör inse att den planerande exploateringen av **det aktuella ekonomiska havsområdet** av miljömässiga och nationalekonomiska skäl inte får ske." Österbottens landskapsplan 2050 täcker territorialvattnet men inte den ekonomiska zonen. Vindkraftsprojektet Laine, Reimar och Voima ligger inte inom landskapsplanens gränser.

Namninsamlingen noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Bemötande:

Skyddsområden, skyddsprogram och Natura-områdena har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 och i buffertanalysen har använts ett avstånd på 500 meter till dessa. För alla havsområden har, i enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation, gjorts en Natura-bedömning. Resultatet av denna beaktas vid uppgörandet av planförslaget.

Bemötande:

IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen användas ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områ-

2.20 VESTERSUNDBY DELÄGARLAG

Vestersundby delägarlag skriver i sin åsikt att det är helt oacceptabelt att i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisa stora vindkraftsområden i orörda havsområden utan att ha undersökt närmare hur det påverkar miljön och t.ex. fiskens vandring.

2.21 PK NORRDAHL AB, PHILIP NORR-DAHL

Philip Norrdahl skriver i sin åsikt följande gällande vindkraftsområdet utanför Korsnäs:

1. Vid planeringen av kabeldragningen från vindkraftsområdet utanför Korsnäs bör fisket med stående redskap beaktas. De som fiskar med t.ex. storryssjor är beroende av omfattande förankringsmöjlighet.
2. Östra gränsen mot Storskallegrund borde flyttas västerut, eftersom området är viktigt för strömmings- och sikfisket speciellt under sensommaren och hösten. Storskallegrund är ett viktigt område för strömmingens reproduktion.
3. Ur en yrkesfiskares synvinkel skulle det vara bra att få veta vilka begränsningar som gäller inom och utanför vindkraftsområdet.

2.22 JOSEFINA AHLVIK

Josefina Ahlvik skriver i sin åsikt följande och önskar få bemötandet sig tillskickat via e-mail.

1. Ur den information som finns tillgänglig i

dena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas till hälften i enlighet med Kristinestads stads utlåtande. Avgränsningen av Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 ändras i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är enligt vindkraftsutredningen och Finlands miljöcentrals utredning lämpliga för produktion av vindkraft. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.

Bemötande:

1. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 tas inte ställning till kabeldragningen. I projektets miljökonsekvensbedömning (MKB) utreds kabeldragningens konsekvenser för fisket.
2. Det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Korsnäs anvisas med en egenskapsbeteckning. Området är ingen områdesreservering och det är upp till kommunen ifall området förverkligas som vindkraftsområde och med vilka avgränsningar. I planeringsbestämmelsen står det att vid planering av området ska konsekvenserna bl.a. för fiske beaktas. Områdets avgränsning. Förutsättningar att ändra avgränsningen granskas i förslagsskedet och hur områden viktiga för fiske kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land
3. Ifall området förverkligas är det i de mer detaljerade planerna som begränsningarna inom och utanför området fastställs.

Bemötande:

1. Till FCG:s utredning hör en konsekvensbe-

FCG:s utredning över potentiella områden för vindkraftsproduktion av regional betydelse framkommer det tydligt att utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 inte är lämpliga som vindkraftsområden. I samma område ligger dessutom de största sammanhängande skogsområdena i Österbotten och även de tystaste och mörkaste områdena vilket gör att områdets betydelse som kolsänka samt med tanke på biodiversitet och rekreation är hög.

dömning för potentiella områden i Österbotten. I den står det för utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 under "Rekommendationer för vidare planering" att de antingen hör till klass två eller till klass tre. Dessa områden lämpar sig i regel väl för vidare planering och vid den mer detaljerade planeringen rekommenderas att särskild uppmärksamhet fästs vid områdets särdrag. Vid den fortsatta planeringen rekommenderas att:

- uppmärksamhet fästs vid de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden
  - särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrensens livsmiljö (gäller utredningsområdena 61, 62, 63 och 64)
  - särskild uppmärksamhet fästs vid grundvattnet (gäller utredningsområdena 64 och 65)
  - en Naturabedömning har gjorts för utredningsområdena 64 och 65.
  - I den fortsatta planeringen har rekommendationerna som gavs i FCG:s utredning följts:
  - En utredning över de sammantagna konsekvenserna har gjorts.
  - En utredning över vindkraftsområdenas konsekvenser för skogsren har gjorts och beaktats i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I den står det att förverkligandet av de områden som identifierats i utredningen över potentiella vindkraftsområden bedöms inte orsaka direkta sammantagna konsekvenser för sommar- och vinterbeten samt kalvningsområden som är viktiga för skogsrenspopulationen. Men att det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning och betydelse på ett tillförlitligt sätt eftersom det saknas vetenskapliga forskningsresultat om skogsrenarnas beteende i områden med verksamma vindkraftsparker.
  - Utredningsområdet 64 finns, i enlighet med kommunens önskan, inte med i utkastet till Österbottens Landskapsplan 2050.
  - Utredningsområdet 65 har avgränsats så att inga grundvattenområden ligger inom avgränsningarna.
  - I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för utredningsområdena 61, 62, 63 och 65. Natura-bedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
- I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. rekreation samt för landskaps-, kultur-

2. Vindkraftsområden borde byggas närmare städer.
3. De storskaliga vindkraftsparkerna utanför Jakobstad och Nykarleby kommer att förorena havet och ha ännu inte kända konsekvenser för fisket och fågellivet.

2.23 GUN BEIJAR

Gun Beijar skriver i sin åsikt följande och önskar få respons.

1. Vindkraft ger inte grön energi och är inte försvarbar med tanke på de negativa konsekvenser den medför för natur samt för människors och djurs välmående under oöverskådlig tid. För att undvika oreparerbara följder för människor, djur och natur är det skäl att tillämpa försiktighetsprincipen. Enligt försiktighetsprincipen ska försiktighetsmått vidtas redan om det kan antas att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada och olägenheter för människors hälsa och miljö.
2. Det saknas trovärdiga konsekvensbedömningar av vindkraftsindustrins påverkan på människors hälsa, naturvärden, fastigheters värde, kringliggande byars utveckling mm då miljökonsekvensbedömningarna görs av projektägaren. Deras bedömningar är schematiska och syftar till etablering.
3. En konsekvens är den spridning av mikroplaster och giftiga kemikalier som uppkommer när vind, vatten och kyla nöter på turbinbladen.

miljö- och naturvärden beaktas. Tysta och mörka områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsbestämmelsen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. Av temakartorna framgår att dessa upplevelsevärden finns i bland annat sammanhängande skogsområden. Eftersom områden för vindkraftverk anvisas i landskapsplanen med en egenskapsbeteckning är det i den mer detaljerade planeringen som valet görs om området utvecklas för energiproduktion och/eller som kolsänka, till rekreation samt för biodiversitet.

2. Noteras
3. Områdena i territorialvattnet utanför Jakobstad och Nykarleby är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Östernbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpliga som vindkraftsområde. Den ekonomiska zonen ligger utanför landskapsplanens gräns.

Bemötande:

1. Till grund för Österbottens landskapsplan 2050 gjordes en vindkraftsutredning, som bygger på en buffertanalys. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en samarbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att i beredningen av utredningen bidra med expertis från olika områden.
2. Konsekvensbedömningen av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har gjorts av Sweco Finland Oy.
3. Noteras.

4. Vem äger vindkraften i Finland? Behövs mera vindkraft överhuvudtaget? Motsvarar eventuella inkomster från såld vindenergi priset för ödelagd natur, människors ohälsa, bostädernas värdeminskning osv?
5. Beslutsfattarna borde informera sig om de nackdelar som en massiv etablering av vindkraftsindustrier medför ss konsekvenser för människors hälsa och välmående, för skador på natur och livet i havet.
6. Vad är egentligen Österbottens förbunds uppgift? Var finns förbundets lojalitet och för vem är Österbottens förbund intressebevakare?
  - ▶ I sin andra åsikt ställer Gun Beijar en hel del frågor om vindkraftsproduktion och dess konsekvenser. Åsikten bemöts inte här utan har delgetts landskapsstyrelsen i sin helhet.

2.24 GUNILLA OCH HILDING BERGSTRÖM

Gunilla och Hilding Bergström skriver i sin åsikt följande:

1. För många vindkraftsområden planeras i Österbotten. Är det inte mycket kortsiktigt och obetänkt att tillåta och uppmuntra utländska intressen att ytterligare exploatera vår natur? Finland riskerar att bli en vindkraftskoloni.
2. I utkastet sägs "vid planering av området ska man beakta konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden". När vindkraftsområden anvisas på en dryg kilometers avstånd från bostads- och fritidsbyggnader har detta inte beaktats.
3. Cirkulär ekonomi borde beaktas i fråga om vindkraft. Vindkraftverkens vingar består av problemavfall och fundamenten består av stora mängder betong. När vindkraftverkets livscykel nått sitt slut ska materialen enligt avfallslagen rivs och behandlas som vilket annat byggnadsverk som helst.
4. Molpe vindkraftsområde bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Området är i princip det samma som av miljöministeriet lämnades utan fastställelse i Österbottens landskapsplan 2030 etapp 2. Orsaken var det unika fågellivet i Natura 2000-området vid Petalax åmynning. Fågellivet och övriga omständigheter är oförändrade.

4. Noteras.
5. Noteras.
6. Enligt markanvändnings- och bygglagen är en av landskapsförbundens uppgift att uppgöra landskapsplaner. Österbottens förbund är landskapets viktigaste intressebevakare och huvudmålet för intressebevakningen är att stärka Österbottens konkurrenskraft.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Planeringsbestämmelsen som säger att man vid planering av området ska beakta konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden gäller den mer detaljerade planeringen som förverkligar landskapsplanen. I den uteslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att i beredningen av utredningen bidra med expertis från olika områden.
3. Noteras.
4. Molpe vindkraftsområde är enligt vindkraftsutredningen ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturbedömning gjorts för området. Natura-bedömningens resultat kommer att beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens

landscapsplan 2050. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

2.25 ANNE DAHL M.FL.

Anne Dahl m.fl. motsätter sig i sin åsikt en etablering av havsvindkraft utanför Sideby-Skaftung och anser att området absolut ska strykas från utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1. Fåglar som häckar och ruggar i området söker sin föda i havet där det är relativt grunt. Födosökning och ruggning sker mycket längre ut än bara på det nuvarande IBA-området. IBA-området borde utvidgas längre västerut.
2. Sjöfågelbeståndet har under årens lopp minskat betydligt och det är en stor risk att de minskar ytterligare om vindkraftsverk byggs i havet.
3. Fåglarnas flyttning sker inte alltid längs samma rutter utan påverkas av väder och vind. Rutterna kan gå långt ut till havs. Eftersom området är ett av de viktigaste för fågelflyttning, kommer massor av fåglar att flyga rätt på vindkraftverken, då de inte förstår att akta dem.
4. Mycket nära kusten finns Natura- och skyddsområden. Planen på en storskalig vindkraftsindustri i närliggande vattenområde är ett hot mot naturen.
5. En orörd havsbotten har ett ekologiskt värde. Då havet blivit vindkraftverksområde kan det inte återställas till naturtillstånd.
6. En massiv havsvindkraftspark sänker värdet på fastigheterna och avsevärt områdets attraktionskraft för permanent och deltidsboende samt för rekreation och turism. Den finaste utsikten till yttre havet förstörs för att inte tala om det buller och blänk som kommer att uppstå.
7. Vem tar bort havsvindkraftverken om t.ex. små kärnkraftverk eller någon annan energi-

Bemötande:

1. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
2. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar om t.ex. sjöfågelbeståndet.
3. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
4. Natura-områden, naturskyddsområden och skyddsprogramområden har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
5. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas.
6. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende och rekreation beaktas.
7. I landskapsplanen tas inte ställning till vem som förverkligar vindkraftsparkerna eller

form i framtiden ersätter vindkraften?

8. I Kristinestad finns redan en ansenlig mängd vindkraftverk på land. Om planen fullföljs, omsluts Kristinestad på alla håll av storskalig vindkraftsindustri.

9. Det är kortsiktigt att förstöra området för några års skatteinkomster för kommunerna, inkomster som dessutom minskar när vindkraftverken åldras.

2.26 MAJ-LEN ENLUND

Maj-Len Enlund skriver i sin åsikt att Öarna i Larsmo yttersta skärgård bör skyddas och bevaras eftersom området är ett viktigt kulturområde med värdefull växtlighet. Forsstyrelsen har kartlagt och uppgjort en skötselplan för området. I en annan åsikt frågar Enlund hur målsättningen om mångfald och rent vatten syns i utkastet till Österbotten landskapsplan 2050.

2.27 JOHAN-ERIK FANT

Johan-Erik Fant skriver i sin åsikt att trafikarrangemangen längs Alskatvägen i Grönvik bör ändras till den tidigare planerade reserveringen för en omfartsväg längs med ellinjen i skogen. Allt annat är inte hållbart på lång sikt varken för de boende eller med tanke på en eventuell fast förbindelse till Sverige.

vem som plockar ner kraftverken.

8. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
9. Noteras.

Bemötande:

I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 ligger Öarna i Larsmo skärgård inom följande beteckningar, som syftar till skydd eller redan skyddar områden:

- ▶ SL, område som är skyddat eller avses bli skyddat enligt naturvårdslagen
- ▶ lu, område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald
- ▶ Natura 2000, område som ingår i nätverket Natura 2000
- ▶ Byggd kulturmiljö av riksintresse

I Österbottens landskapsplan 2050 har målet varit en enhetlig grönområdesstruktur inklusive blåstruktur. I grönområdesstrukturen ingår naturskyddsområden, rekreationsområden, sammanhängande skogsområden samt grönområdes- och ekologiska förbindelser mellan dessa. I blåstrukturen som är en del av grönområdesstrukturen ingår vattenområden som älvar, åar, kärr samt andra mindre och större vattenelement i landskapet. Genom att anvisa en enhetlig grönområdesstruktur i en landskapsplan som är en översiktlig plan, stöds utvecklandet av ett ekologiskt fungerande nätverk så att den biologiska mångfalden bevaras och viktiga ekosystemtjänster, som t.ex. rent vatten, främjas.

Bemötande:

Den beteckning för alternativ eller ny vägsträckning som fanns anvisad i Österbottens landskapsplan 2030 har återinförts i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Vid uppgörandet av den nu gällande Österbottens landskapsplan 2040 ströks Grönvik omfartsväg eftersom den sågs höra ihop med förverkligandet av utredningsområdet på Replot, som inte ansågs möjligt fram till målåret 2040. Vid diskussioner med Korsholms kommun gällande den framtida områ-

2.28 PEKKA JA VIVEKA FLÖIJER

Pekka ja Viveka Flöijer vastustavat lausunnossaan Siipyyn, Skaftungin ja Kristiinankaupungin välistä merituulivoimahanketta, koska tuulivoimat eivät kuulu luontoon, eivätkä ole miellyttäviä katsella ja aiheuttavat haittaa lintujen muuttoreille.

2.29 JESSICA GRANLUND

Jessica Granlund anser i sin åsikt att vindkraftsområdet vid Gålören i Petalax är olämpligt för vindkraftsproduktion. Området lämnades, efter besvär mot Österbottens landskapsplan 2030, etapp 2, av miljöministeriet utan fastställelse.

2.30 LARA, RONJA JA SORJE HARRISON

Lara, Ronja ja Sorje Harrison vastustavat mieliteessään merituulivoimapuistoa Skaftungin-Siipyyn edustalla, koska:

desanvändning i Grönvik framgick att omfartsvägen inte direkt är kopplad till förverkligandet av utredningsområdet utan skulle främst möjliggöra en utveckling av områdesanvändningen i Grönsviksområdet.

Vastine:

Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on yleisluonteinen suunnitelma ja tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinan kaupungin päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

Bemötande:

Molpe vindkraftsområde är enligt vindkraftsutredningen ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat kommer att beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollision- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

Vastine:

1. Kristiinankaupungissa on jo nyt paljon tuulivoimaa, ja koko kunnan alueen valtaaminen tuulivoimalla, rakentamalla mereenkin on liikaa ympäristövaikutusten vuoksi. Tästä syystä on tärkeää selvittää tarkkaan eri ehdotettujen alueiden luontoarvot ja ottaa ne huomioon päätöksiä tehdessä.
2. Siipyyn ja Skaftungin edustan merialue on kansainvälisestäikin erittäin tärkeä luonto-arvoiltaan sekä kaloille että linnuille. Merituulivoiman rakentaminen häiritsee vuosiksi merieläinten oloja, kalat kaikkoavat rakentamisaikoina ja pieneliöt kärsivät. Erityisen haitallista merituulivoima on suunnitellussa paikassa linnuille.
3. Lintujen päämuuttoreitti Pohjanlahden kautta menee suunnitellun tuulivoima-alueen läpi. Muuttoreitti on hyvin tärkeä vesilintujen muuttolinja. Se osa merialueesta, mihin lintujen kevät- ja syysmuutto jakautuu, vaihtelee erityisesti tuulen suunnan ja voimakkuuden mukaan. Myös saderintamat, kierrettävät sumurintamat ja lintujen lähtöalueet vaikuttavat asiaan, joten muuttoa voi mennä kaukana avomerellä.
4. LUKE aikoo järjestää kesällä lentolaskentoja, joissa on tarkoitus selvittää lintujen esiintymismääriä ko. merialueella ja mahdollisesti laajentaa IBA-alueita lännemmäksi.
1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinan kaupungin päättävissä on, mitkä näistä alueista toteutuvat tuulivoimatuotannolle ja millä rajauksilla. Maakuntakaava on yleisluonteinen suunnitelma ja tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset luonnonarvoihin. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinan kaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficommin lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä on huomioitu mm. Natura 2000-alueet, luonnonsuojelualueet, suoje-luohjelmat sekä IBA-alueet. Potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa on huomioitu mm. vaikutukset luontoympäristöön. Tuulivoima-alueiden vaikutukset ma- ja merikotkiin sekä sääksiin on myös selvitetty. Nämä selvitykset on huomioitu kaavaluonnoksessa. Tuulivoima-alueiden Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin lintujen törmäys- ja populaatiomallit. Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa.
3. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 lähtökohtana on viimeisimmät IBA-alueiden rajaukset. Jos uutta tietoa IBA-alueiden rajauksista ilmenee kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä, niitä huomioidaan kaavaehdotuksessa.

2.31 RASMUS HOLM

Rasmus Holm skriver i sin åsikt att alla havsvindkraftsområden utanför Kristinestad och Närpes bör styrkas ur utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Det fattas konsekvensanalyser om hur dessa kan komma att påverka den marina miljön över och under ytan. Även landskapet påverkas och värdet på fastigheterna kommer att

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är enligt vindkraftsutredningen och Finlands miljöcentrals utredning lämpliga för produktion av vindkraft. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. I utkastet till Österbottens land-

sjunka. Det bör inte heller byggas mera vindkraft på land i Kistinestad och Närpes. Det borde ordnas en folkomröstning i dessa frågor, samt veto-rätt för folk som bor permanent nära de anvisade vindkraftsområdena.

2.32 ANDREAS HÖGLUND

Andreas Höglund skriver i sin åsikt att det i Öst-erbottens landskapsplan 2050 borde stå att de byar, där vindkraftsparker eller solenergi-produktionsområden etableras borde få sk. byapeng.

2.33 HELENA JOSKITT

Helena Joskitt skriver i sin åsikt följande och önskar få bemötandet sig tillskickat via e-mail.

1. Ur den information som finns tillgänglig i FCG:s utredning över potentiella områden för vindkraftsproduktion av regional betydelse framkommer det tydligt att utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 inte är lämpliga som vindkraftsområden. Enligt regeringens nya klimatprogram ska ännu större vikt fästas vid skyddande av naturens mångfald samt av arter som riskerar utrotning eller är under uppsikt. Detta ska huvudsakligen göras genom att skydda livsmiljön för sådana arter.

skapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.

Bemötande:

Frågan om byapeng är inget som tas upp i landskapsplanens planeringsbestämmelser eller -rekommendationer.

Bemötande:

1. Till FCG:s utredning hör en konsekvensbedömning för potentiella områden i Österbotten. I den står det för utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 under "Rekommendationer för vidare planering" att de antingen hör till klass två eller till klass tre. Dessa områden lämpar sig i regel väl för vidare planering och vid den mer detaljerade planeringen rekommenderas att särskild uppmärksamhet fästs vid området särdrag. Vid den fortsatta planeringen rekommenderas att:
  - uppmärksamhet fästs vid de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden
  - särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrensens livsmiljö (gäller utredningsområdena 61, 62, 63 och 64)
  - särskild uppmärksamhet fästs vid grundvattnet (gäller utredningsområdena 64 och 65)
  - en Naturabedömning har gjorts för utredningsområdena 64 och 65.
  - I den fortsatta planeringen har rekommendationerna som gavs i FCG:s utredning följts.
  - En utredning över de sammantagna konsekvenserna har gjorts.
  - En utredning över vindkraftsområdenas konsekvenser för skogsren har gjorts och beaktats i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I den står det att förverkligandet av de områden som identifierats i utredningen över potentiella vindkraftsområden bedöms inte orsaka direkta sammantagna konsekvenser för sommar- och vinterbeten samt kalvningssområden som är viktiga för skogsrenpopulationen. Men att det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning och betydelse på ett tillförlitligt sätt eftersom det saknas vetenskapliga forskningsresultat.

tat om skogsrenarnas beteende i området med verksamma vindkraftsparkar.

- Utredningsområdet 64 finns, i enlighet med kommunens önskan, inte med i utkastet till Österbottens Landskapsplan 2050.
- Utredningsområdet 65 har avgränsats så att inga grundvattenområden ligger inom avgränsningarna.
- I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för utredningsområdena 61, 62, 63 och 65. Natura-bedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

- ▶ I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.

2. Noteras.

2. De ansvariga i kommunerna och vindkraftsbolagen handlar dessutom oseriöst med tanke på det problemavfall som uppkommer i och med vindkraften. Vindkraftverkens rotorblad tillverkas av kolfiber- och aramidkomposit som är organiska material och innehåller stora mängder bisfenoler.

2.34 JOHANNA JUSSILA

Johanna Jussila kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Helsingby-Tuovila-Vassorin ohitustien rakentaminen on hyvä asia ja olisi hyvä, jos liittymiä tulisi siten, että Jokikylistä pääsisi hyvin liittymään uudelle tielle. Huolenaiheena on kuitenkin liikenteen lisääntyminen Jokikylien alueella sekä Jokikylien pirstoutuminen. Turvallisuuden lisäämiseksi tiesuunnitelmaan tulisi kuulua myös kevyen liikenteen väylien suunnittelu mahdollisine ali- tai ylikulkuineen. Aiempi Tuovilantien 7161 ja Vähäänkyröön vievän tien 717 liikenne on ollut vaarallista jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Jos ohitustien yhteyteen ei suunnitella kevyen liikenteen väylää niin ehkäpä Tuovilantien 7161 voisi muuttaa kevyenliikenteen väyläksi ja "tonteille ajo sallittu" -tieksi.
2. Ohitustien linjausta voisi siirtää väliltä Tuovila - Vassor ja Tuovila - Karperö -linjalta Tuovila - Koivulahti Raippaluoto -linjaan. Tie pysyisi lännen puolella Kyrönjokea eikä uutta siltää tarvitsisi rakentaa joen yli. Samalla suunnitellun Tuovila - Karperö tien voisi poistaa suunnitelmasta ja jatkaa tielinjausta Koivulahdesta Koskön, Södra Jungsundin ja Iskmön kautta Raippaluotoon. Koivulahti on kasvava kylä, ja tie yhdistäisi suomenkielisen Tuovilan ja ruotsinkielisen Koivulahden

Vastine:

1. Esitettyjen toimenpiteiden (mm. kevyen liikenteen väylät, ali- ja ylikulut sekä liittymät) suunnittelua tehdään seuraavissa tarkemmissa suunnitteluvaiheissa.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitetyn linjauksen ensisijaisena tarkoituksena on oikaista valtatieä 8 ja lyhentää matka-aikaa, parantaa logistiikka- ja akkuteollisuusalueen sekä pitkämatkaisen liikenteen saavutettavuutta. Ohitustien tielinjauksen (maakuntakaavassa yhteystarve-merkinnällä) yksityiskohtaisempi sijainti määräytyy kuitenkin vasta tarkemmissa suunnitteluvaiheissa. Esitetty Tuovila-Koivulahti-Karperö-yhteys muodostuu olemassa

ja Jokikylien kyliä toisiinsa.

3. Autoliikennettä tulisi ohjata Vaasan satamaan siten, ettei sataman liikenne kulje Vaasan keskustan kautta. Tölby - Sulva - Sundom -linjaus on hyvä, vaikka siinä puututaan myös hyvin idylliseen miljööseen. Erityisesti Sulvan kylämiljöö tulisi säilyttää.
4. Rantarata tulisi suunnitella sekä henkilö- että tavaraliikenteelle. Mutta onko uudelle radalle oikeasti tarvetta? Nykyinen junarata kulkee Vaasasta Laihialle, Tervajoelle ja Seinäjoelle eli se ei kulje kovin paljon kauempaa kuin suunniteltu uusi rantarata. Nykyisenkin radan käyttöä voisi kasvattaa. Uusi junarata tuo lisää onnettomuuksia.
5. Jos rantarata toteutuu, niin rantarata tulisi noudattaa suunnitellun uuden ohitustien linjaa Tuovila - Skatila - Vassor tai, jos ohitustieosuus muuttuisi Tuovila - Koivulahti -linjaan, niin rantarata noudattaisi sitä samaa linjaa. Autotiestä tulee jo ympäristövaikutuksia ulkonäöllisesti, melullisesti ja saasteellisesti, joten rantaradan lisääminen sen rinnalle ei aiheuttaisi enää niin paljon lisähaittaa.
6. Junayhteyden kehittäminen Vaasan keskustasta Vaasan satamaan asti on tarpeellista. Vaasassa pitäisi olla matkustajille yhteys suoraan satamaan.

2.35 ALFRED KJELLMAN M.FL.

Alfred Kjellman m.fl. skriver i sin åsikt att Kvarkens havsområde bör förbli fritt från vindkraftsexploatering. Argumenten för detta är att:

- ▶ Kvarkens havsareal exklusive världsarvet utgör endast 5 % av Finlands hela havsområde.
- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges

olevista teistä (Tuovilantie + Koivulahdentie + Kosköntie + Kalvholmintien + Jungsundintie). Niiden osalta voi olla tarpeen tehdä teiden linjauksiin oikaisuja ja tien parannuksia, mutta niiden suurempi parantaminen voi olla hyvin haasteellista, sillä näiden teiden varret ovat jo entuudestaan hyvin asuttuja. Näiden yhteyksien parantaminen voi olla tarpeen muista syistä kuin mitä maakuntakaavassa nyt on ohitustien osalta osoitettu. Tältä osin muutos ei toteuttaisi maakuntakaavalle asetettuja maankäyttötavoitteita.

3. Tielinjakuksen tarkempi sijainti ja suunnitteluratkaisut määräytyvät seuraavissa ja tarkemmissa suunnitteluvaiheissa.
4. Rantarata on esitetty maakuntakaavassa yhteystarvemerkinä. Merkintä mahdollistaa erilaisten ratalinjausvaihtoehtojen selvittämisen. Radan tarveselvitys on syytä laatia, mikäli sopivia linjausvaihtoehtoja ratalinjaukselle löytyy. Voi myös olla mahdollista, ettei sopivaa ratalinjausvaihtoehtoa löydy. Nykyisen Vaasa-Seinäjoki radan käytön lisäämiseksi on tehty useita selvityksiä, mutta maakuntaliitot eivät vastaa toimenpiteiden toteuttamisesta. Rantaradan osalta kyse on laajemman koko Suomea koskevan rataverkoston muodostumisesta kuin nykyisen Vaasa-Seinäjoki yhteyden liikenteen lisäämisestä. Raideliikenne on henkilöautoliikenteeseen nähden huomattavasti turvallisempaa. Onnettomuudet tapahtuvat usein vartioimattomissa tasoristeyksissä, joissa väistämisvelvollisuus koskee kumipyörillä kulkevaa liikennettä.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Nykyisen Vaasa-Seinäjoki radan käytön lisäämiseksi on tehty useita selvityksiä, mutta maakuntaliitot eivät vastaa toimenpiteiden toteuttamisesta.

Bemötande:

Åsikten noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det stry-

skyddsstatus.

- ▶ Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är grund, packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Nordkalottens handelssjöfart sammanstrålar i Kvarken och behöver även vintertid säker sjöfart och vid behov assistans. Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Kvarken är den känsligaste delen av Finlands havsområden och därför illa lämpad för den belastning som en havsvindkraftsexploatering medför.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten är mycket högt.
- ▶ Mycket stora fastighetsvärden påverkas av en eventuell utbyggnad av havsvindkraften.
- ▶ Mer än 1500 personer har undertecknat ett upprop mot havsvindkraftexploatering och för ett fritt Kvarken.
- ▶ Det saknas såväl regelverk som juridisk grund för havsvindkraftexploatering såväl i territorialvattnen som i den ekonomiska zonen.
- ▶ Dessutom är den landbaserade vindkraften mycket mer kostnadseffektiv än den havsbaserade och åtnjuter större acceptans i närsamhället, i kommuner och bland markägare. Den pågående utbyggnaden av landbaserad vindkraft i förening med stabiliserande kärnkraft skapar tillräckliga förutsättningar för ett fossilfritt välfärdssamhälle och modern industri.

2.36 TUIJA JA ESA KORKEAMÄKI

Tuija ja Esa Korkeamäki vastustavat mielipiteesään Siipyyn-Skaftungin edustalle suunniteltua tuulivoimapuistoa koska alue on tärkeä lintualue. Tuulivoimapuistosta kuuluu mökille häiritsevää ääntä ja ne pilaavat näkymät mikä taas laskee mökkien hintoja.

kas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Vastine:

Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä on käytetty 1500 metrin puskuria asuin- ja lomarakennuksiin. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä seudullisesti merkittäviä tuulivoiman tuotantoalueita. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinan kaupungin päätettävissä on, mitkä näistä alueista toteutuvat ja millä rajauksilla. Merenkurkun eteläinen meritulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

2.37 JUKKA KOSKELAINEN

Jukka Koskelainen vastustaa mielipiteessään merituulivoimaloiden suunnittelua ja rakentamista Kristiinankaupungin edustan merialueille ja vaatii, että Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ei salli minkäänlaista merituulivoimaloiden suunnittelua ja rakentamista Merenkurkun eteläiselle merituulivoima-alueelle 4 ja että Metsähallituksen esittämä suunnittelualue poistetaan kaava-luonnoksesta.

1. Tuulivoima-alueiden alustavassa kartoituksessa, oli tavoitteena tunnistaa ennakoivasti sellaiset sensitiiviset alueet, joissa tuulivoima kohtaa muun alueidenkäytön ja ympäristönsuojelun johdosta vastustusta. Jo nyt on selvää, että kyseinen alue on uhanalaisen haahkakannan ja Natura-alueen pesimäsaarten läheisyyden takia sellaisia sensitiivisiä alueita, joille tuulivoimaa ei kannata suunnitella.
2. Kristiinankaupungin edustan merialue on luontoarvoiltaan ainutlaatuinen Suomessa ja siellä on kansainvälisestikin erittäin tärkeä IBA-alue. Kesä-syyskuussa merialuetta käyttää kymmeniä tuhansia merilintuja, joista haahka on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi.
3. Lintujen päämuuttoreitti menee Kristiinankaupungin edustan ohitse suunnitellun tuulivoima-alueen läpi. Se osa merialueesta, mihin kevät- tai syysmuutto jakautuu, vaihtelee erityisesti tuulen suunnan ja voimakkuuden mukaan. Myös saderintamat, kierrettävät sumurintamat ja lintujen lähtöalueet vaikuttavat asiaan ja muutto voi kulkea pitkiä matkoja 10–30 kilometrin etäisyydellä rannikosta. Linnut joutuvat jo rakentamisen aikana väistymään ja väistävät tutkimusten mukaan myös jo valmiita tuulimyllyjä.
4. Alueen matalikot ovat tärkeitä kalojen kutsualueita ja siksi suuret määrät lintuja esiintyy alueella suuren osan vuotta. Matalikoilla esiintyy myös viimeisimpien merenpohjatutkimusten mukaan runsaasti sinisimpukkaa, joka on sukeltaville merilinnuille, varsinkin haahkalle, ensisijainen ravinnonlähde.
5. Tuulivoimaloiden rakentaminen huonontaa merenpohjan tilaa ja vaikuttaa negatiivisesti kalojen ja lintujen elinolosuhteisiin pysyvästi.
6. Kristiinankaupungin alueelle on jo rakennettu, on rakenteilla ja suunnitteilla niin paljon tuulivoimaa, että kaikkia esitettyjä uusia alueita ei voida toteuttaa. Yhden kunnan alueelle ei voi rakentaa liian paljon tuulivoimaloita niiden ympäristövaikutusten vuoksi. Siksi on tärkeää selvittää tarkkaan eri eh-

Vastine:

1. Kyseessä oleva alue soveltuu sekä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen ja SYKEN tutkimuksen mukaan tuulivoima-alueeksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnosta 2050 laadittaessa on huomioitu luonnonsuojelualueet, suojeluohjelmat, Natura-alueet, IBA-alueet ja EMMA-alueet. Lähtökohtana on viimeisimmät IBA-alueiden rajaukset. Tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä käytettiin 500 metrin etäisyyttä IBA-alueisiin.
3. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.
4. Tuulivoima-alue sijaitsee merialueella, jonka syvyys pääasiassa on 15–40 metriä.
5. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden tarkemmassa suunnittelussa selvitetään mahdollisuuksien mukaan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia merenpohjan tilaan sekä kalojen ja lintujen elinolosuhteisiin.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset, seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinankaupungin päätettävissä on, toteutuuko alueet tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Poh-

dotettujen alueiden luontoarvot ja ottaa ne huomioon päätöksiä tehdessä.

Janmaan maakuntakaava 2050 on yleisluonteinen suunnitelma ja tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset luontoympäristöarvoihin. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviiraston ja Traficomian lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

2.38 PETER LILLKVIST

Peter Lillkvists åsikt gæller naturområdena i Öst-erbotten, som borde få vara just det de är dvs. underbara skogar, mossar och myrar, lugna ställen för människans rekreation. Varför ska de sista unika ödemarkerna förstöras med vindkraftverk. Var ska folk njuta av lugnet i skogen under bärplockning och svampjakten och vem vill se dessa blinkande lampor som en siluett på natthimlen? Vindmøllor ska byggas där det redan är förstört, efter alla stora vägar och i hamnarna.

2.39 JENNY LINDBERG

Jenny Lindberg skriver i sin åsikt att Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 ska tas bort från utkastet till Österbottens landskapsplanen 2050 och aldrig mera sättas in i någon framtida landskapsplan

1. Området ligger strax utanför ett IBA-område som var orsaken till att ett havsvindkraftsområde tagits bort med domstolsbeslut. LUKE ska göra flygtaxeringar och området kommer sannolikt att förstöras västerut, upp till 20 km från kusten.
2. Området ligger mitt i viktiga flyttstråk för flera olika fåglar.
3. FCG:s rapport som står som grund för vindkraftsområdena i utkastet till Landskapsplanen 2050 är bristfällig på flera punkter enligt Suupohjan lintutieteellinen yhdistys. Rapporten beaktar varken flyttstråk eller IBA. Rapporten nämner inte vilka källor den använder.
4. Kusten är Kristinestads trumfkort och främsta orsak till att människor vill flytta hit och vistas här. Byarna Sideby och Skaftung har på senare år lockat invånare just tack vare närheten till havet och naturen. Den storskaliga

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den utslutande buffertanalysen användas ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. I fall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
2. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollision- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
3. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. IBA-området har beaktats och en kollisionsmodell har gjorts som en bakgrundsutredning för Natura-bedömningen.
4. I planeringsbestämmelsen för vindkraftverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende och rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. I sam-

vindkraft som planeras till havs med upp till 400 meter höga kraftverk kommer att dominera precis hela kommunen. Allt kustnära boende, alla fritidsbostäder, allt mister det mesta av sitt värde.

5. I Kristinestad finns redan en alldeles för stor mängd kraftverk. Ingen annan ort i Österbotten har väl så tätt med kraftverk? Andra kommuner och delar av landet också ska bidra till den gröna omställningen?
6. Österbottens förbund har ett ansvar för helhetsplaneringen inte de enskilda kommunerna.

band med större vindkraftsprojekt görs en miljökonsekvensbedömning för att säkerställa att miljökonsekvenserna utreds tillräckligt noggrant.

5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
6. Till landskapsförbundens uppgifter hör att uppgöra en landskapsplan. Landskapsplanen är en strategisk plan och i en landskapsplan anvisas markanvändning av regional betydelse. Landskapsplanen förverkligas via de kommunala planerna. För utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 gjordes en konsekvensbedömning, enligt vilken planutkastet inte har större negativa konsekvenser.

2.40 NINA LINDLÖF, KAJ LINDLÖF, PIA KASKELA, MAURI KASKELA

Nina Lindlöf, Kaj Lindlöf, Pia Kaskela och Mauri Kaskela anser att den kustnära havsvindkraftsparken utanför Sideby och Skaftung inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom:

1. området, i enlighet med förvaltningsdomstolens beslut, togs bort från Österbottens landskapsplan 2040.
2. området gränsar till ett internationellt fågel-skyddsområde (IBA), som efter utredningar troligtvis kommer att förstöras.
3. området är grunt och utgör en viktig mat-plats för fåglar.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
2. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I den uteslutande buffertanalysen användes ett avstånd på 500m.
3. Vindkraftsområdet ligger i ett havsområde med ett djup på 15–40 meter. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojektet.

På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.

2.41 STINA LÄHTEENMÄKI

Stina Lähteenmäki skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet utanför Sideby-Skaftung inte ska tas med i Österbottens landskapsplan 2050.

1. Området har redan en gång tagits bort genom domstolsbeslut. Att endast flytta ut området en aning löser inte problemet.
2. I utkastet till Österbottens landskapsplanen 2050 ligger det tänkta havsbaserade vindkraftsområdet i direkt anslutning till ett nationellt och internationellt betydelsefullt IBA-område, det enda IBA-området söder om Vasa.
3. Att bygga ett storskaligt industriområde i ett så känsligt naturområde påverkar oåterkalleligt djurens livsrum och hotar naturens mångfald. En mångårig byggprocess kan skrämja iväg fåglarna till och med permanent. Likaså flera år av utbredda undervattensarbeten med sprängning, muddring, pålning, gjutning etc. är mycket störande för alla levande varelser som vistas i området och i vattnet. Området ligger mitt i sjöfåglarnas födosökningsområde. Speciellt för den hotade ejdern, är det här ett väldigt viktigt område.
4. Det är frågan om ett grunt havsområde där fiskarna leker. Havsbotten har inte undersökts tillräckligt.
5. Kustnära havsvindparker påverkar människor i stor utsträckning, då havslandskapet förändras /förstörs. Blinkeffekter (speciellt kvälls-och natttid) och buller som alstras av vindkraftverken stör invånarna. Värdet på alla fastigheter längs Sidebys och Skaftungs kust, både för fast boende och sommarstugor, kommer sannolikt också att sjunka rejält, då hela synfältet fylls av vindkraftverk.
6. Kristinestad har redan satsat stort på landbaserade vindkraftsparker och flera energiparker till lands är på kommande. Många invånare anser att toleransgränsen är nådd gällande vindkraft överlag och att havet bör lämnas öppet med fri horisont.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde.
2. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I den uteslutande buffertanalysen användes ett avstånd på 500 m.
3. Vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har beaktats naturskyddsområden, skyddsprogram, Natura-områden, IBA-områden och EMMA områden. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
4. I planeringsbestämmelsen för vindkraftverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. fiske. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen.
5. I planeringsbestämmelsen för vindkraftverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende och rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. I dessa ingår vid behov bullermodeller och utredningar av ljuseffekter.
6. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkli-

gas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

2.42 CAMILLA MATSSON

Camilla Mattson skriver i sin åsikt att havsvindparken utanför Sideby och Skaftung ska strykas ur Österbotten landskapsplan 2050.

1. En storskalig vindkraftspark utanför Sideby och Skaftung står i konflikt med målet för Österbottens landskapsplan 2050 att Österbotten år 2050 ska vara en ledande region för hållbar utveckling med god livsmiljö, välmående befolkning och blomstrande näringsliv. Gällande god livsmiljö är målsättningen en mångfaldig natur, rent vatten och ett ansvarsfullt användande av naturresurser. Landskapsplanen förbiser totalt konsekvenserna för de boende och miljön i Sideby och Skaftung.
2. Utländska bolag skulle med stor sannolikhet bli de som uppför och äger vindkraftverken.
3. Det finns i nuläget inga planer på att ersätta hus- och markägarna för att deras egendom kommer att minska i värde vid uppförandet av en havsvindpark.
4. Förutom de rent estetiska nackdelarna vindkraftverk i allmänhet bidrar med, borgar vindkraftverken oavsett på land eller till havs varken för en hållbar utveckling för regionen eller en god livsmiljö för de boende. Vattnet kommer inte att förbli rent och miljön förblir inte heller mångfaldig. Fisket skulle troligen upphöra helt då uppförandet av en havsvindpark skulle kräva att stora mängder muddringsmassor behöver fraktas bort. Havsbotten skulle riskera att få mycket negativ påverkan. Fågellivet skulle påverkas mycket negativt och fågelbeståndet skulle minska drastiskt.
5. En havsvindpark i vattnet utanför Sideby och Skaftung skulle sannolikt inte generera några fler arbetstillfällen för befolkningen och det skulle heller inte bidra till ett blomstrande näringsliv för regionen.

2.43 MATHIAS NORRGÅRD

Mathias Norrgård skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet Lasor i Vöra ska lämnas bort från Österbottens landskapsplan 2050 eftersom det väst om området redan finns godkända planer för mindre vindkraftsparker. Dessa bildar tillsammans en helhet och ska behandlas som en sådan.

Bemötande:

1. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
2. Österbottens landskapsplan 2050 tar inte ställning till vem som förverkligar vindkraftsparkerna.
3. Noteras.
4. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvården.
5. Noteras.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 baserar sig på gjorda utredningar och dialog med kommunerna. Som en del av vindkraftsutredningen gjordes en konsekvensbedömning skilt för varje område och för helheten.

2.44 PETER NORRGÅRD

Peter Norrgård skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet Lasor i Vörå ska lämnas bort från Österbottens landskapsplan 2050 eftersom området gränsar både i söder och väst till fast boende och i väst till ett nationellt värdefullt kulturlandskap. I området finns även både vandrings- och cykelleder samt skidspår. Väst om området finns redan godkända planer för mindre vindkraftsparker.

2.45 GEN NYLUND

Gen Nylund skriver i sin åsikt att de i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisade vindkraftsområdena 62, 63 och 65 bör strykas ur landskapsplanen. Ett av Österbottens sista stora tysta och mörka områdena på land ligger i Purmo och Purmo ådal är ett värdefullt kulturlandskap.

2.46 REBECCA NYLUND

Rebecca Nylund skriver i sin åsikt följande och vill gärna få svar personligen:

Ännu för några år sedan poängterade Österbottens förbund vikten av stora, sammanhängande, mörka och tysta områden. I Pedersöre finns Österbottens största, tystaste och mörkaste områden och de bör inte exploateras av storskalig vindkraftsindustri. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas områden för vindkraft inom Purmo ådals odlingslandskap, nr 123 på listan över Nationellt värdefulla landskapsområden (VAMA 2021). Österbottens förbund borde

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 baserar sig på gjorda utredningar och dialog med kommunerna. I vindkraftsutredningen gjordes en så kallad uteslutande buffertanalys i syfte att utesluta sådana områden som inte är lämpliga för vindkraftsproduktion. I analysen beaktades bland annat bosättning, kulturmiljöer och värdefulla landskapsområden samt landskapsmässigt värdefulla rekreationsområden. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. I planeringsbestämmelsen för vindkraftsverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, rekreation samt för landskaps- och kulturmiljövården.

Bemötande:

Områdena 62, 63 och 65 är enligt vindkraftsutredningen områden som är lämpligt som vindkraftsområde. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas inte något vindkraftsområde inom det nationellt värdefulla landskapsområdet Purmo ådals odlingslandskap. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området konsekvenserna för landskaps- och kulturmiljövården beaktas.

Bemötande:

Österbottens förbund betonar vikten av mörka och tysta områden på samma sätt som tidigare. Tysta och mörka områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka

bespara dessa områden från vindkraftsindustri.

områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas inte något vindkraftsområde inom det nationellt värdefulla landskapsområdet Purmo ådals odlingslandskap. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området konsekvenserna för landskaps- och kulturmiljövärden beaktas.

2.47 LOTTA NYQVIST

Lotta Nyqvist skriver i sin åsikt följande och önskar få personligt bemötandet sig tillskickat via e-mail:

1. Nedervetil vandringsled bör i sin helhet tas med i Österbottens landskapsplan 2050. Den regionalt betydelsefulla friluftsleden är planerad som en helhet på tiotals kilometer och med möjlighet att sammanlänkas med Perho å och Såka-Åivo vandringsleder i Karleby. Såka leden har redan förbindelse över kommungränsen med Bast-Brännkärr vandringsled i Nedervetil. Detta unika nätverk i två kommuner och landskap har potential att erbjuda en enhetlig friluftsled på t.om. 85 km och därmed verkligt betydande rekreations- och naturmotionsmöjligheter.
2. Jolkka vindkraftsområde (nr 60 i utredningen) bör ej ingå i landskapsplanen 2050. Slutsatsen i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna, är att det är väldigt sannolikt att toleransen för Nedervetil kulturlandskap överskrids om alla vindkraftsområden på 5 km avstånd byggs. Utredningen av Jolkka vindkraftsområde är bristfällig, eftersom informationen om den delvis förverkligade regionalt betydelsefulla friluftsleden inte varit tillgängligt/beaktats i utredningen.
3. Eftersom största delen av vindkraftsområdena i nuvarande landskapsplan är byggda, planerade eller under planering, bör försiktighetsprincipen tillämpas och nya områden för vindkraft på land anvisas utgående från utredningens uteslutande buffertanalys; alternativ 2 i landskapsplanen 2050.

2.48 JOHANNA RÖNKKÖ

Johanna Rönkkö kirjoittaa mielipiteessään, että Kristiinankaupungin Siipyyn ja Skaftungin edustan merituulivoima-alue (Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4) ei osoiteta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.

1. Tuulivoima-alue on osoitettu liian lähelle

Bemötande:

1. Vandringsleden kan anvisas i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 som riktgivande friluftsled.
2. Jolkka vindkraftsområde är enligt vindkraftsutredningen lämpligt område för vindkraft. Enligt planeringsbestämmelsen ska konsekvenserna för bl.a. rekreation, landskaps- och kulturmiljövärden beaktas i den mer detaljerade planeringen.
3. De avståndszoner som beaktades i vindkraftsutredningens buffertanalys har utarbetats i växelverkan med en samarbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen.

Vastine:

1. Tuulivoimaselvityksen ja SYKE:n selvityksen

mannerta, vain noin 10 km etäisyydelle, jolloin tuulimyllyjen jatkuva välke ja melu häiritsevät rannan asukkaita ja tulevat olemaan siten vakava terveyshaitta. Tuulivoiman infraäänien on todettu olevan haitallista ihmisen terveydelle. Näitä haittoja ovat mm. kuulo- ja tasapaino-ongelmat, huimaus ja tinnitus, vastustuskyvyn heikkeneminen, sydämen ja verisuonten kollageenimuutokset, unihäiriöt sekä keskittymishäiriö.

2. Tuulivoiman rakentaminen lähelle tärkeää lintualueita kestää useita vuosia, sekoittaa merenpohjan ja karkottaa aluetta käyttävät linnut pysyvästi. Tuulimyllyjen rakentaminen muuttaa oleellisesti merenpohjan tilaa ja heikentää sekä kutualueen että lintujen elinolosuhteita. Tuulivoima-alue sijoittuu meressä oleville alle 20 metrin syvyisille matalikoille, jotka ovat lintujen ruokailualueita ja kalojen kutualueita. Merialue on erittäin tärkeä kalojen, mm. silakan ja siian kutualue ja siksi myös vesilintujen ruokailu ja sulkimisalue. Siellä on kesäisin jopa 30 000 vesilintua ruokailemassa, osan ajasta lentokyvyttöminä sulkien vaihdon takia.
3. Suurten lintujen törmäysriski roottoreihin on huomattava. Keväisin ja syksyisin alueen läpi muuttava useampi satatuhatta merilintua, joiden muuttoreitti menee sääolosuhteiden mukaan vaihtelevasti suunnitellun tuulivoima-alueen läpi.
4. Jo ennestään harvenevien kalastajien elinkeinon jatkamiselle tuulivoimaloiden alueen rakentaminen tarkoittaa suurta uhkaa, kalakantojen olevan uhattuna tuulimyllyjen takia.
5. Tutkimusten mukaan tuulivoimalat voivat voimistaa ilmastonmuutosta ja aiheuttaa kiviä.
6. Kristiinankaupungissa on jo rakennettu toista sataa myllyä, jotka riittävät alueen tarpeeseen nähden. Suunnitteilla ja jo rakenteilla on tulossa vielä lisää. Suunnitelmia tulee kohtuullistaa ja tehdä tarvittavat tutkimukset ja haitta-arviot pysyvien vaurioiden välttämiseksi.

mukaan Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoimapuistikoksi. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä on huomioitu mm. IBA-alueet. Potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa on huomioitu mm. vaikutukset luontoympäristöön. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
3. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
4. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset kalastukseen. Miten kalastukselle tärkeitä alueita voisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja miten tuulivoima-alueiden toteuttamisessa pitäisi huomioida kalastuselinkeinoja keskustellaan syksyllä Baltic Sea2Land hankkeen puitteissa.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
7. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumää-

neen kuuluu Pohjanmaan rannikon arvokkai-
siin kohteisiin. Perinnemaisemat, tai perin-
nebiotoopit, kuuluvat meidän lajirikkaimpiin
luontotyyppeihimme ja ovat siis tärkeässä
osassa luonnon monimuotoisuuden suojelus-
sa.

8. Emeritusprofessori Kimmo Suomi: "Suomes-
sa ei ole mitään muuta näin suurta suunnit-
eltujen infrahankkeiden kokonaisuutta, josta
ei ole tehty eikä ole tekeillä ilmiön mahdolli-
simman kokonaisvaltaista, systemaattista tut-
kimusta. Tuulivoiman käytännön suunnittelu
ja rakentaminen Suomessa juoksee alan tut-
kimuksen edellä". Kimmo Suomi ja Pirjo Ke-
ronen: "Tuulivoimaloiden terveyshaitat ovat
suuri riski, jota ei oteta riittävästi huomioon
poliittisessa päätöksenteossa ja tuuliteolli-
suusalueiden sijoittelussa".

2.49 ANTERO SILTANEN

Antero Siltanen kirjoittaa mielipiteessään seura-
vasti:

1. Pohjanmaan liitto pitäisi tehdä pysyvän
päätöksen siitä, että Siipyyn – Skattungin
edustalle suunnitellun valtavan merituulivoi-
makeskittymän jatkosuunnittelulle laitetaan
pysyvä kieltö. Suunniteltu tuulivoima-alue on
Naturan vaikutusalueella ja heikentää niitä
luontoarvoa, joita ko. linnusto-Natura edus-
taa. Koska kyseessä on lintujen suojelualue,
Natura-rajaus tulee ymmärtää ohjeellisena.
Natura-alue on linnuston kannalta merkittä-
västi suurempi kuin mitä sen nykyinen alue-
rajaus on.
2. Alue sijoittuu tärkeälle suurten vesilintujen
muuttoreitille. Tuuliolosuhteista riippuen,
suuret vesilinnut käyttävät pohjoiseteläsuun-
taisen lentoreitin ohella koillinen-lounas
suuntaista lentoreittiä suoraan kaavaillun
tuulivoimakeskittymän läpi. Koska tuulivoi-
maloiden korkeus on nostettu jopa 350 met-
riin isojen aurassa liikkuvien lintujen törmäys
tuulivoimaloiden lapoihin on isoakin suurem-
pi riski.

2.50 PIA SJÖLIND

Pia Sjö Lind skriver i sin åsikt följande och begär
personligt svar på sin respons:

1. FCG:s utredning om potentiella vindkrafts-
områden är full av motsägelser. Gällande
alla delområden påstås först att de samman-
tagna konsekvenserna är betydande för att
sedan ändras till att påverkan inte har bety-

räxken mukaan alueen suunnittelussa on
otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoi-
hin. Perinnebiotoopin suunnittelumääräyk-
sen mukaan alueidenkäyttö ja toimenpiteet
tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edis-
tetään kulttuurivaikutteisten luonnonarvojen
ja biologisen monimuotoisuuden säilymistä
alueella. Alueen käytössä on varmistettava,
että kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säi-
lyvät.

8. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue
4 Kristiinankaupungin edustalla pienenne-
tään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja
Traficommin lausuntojen mukaisesti, kuitenkin
niin, että alue on riittävän suuri toteutettavak-
si. Suunniteltu tuulivoima-alue ei ole Natu-
ra-alueen rajauksien sisällä. Natura-alueen
rajaus ei ole ohjeellinen. Etelä-Pohjanmaan
ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on teh-
ty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan
huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaeh-
dotusta 2050 laadittaessa.
2. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin
keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mah-
dollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja popu-
laatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään
lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa
2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteut-
tamisella ei arvioida olevan merkittäviä hai-
tallisia vaikutuksia populaatioihin.

Bemötande:

1. I FCG:s utredning beskrivs först vilka värden
som finns inom de potentiella vindkraftsområ-
dena, därefter bedöms konsekvenserna och
slutligen ges rekommendationer för vidare
planering.

- delse eller är ringa.
2. Målet är att Österbotten ska år 2050 vara en ledande region för hållbar utveckling, med god livsmiljö, invånaren i fokus och blomstrande näringsliv. Det gäller tydligen inte dem som lever under hotet att bli helt omringar av vindkraftverk. Vindkraftsområdena kommer att ha förödande konsekvenser för samhällsstruktur, landskap och kulturmiljö, vidsträckta och sammanhållna naturområden, naturresurser och naturskydd, rekreation och primärnäringar samt för nu mörka och tysta områden.
  3. I vindkraftsutredningen har enbart konsekvenserna för boendet på ett avstånd på 5 km utretts. I MKB-förfarandet anser NTM-centralen att avståndet borde vara 7 km. Inga bullermodeller eller ljuseffektspåverkan heller gjorts. Den nya naturskyddslagen förespråkar skyddet av mörka och tysta områden.
  4. Miljöministeriets anvisningar och bedömningsmetoder är föråldrade. Det finns inga tillförlitliga undersökningar gällande vindkraftsindustrin av denna storlek eller omfattning.
  5. Utrotningshotade fågelarter som observerats i utredningsområdena 61, 62, 63, 64, 65 bör beaktas.
  6. Synlighetsanalysen baserar sig på en teoretisk layout som verkar vara ett skämt.
  7. Enligt den nya avfallslagen får inte vindkraftsverkens fundament vara kvar i marken efter kraftverkens avslutade livslängd. Dessutom behövs en utförlig materialförteckning samt rivningsplan göras.
  8. Vindkraftsindustrin erbjuder inga arbetsplatser för lokalbefolkningen efter byggnadsskedet. Förekomsten av utländsk arbetskraft under byggnadsskedet är markant. Likaså andelen av utländsk ägo av industrin.
2. Noteras.
  3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation. I dessa ingår vid behov bullermodeller och utredningar av ljuseffekter. Tysta och mörka områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på tematkartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder.
  4. Noteras.
  5. Utrotningshotade fågelarter har beaktats i utredningen över potentiella vindkraftsområden och i naturabedömningen. Naturabedömningens resultat beaktas vid utarbetandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
  6. Synlighetsanalysen bygger på en etablerad metodologi som beskrivs i karttjänsten.
  7. En materialförteckning och rivningsplan kan göras först i den mer detaljerade planeringen.
  8. Noteras.

9. Klimatavtrycket för kraftverkens hela livslängd borde beräknas och jämföras med hur mycket kol som den orörda naturen skulle ha bundit ifall inte vindkraftsområdet inte förverkligas.
10. Det påstådda problemet med elbrist kommer inte att lösas med ökad vindkraft. Lösningen är en innovativ satsning på mini- och mikrogrids på gårdsnivå, samt utbyggandet av bioanläggningar.

2.51 ASTRID SMEDS

Astrids Smeds skriver i sin åsikt följande:

1. Koordinater bör finnas på plankartan för att säkerställa var exakt vindkraftsområden är tänkt att finnas.
2. Utredningarna finns enbart på finska i en region med stor del svenskspråkiga.
3. Vindkraftsområdet Poikel i Korsnäs kommun bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom området är allt för nära bebyggelse.
4. Vindkraftsområdet Molpe i Korsnäs/Malax bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom det finns i anslutning till grundvattenområden och i övrigt för nära bebyggelse.

9. Noteras.

10. Målsättningen för Österbottens landskapsplan 2050 är att möjliggöra ett energisystem som består av mångsidig produktion, tillräcklig lagring och säker distribution. I en landskapsplan anvisas endast sådan markanvändning som har betydelse på regional nivå. Mindre energiproduktionsenheter som bioanläggningar och solenergiproduktionsområden behöver inte anvisas i en landskapsplan.

Bemötande:

1. En landskapsplan är en översiktlig plan och ska tolkas som en sådan. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Vindkraftsparkernas exakta läge bestäms alltså först i den mer detaljerade planeringen.
2. De viktigaste plandokumenterna dvs. plankartan med tillhörande planbeteckningar och planeringsbestämmelser, planbeskrivningen, konsekvensbedömningen samt vindkraftsutredningen finns både på svenska och finska. De övriga utredningarna är enbart på finska men med en sammanfattning på svenska. Österbottens förbund har tyvärr inte resurser att översätta alla utredningar och att direkt få dem på svenska har visat sig vara omöjligt.
3. Vindkraftsområdet Poikel finns redan anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Vid utarbetande av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har området granskats och i samråd med kommunen bibehålls vindkraftsområdet Poikel som ett regionalt betydande vindkraftsområde. Enligt planbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenser för bland annat boende och fritidsboende.
4. I den uteslutande buffertanalysen beaktades grundvattenområdena, men runt grundvattenområdena användes ingen buffert. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar bl.a. gällande grundvattenområden. I planeringsbestäm-

melsen för viktigt grundvattenområde eller grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt står det att områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet bör planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd. I den uteslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en samarbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

5. Utredningsområdet 56 är ett omfattande vattenområde utanför Korsnäs och Närpes. Vindkraftverken kommer att dominera horisonten och synas bl.a över till Höga kusten i Sverige. Hela kusten blir dominerad av vindkraftverk
6. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 saknar utredningar över strömningens lekplatser och laxens vandringar upp mot älvarna samt hur de påverkas av vindkraftsparker. Vindkraftsområdets inverkan på fisket har inte utretts och i planutkastet saknas en helhetsplan över fisket och hur Finland skulle kunna bli självförsörjande på fisk.
7. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 saknar utredning över och hur plankton påverkas av vindkraftsparker.
8. Elöverföringen från vindkraftsområdet i Korsnäs är dragen över grundvattenområdet och ingen bedömning finns hur detta kan påverka vattenförsörjningen.
9. Isbrytarnas rörelse under vintern är inte utredd.
10. Myndigheter kan inte ha rätt att ge tillstånd till att förstöra havsområden och livet som finns i det.

5. Noteras
6. I planeringsbestämmelsen för vindkraftsverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fiske och naturvärden. Vindkraftsområdets konsekvenser för fiskarna och fiskerinäringen utreds i den mer detaljerade planeringens MKB-förfarande. Hur områden viktiga för fiske kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land. Men att ta fram en strategi för hur Finland skulle kunna bli självförsörjande på fisk är inte en uppgift för landskapsplanen.
7. Vindkraftsområdets konsekvenser för plankton utreds vid behov i den mer detaljerade planeringens MKB-förfarande.
8. Elöverföringen är i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisad med ett förbindelsebehov. Ledningarnas exakta sträckning bestäms i den mer detaljerade planeringen. Enligt planeringsbestämmelsen ska i den fortsatta planeringen det mest ändamålsenliga alternativet för ledningen utredas varvid övrig områdesanvändning samt bl.a. naturvärden beaktas.
9. Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas i samarbete med Traficom, Trafikledsverket och Södra Österbotten NTM-central som har de senaste uppgifterna om hur isbrytarna rör sig.
10. Noteras

2.52 JOSEF SMEDS

Josef Smeds motsätter sig i sin åsikt det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Nämpnäs by. Stora områden av Närpes areal utgörs redan idag av vindparker med höga kraftverk. Att utöver detta också skapa en enorm vindkraftspark ute till havs är varken ur miljöaspekter eller ekonomiska aspekter försvarbart. Konsekvenserna för fisket och för fastigheternas värde har inte utretts. I fall den havsbaserade vindkraftsparken förverkligas omringas Nämpnäs by av vindkraftsverk.

2.53 MIKAEL SMEDS

Mikael Smeds skriver i sin åsikt följande:

1. Det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Nämpnäs by skulle förstöra avsikten med och värdena av alla angränsande NATURA 2000 områden och medföra enorm förändring i den fria landskapsbilden.
2. Trots omfattande miljökonsekvensbedömningar är det inte helt känt vilka miljövärden som går förlorade och vilka miljöproblem som kan uppstå. De lågfrekventa starka vibrationerna upplevs av invånare i närheten av en vindkraftspark som det största problemet.
3. Bottenhavets/Bottenvikens största och bästa lekplats för strömming kommer att gå förlorad om förändringar görs i havet och på havets botten. Även sikstammen i området har ökat.
4. Att möjliggöra en stor vindkraftspark angränsande till ett Natura 2000-område, som medfört byggförbud för markägarna och inlösen av områden, är orättvist. Dessutom skulle en vindkraftspark kraftigt reducera värdet av fastigheter utan ersättning.
5. I den slutliga beräkningen av fastighetsskattunderlaget ingår bara de billiga delarna, inte rotor mm.

Bemötande:

I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. I planeringsbestämmelsen för vindkraftsverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende, rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen. Hur förverkligandet av vindkraftsområdena borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.

Bemötande:

1. Natura-områdena har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 och i buffertanalysen har använts ett avstånd på 500 meter till dessa. För alla havsområden har gjorts en Natura-bedömning. Resultatet av denna beaktas vid uppgörandet av planförslaget. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. landskapsvärden.
2. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation samt för naturvärden.
3. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen. Hur förverkligandet av vindkraftsområdena borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.
4. Det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Nämpnäs by anvisas med en egenskapsbeteckning. Området är ingen områdesreservering och det är upp till staden i fall området förverkligas som vindkraftsområde och med vilka avgränsningar.
5. Noteras.

2.54 MALENA STENMAN

Malena Stenman skriver i sin åsikt att Österbottens förbund bör begränsa byggandet av vindkraft på land och istället fokusera på att även den österbottniska glesbygden ska kunna vara bebodd. De projekt som planeras t.ex i Purmo och Markby förvandlar ett stort skogsområde till industri och det drabbar invånarna oskäligt hårt.

2.55 KRISTOFFER SUNDFORS

Kristoffer Sundfors skriver i sin åsikt att det i Närpes inte behövs nya landbaserade vindkraftsområden och att Bredåsens vindkraftsområde inte behöver förstöras norrut, pga närheten till bosättning.

2.56 GUNILLA SUNDQVIST

Gunilla Sundqvist skriver i sin åsikt följande och önskar få bemötandet sig tillskickat via e-mail.

1. Ur den information som finns tillgänglig i FCG:s utredning över potentiella områden för vindkraftsproduktion av regional betydelse framkommer det tydligt att utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 inte är lämpliga som vindkraftsområden. Enligt regeringens nya klimatprogram skall ännu större vikt läggas vid skyddande av naturens mångfald samt av arter som riskerar utrotning eller är under uppsikt. Detta skall huvudsakligen göras genom att skydda livsmiljön för sådana arter.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är enligt vindkraftsutredningen och Finlands miljöcentrals utredning områden som är lämpligt som vindkraftsområde. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Natura-bedömning gjorts. Natura-bedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Bemötande:

Vindkraftsområdet Bredåsen och dess förstoring är på basen av vindkraftsutredningen ett lämpligt område för vindkraftsproduktion av regional betydelse. I den uteslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.

Bemötande:

1. Till FCG:s utredning hör en konsekvensbedömning för potentiella områden i Österbotten. I den står det för utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 under "Rekommendationer för vidare planering" att de antingen hör till klass två eller till klass tre. Dessa områden lämpar sig i regel väl för vidare planering och vid den mer detaljerade planeringen rekommenderas att särskild uppmärksamhet fästs vid områdets särdrag. Vid den fortsatta planeringen rekommenderas att:
  - uppmärksamhet fästs vid de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden
  - särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrenens livsmiljö (gäller utredningsområdena 61,62,63 och 64)
  - särskild uppmärksamhet fästs vid grundvattnet (gäller utredningsområdena 64 och 65)
  - en Naturbedömning har gjorts för utredningsområdena 64 och 65.
  - I den fortsatta planeringen har rekommendationerna som gavs i FCG:s utredning följts.
  - En utredning över de sammantagna konsekvenserna har gjorts.
  - En utredning över vindkraftsområdenas

2. De ansvariga i kommunerna och vindkraftbolagen handlar dessutom oseriöst med tanke på det problemavfall som uppkommer i och med vindkraften. Vindkraftverkens rotorblad tillverkas av kolfiber- och aramidkomposit som är organiska material och innehåller stora mängder bisfenoler.

2.57 PATRIK SÖDERBACK

Patrik Söderback skriver i sin åsikt att ett eventuellt byggande av vindkraftsparken utanför Närpes står i paritet med landskapsplanens målsättning "Välmående befolkning med invånaren i fokus". Han frågar sig också vem som betalar fastigheters värdeminskning samt hur en vindkraftspark skulle påverka flyttfåglarna och fiskbeståndet.

konsekvenser för skogsren har gjorts och beaktats i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I den står det att förverkligandet av de områden som identifierats i utredningen över potentiella vindkraftsområden bedöms inte orsaka direkta sammantagna konsekvenser för sommar- och vinterbeten samt kalvningssområden som är viktiga för skogsrenspopulationen. Men att det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning och betydelse på ett tillförlitligt sätt eftersom det saknas vetenskapliga forskningsresultat om skogsrenarnas beteende i områden med verksamma vindkraftsparker.

- Utredningsområdet 64 finns, i enlighet med kommunens önskan, inte med i utkastet till Österbottens Landskapsplan 2050.
  - Utredningsområdet 65 har avgränsats så att inga grundvattenområden ligger inom avgränsningarna.
  - I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för utredningsområdena 61, 62, 63 och 65. Natura-bedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
- I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.
2. Noteras.

Bemötande:

Åsikten noteras vad gäller konflikten mellan planens målsättning och planlösning. Österbottens förbund tar heller inte ställning till värdeminskningen av fastigheter. Det är en fråga för den mer detaljerade planeringen. Området utanför Närpes är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlands miljöcentrals utredning lämpligt som vindkraftsområde. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.

2.58 ÅSA TEIR-BÄCKSTRÖM

Åsa Teir-Bäckström skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet utanför Sideby-Skaftung bör strykas från utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 eftersom:

1. Vindkraftsområdet redan har strukits i Österbottens landskapsplan 2040 på grund av vägande besvär. Efter det har ingenting väsentligt ändrats.
2. Den inre gränsen av det planerade vindkraftsområdet ligger cirka 10 kilometer från kusten, vilket är för nära.
3. Det planerade vindkraftsområdet ligger för nära IBA-fågelskyddsområdet och naturskyddsområdet. Dessutom kan IBA-området eventuellt komma att utvidgas i och med nya inventeringar som ska göras i sommar.
4. Det bör även tas hänsyn till andra värden, så som havsnära boende, tysta områden, orörd natur, rikt fågelliv etc.
5. Kristinestads kommun har redan bidragit väl till den gröna omställningen genom utbyggnaden av vindkraften på land. Kanske gränsen för sund vindkraftsutbyggnad i en enskild kommun är nådd? Det måste finnas områden i kommunen som inte byggs ut för utländsk industri i stor skala.

2.59 HÅKAN TEIR-SILTANEN

Håkan Teir-Siltanen skriver i sin åsikt att det föreslagna havsbaserade vindkraftsområdet utanför Sideby och Skaftung tas bort ur Österbottens landskapsplan 2050 på basen av följande argument:

1. Förvaltningsdomstolens beslut gällande besväret mot Österbottens landskapsplan 2040 nonchaleras totalt genom att flytta ut det nya området endast några kilometer.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde.
2. Vindkraftsområdet minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas. Hur vindkraftsområdet sedan förverkligas är upp till Kristinestads stad. Staden har möjlighet att ändra vindkraftsområdets avgränsning i de mer detaljerade planerna.
3. IBA-området, Natura-området och strandskyddsprogramområdet har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
4. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för fast boende, fritidsboende och rekreation, samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden.
5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens,

2. Vindkraftsområdet gränsar till ett internationellt fågelskyddsområde IBA och utgör därmed fara för såväl häckande fåglar som flyttande stora fågelstråk. IBA-områden har fredats för större ingrepp och habitatdirektivets syfte är att även i dess närhet begränsa betydande anläggningar som försämrar de skyddade naturvärdena.
3. De mest kända fiskebankarna Rakarin och Storgrynnan är och har alltid varit den vilda fiskens naturliga lekplats. Från dessa bankar har våra kustfiskare fått sitt levebröd. Även om fiskets karaktär har ändrats med tiden, så finns fisken fortfarande kvar och kan vid kristider bli en viktig råvarukälla.
4. Inom området finns fiskebankar med ytterst känsliga och unika undervattensvegetation. Dessa är matställen för flera rödlistade fågelarter varför det är all orsak att främja och freda bankarnas- och närområdets biologiska mångfald.

2.60 INGA-LILL TILL

Inga-Lill Till skriver i sin åsikt att havsvindkraftsområdet utanför Sideby-Skaftung, (Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4) inte ska anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.

1. Utanför byarna Sideby och Skaftung finns ett mycket värdefullt fågelskyddsområde med internationell status, ett sk IBA-område. IBA-området ligger nu inträngt mellan kusten och det planerade havsvindkraftsområdet. På vissa ställen är avståndet mellan områdena enbart ca 1 km. En ny kartläggning av IBA-fågelsträckens/koloniernas födohämtnings- och ruggningsområden skall göras nu i sommar. Enligt ornitologerna är det sannolikt att IBA-området kan komma att utvidgas långt västerut, ända till 20 km från kusten. Österbottens förbund har tagit exemplarisk

Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlnads miljöcentrals utredning lämpligt som vindkraftsområde. Vindkraftsområdet minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

2. I den uteslutande buffertanalysen användes ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Detta avstånd diskuterades i utredningen samarbetsgrupp och ansågs vara tillräcklig. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske och naturvärden. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen. Hur förverkligandet av vindkraftsområdena borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.
4. Vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har beaktats naturskyddsområden, skyddsprogram, Natura-områden, IBA-områden och EMMA områden. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden.

Bemötande:

1. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Detta avstånd diskuterades i samarbetsgruppen och ansågs vara tillräcklig. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.

hänsyn till skyddet av Världsarvet i planeringen av grön energi. Kan även området Sideby-Skattung hoppas på att samma hänsyn nu skall tas till IBA-fågelskyddsområdet, även det med internationell beteckning?

2. Vindkraftsområdet ligger mitt i ett viktigt födo- och ruggningsområde för sjöfågel. Inom det anvisade vindkraftsområdet finns värdefulla lager av blåmussla som utgör viktig föda för den rödlistade ejdern som vistas i det intilliggande IBA- området. Även den ytterst hotade sädgåsen, tillsammans med ett stort antal andra stora kollisionsbenägna arter, passerar området vid flyttning.
3. Uppenbarligen stöder Österbottens förbund Forststyrelsens planer eftersom man nu även sammanjämkat placeringen av vindkraftsområdet med Forststyrelsens förslag. Allt för att underlätta och försnabba?
4. Det behövs en helhetsbild av vindkraftsplanerna både på den finska och svenska sidan för att veta vilka de kumulativa effekterna blir. Med tanke på alla aktuella projekt i Bottniska viken bör havet utanför Sideby-Skattung samt längs hela IBA-området lämnas fritt ut till gränsen för den ekonomiska zonen.
5. Kristinestad har mer än de allra flesta av landets kommuner redan skött, och kommer att sköta, sin andel av grön energi.
6. Österbottens förbund har genom sin planeringsrätt en skyldighet att värna om hela befolkningen, samt djuren och naturen inom landskapet.

2.61 TERO VIK

Tero Vik motsätter sig i sin åsikt vindkraftsområdena 62, 63 och 65.

2.62 ROALD WAHLSTEDT

Roald Wahlstedts skriver i sin åsikt följande:

2. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden.
3. Österbottens förbund har gjort sina utredningar helt oberoende av Forststyrelsens planer. Forststyrelsen har varit i kontakt med Österbottens förbund och följt utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 vid val av sina områden.
4. Österbottens förbund är av samma åsikt gällande behovet av en helhetsbild av vindkraftsprojekten i Bottniska viken. En bedömning av de kumulativa konsekvenserna behövs vid beslut om vilka potentiella vindkraftsområden som slutligen kan förverkligas. Detta är ändå inte Österbottens förbunds uppgift.
5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
6. Noteras.

Bemötande:

Områdena 62, 63 och 65 är enligt vindkraftsutredningen områden som är lämpligt som vindkraftsområden. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för områdena 62, 63 och 65. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Bemötande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 bör utgå från ett parlamentariskt utarbetat energipolitiskt regelverk, med stöd i klimatlagen. Innan ett sådant finns som rättesnöre är det upplagt för att landskapet är ett fortsatt eldorado för kapitalförvaltare och för främmande stater att utarma Österbotten på all exploaterbar vind.
  2. Österbottens landskapsplan 2050 bör i första hand utgå ifrån medborgarnas basbehov av energi och insikten om naturens begränsade resurser.
  3. Österbottens landskapsplan 2050 bör säkerställa att markens och havets användning för vind- och solkraftsparker inte rubbar den ekologiska jämvikt vi har kvar.
  4. Österbottens landskapsplan 2050 bör avspegla (den självklara) insikten att självförsörjningen av energi i landskapet garanteras endast med regionala gemensamt ägda energibolag/kooperationer.
  5. Österbottens landskapsplan 2050 bör avspegla insikten att försörjningsberedskapen för energi garanteras bäst med en samhälls-lik, decentraliserad och småskalig verksamhet.
1. En av utgångspunkterna för Österbottens landskapsplan 2050 är den nationella klimat- och energistrategin för ett klimatneutralt Finland 2035. Det centrala i strategin är den gröna omställningen, frigörelsen från rysk fossilenergi och säkerställandet av en trygg energiförsörjning. I strategin fastställs inga kvantitativa mål för användningen av olika energikällor, förutsatt att utvecklingen är marknadsbaserad. En regional utgångspunkt för landskapsplanen är Österbottens landskapsstrategi 2022–2025. Ett av målen i strategin är att Österbotten som samhälle år 2050 är koldioxidnegativt och att energin produceras utsläppsfritt.
  2. Beträffande energiproduktion anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 främst områden för vindkraft. Målet är att anvisa de potentiella områdena för produktion av vindkraft av regional betydelse.
  3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningarna är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. landskaps-, kultur- och naturvärden.
  4. Vem som förverkligar vindkraftsparkerna är inte en fråga för landskapsplanen.
  5. Målsättningen för Österbottens landskapsplan 2050 är att möjliggöra ett energisystem som består av mångsidig produktion, tillräcklig lagring och säker distribution.

2.63 GUNNEL WESTERBACK

Gunnel Westerback skriver i sin åsikt följande:

1. Molpe vindkraftområde är för nära bebyggelsen och kommer med de 290 m höga vindkraftverken att störa befolkningen. Molpe vindkraftområde gränsar dessutom till två viktiga grundvattenområden och bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.

Bemötande:

1. I den uteslutande buffertanalysen beaktades grundvattenområdena, men runt grundvattenområdena användes ingen buffert. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar bl.a. gällande grundvattenområden. I planeringsbestämelsen för viktigt grundvattenområde eller grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt står det att områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet bör planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd. I den uteslutande bufferta-

2. Poikel vindkraftområde berör ca 1670 personer som bor inom en radie på 2 km. Vindkraftverken kommer helt att dominera Korsnäs centrum och därför är Poikel olämpligt som vindkraftområde.
3. Havsvindkraftverken 16 km från centrum kommer att helt dominera Korsnäs skärgård och en stor del av Korsnäs. Naturen används som en billig konsumtionsvara. Fiskarna förlorar sina lekplatser och människor förlorar det havslandskap de en gång investerat en stor del av sina tillgångar i.
4. Hur ser fastighetsskatten ut om 7–8 år? Är vindkraftbyggnaden överhuvudtaget en sund affärsverksamhet? Denna byggnation borde aldrig få ske och om det sker borde ersättningen betalas till villaägare och fiskare, som är de stora förlorarna.
5. En ledningsgata kommer att gå igenom Korsnäs största grundvattenområde, stora skogsarealer går dessutom åt till andra elledningsgator och vägar i alla vindkraftområden.
6. För varje naturligt landskap som offras för vindkraften borde man kunna bedöma om energin ska användas inom landet eller om energin produceras av utländska intressen och exporteras till utlandet.
7. Ser man till helheten av vindkraft är den varken planerbar, miljövänlig, fossilfri eller ens lönsam och hållbar för samhället.

2.64 ANDERS WICKMAN

Anders Wickman skriver i sin åsikt att vindkraftsparker, speciellt till havs inte borde få störa tysta områden. Vindkraftsparker är en industri som nu planeras i orörda områden som varit befriade från industriell påverkan, men som nu kommer att påverkas både ljudmässigt och visuellt. Detta gäller speciellt holmar i skärgården. Vindkrafts-

analysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

2. Vindkraftsområdet Poikel finns redan anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Vid utarbetande av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har området granskats och i samråd med kommunen bibehålls vindkraftsområdet Poikel som ett regionalt betydande vindkraftsområde. Enligt planbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenser för bland annat boende och fritidsboende.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Elöverföringen är i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisad med ett förbindelsebehov. Ledningarnas exakta sträckning bestäms i den mer detaljerade planeringen. Enligt planeringsbestämmelsen ska i den fortsatta planeringen det mest ändamålsenliga alternativet för ledningen utredas varvid övrig områdesanvändning samt bl.a. naturvärden beaktas.
6. Noteras.
7. Noteras.

Bemötande:

Tysta områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens

områden borde koncentreras till redan industrialiserade områden. Havet och de sista tysta områdena i landskapet borde hållas fritt.

2.65 STEFAN WIKMAN M.FL.

Stefan Wikman m.fl. skriver i sin åsikt att Kvarkens havsområde bör förbli fritt från vindkraftsexploatering. Argumenten för detta är att:

- ▶ Kvarkens havsareal exklusive världsarvet utgör endast 5 % av Finlands hela havsområde.
- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus.
- ▶ Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är grund, packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Nordkalottens handelssjöfart sammanstrålar i Kvarken och behöver även vintertid säker sjöfart och vid behov assistans. Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Kvarken är den känsligaste delen av Finlands havsområden och därför illa lämpad för den belastning som en havsvindkraftsexploatering medför.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten är mycket högt.
- ▶ Mycket stora fastighetsvärden påverkas av en eventuell utbyggnad av havsvindkraften.
- ▶ Mer än 1500 personer har undertecknat ett upprop mot havsvindkraftexploatering och för ett fritt Kvarken.
- ▶ Det saknas såväl regelverk som juridisk grund för havsvindkraftexploatering såväl i territorialvattnen som i den ekonomiska zonen.

Dessutom är den landbaserade vindkraften mycket mer kostnadseffektiv än den havsbaserade och åtnjuter större acceptans i närsamhället, i kommuner och bland markägare. Den pågående utbyggnaden av landbaserad vindkraft i förening med stabiliserande kärnkraft skapar tillräckliga förutsättningar för ett fossilfritt välfärdssamhälle och modern industri.

2.66 DANIEL WILLMAN

Daniel Willman skriver i sin åsikt att utredningsområdet 65 inte är lämpligt för vindkraft pga bl.a. konsekvenser för flyttfåglar, ljud och ljus, samt närhet till grundvattenområde.

ljud och tystnaden. De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har minst 7 vindkraftverk, vilket betyder minst 7 km². Det är svårt att anvisa så stora områden till redan industrialiserade områden.

Bemötande:

Åsikten noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Bemötande:

Området 65 är enligt vindkraftsutredningen ett område som är lämpligt som vindkraftsområde. I vindkraftsutredningen utreddes ursprungligen ett stort enhetligt område. I rekommendationerna för fortsatt planering hade området minskats till två områden med ett grundvattenområde mellan dem. Dessa områden har under planprocessens gång minskats med beaktande av riksväg 8,

järnvägen och avstånd till bosättning samt som ett resultat av rovfågelutredningen. Enligt planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas i den mer detaljerade planeringen. I landskapsplanen ges allmänna planeringsrekommendationer för tysta och mörka områden. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder.

2.67 CHRISTER ÅSTRAND

Christer Åstrand emotsätter sig i sin åsikt byggandet av vindkraftverk i havet utanför Sideby-Skaftung-Härkmeri (SHH) i Kristinestad.

1. Vindkraftverk som byggs till havs är synliga från kusten och påverkar den visuella estetik i området. SSH och stadskärnan i Kristinestad är ett unikt och vackert skärgårds- och kulturlandskap som har bevarats i århundraden. Vindkraftverken förändrar utseendet på det omgivande landskapet, stör den visuella upplevelsen av skärgårds- och kulturlandskapet samt påverkar naturturismen negativt.
2. Fastighetsvärden längs kusten kan påverkas negativt och därmed bidra till ekonomisk förlust för markägare.
3. Har det forskats tillräckligt i bullerpåverkan från havsbaserade vindkraftverk både på människor och djur?
4. I området utanför SSH är fiskerinäringen livlig. Byggandet av vindkraftverk kan försämrade fiskarnas levnadsvillkor och därigenom påverka fiskarnas fångster och föra fiskodlingarna i trångmål.
5. Havet mellan Sverige och Finland är viktigt ur ett försvarsmässigt perspektiv för Nato. Har Nato och försvarsmakterna i Finland och Sverige gett sitt godkännande för uppbyggandet av vindkraftverk ute till havs?
6. Området utanför SSH har redan en gång strukits ur landskapsplanen.

Bemötande:

1. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för landskaps-, kultur och naturmiljömiljövärden.
2. Noteras.
3. Forskningsresultat kring påverkan av buller beaktas i den mer detaljerade planeringen.
4. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för fisket och naturmiljömiljövärden. Hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.
5. Om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har begärts utlåtande av Försvarsmakten. Utlåtanden måste också begäras för de enskilda projekten.
6. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlands miljöcentrals utredning lämpligt som vindkraftsområde. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med

7. Vi behöver en mer hållbar och diversifierad energiproduktion. Det finns andra alternativ till havsbaserad vindkraft för att producera energi. Solenergi och biomassa är två exempel på förnybara energikällor som skulle kunna användas i Kristinestad och som det redan finns långt gångna planer om. Fokus borde ligga på att utveckla andra energikällor och säkerställa jämnt energiutbud året om i Finland.
8. Det måste ses till den nationalekonomiska aspekten av vindkraftverk och rollen den har i energiproduktionen som helhet.
9. Byggandet av vindkraftverk i havet kan orsaka betydande miljöpåverkan. Det kan påverka havsmiljön, fisk-, insekt- och djurliv, och även få negativ påverkan på ekosystemet som helhet, förutom den omgivande naturen och landskapet.
10. SSH är speciellt känt för att vara en viktig plats för fågellivet, inklusive hotade och sällsynta arter. Området är ett viktigt födosökområde för sjöfåglar. Födoområdet sträcker sig utanför IBA mitt i planområdet. Byggandet av vindkraftverk kan störa flyttmönster och häckningsområden för fåglarna, vilket kan påverka deras livsmiljö negativt. Byggandet av vindkraftverk skulle också kunna leda till kollisioner mellan fåglar och rotorblad.
11. Insekter har en viktig funktion i ekosystemet. Vi vet att det inte forskats tillräckligt i detta och att vindkraftverk dödar insekter.
12. Fortsatta vetenskapliga studier måste göras för att säkerställa att infraljud från vindkraftverk inte ger upphov till bullerskador eller psykisk ohälsa.
13. Vad händer med vindkraftverk som inte längre används och vad händer med delar som ramlar i havet?
14. Den storskaliga utbyggnaden av vindkraft kan komma att bli en betydande källa till spridning av mikroplaster

2.68 GUY ÖHMAN

Guy Öhman skriver i sin åsikt följande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 är kortsiktig när det kommer till energiförsörjning. I stället för vindkraft borde det satsas på solceller till fastigheter och hus, vilket är långsiktigt och hållbart för miljön och samhället. Då ligger ansvaret för underhåll hos den enskilde individen.

Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

7. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 möjliggör även andra former av energiproduktion, även om områdena reserverade för t.ex. sol- eller bioenergi inte anvisas i planen.
8. Noteras.
9. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för naturmiljömiljövärden.
10. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den utslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
11. Noteras.
12. Noteras.
13. Vad som händer med vindkraftverk är de inte längre används och vad som händer med delar som ramlar i havet är inte frågor för landskapsplaneringen.
14. Noteras.

Bemötande:

1. Energibehovet i framtiden kommer att vara så stort att det behövs både storskaliga vindkraftsparker och fastighetsvisa solceller. De senare nämnda är inget som behandlas i en landskapsplan utan i mer detaljerade planer.

2. Att bygga ut vindkraftsindustrin i havet utanför den österbottniska fina kusten vore katastrofalt för framtiden.
3. Österbottens förbund borde se långsiktigt på miljön, fågellivet och den fina natur samt ta hänsyn till de konsekvenser som förverkligandet av de havsbaserade vindkraftsområdena skulle medföra.

2. Områdena i territorialvattnet utanför den Österbottniska kusten är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlands miljöcentrals utredning lämpliga som vindkraftsområde. Den ekonomiska zonen ligger utanför landskapsplanens gräns.
3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden.

2.69 SONJA ÖSTERHOLM-GRANQVIST

Sonja Österholm-Granqvist skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet i Molpe stryks ur Österbottens landskapsplan 2050.

1. Området ströks redan ur Österbottens landskapsplan 2030, etapp 2.
2. Lagstiftningen borde ändras för att skydda befolkningen i vindkraftsområdets närhet. Ett nationellt minimiavstånd till boende måste fastställas, ljudnivåerna måste mätas opartiskt och de närboendes ekonomiska förluster måste ersättas.
3. Andra alternativ än vindkraften finns och den tekniska utvecklingen på området är mycket snabb. Det finns all orsak att invänta bättre teknik och inte stressa fram beslut som har stora negativa konsekvenser på både människor och miljö för en lång tid framöver.
4. En mer geografisk spridning av vindkraftparterna skulle vara befogad.
5. Krassa ekonomiska intressen styr placeringen av vindkraften. Påverkan på miljö och människor har ytterst liten betydelse. Vindkraftsbolagen (som oftast är i utländsk ägo) gör enorma vinster. Kommunerna räknar

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet i Molpe är enligt vindkraftsutredningen ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollision- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Noteras.

likaså med stora summor i fastighetsskatt och skogsägarna får en rundlig summa och upplåter därför gärna sin mark. Men med i bilden finns ännu en grupp, nämligen vindkraftsområdenas grannar, de närboende.

2.70 ARBETSGRUPPEN FÖR JEPPO VINDKRAFTSPARK

Arbetsgruppen för Jeppo vindkraftspark skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet för Brädbacken och Trullbacken ska i Österbottens landskapsplan 2050 utvidgas till att motsvara Nykarleby stads förslag från 2022.

2.71 ENERGIQUELLE

Energiequelle kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan liiton tulisi arvioida uudestaan seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen rajaa. Seudullisesti merkittävänä tulisi pitää tuulivoimapuistoa, jossa on vähintään 10 tuulivoimalaa.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tuulivoima-alueita ei tule määrittellä tarpeettoman suppeaksi siten, että ne rajoittavat tulevaa suunnittelua.
3. Hömossenin tuulivoima-alue (tuulivoimaselvityksen alue 75) tulee osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050.
4. Björkbackenin tuulivoima-alueen rajausta tulee muuttaa vastaamaan hankealueen rajausta.
5. Kivine-tuulivoima-alueen rajausta tulee muuttaa vastaamaan hankealueen rajausta.

Bemötande:

Även Nykarleby stad önskar i sitt utlåtande att vindkraftsområdet 65 förstoras. I vindkraftsutredningen utreddes ursprungligen ett stort enhetligt område. I rekommendationerna för fortsatt planering hade området minskats till två områden med ett grundvattenområde mellan dem. Dessa områden har under planprocessen gång minskat med beaktande av riksväg 8, järnvägen och avstånd till bosättning samt som ett resultat av rovfågelutredningen. Förutsättningar att ändra avgränsningen granskas i förslagsskedet.

Vastine:

1. Maakuntahallitus päätti 12.12.2022, että maakuntakaavan valmistelun lähtökohtana on, että seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston raja on seitsemän voimalaa. Maakunnan suunnittelun lähtökohtana on, että maakuntakaavassa tulee osoittaa sellaista alueidenkäyttöä, jolla on seudullisesti merkittäviä vaikutuksia. Teknologiakehityksen myötä syntyvä tuulivoimaloiden suurempi korkeus muuttaa myös ympäröivälle alueidenkäytölle aiheuttavia vaikutuksia.
2. Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, jossa tuulivoima-alueiden rajaukset perustuvat tehtyihin selvityksiin. Tarkemmassa suunnittelussa tuulivoima-alueiden rajauksia voidaan tarkentaa tarkempien selvitysten pohjalta edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu.
3. Tuulivoimaselvityksen alue 75 on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 rajattu tuulivoimaselvityksen ja siihen liittyvän petolintuselvityksen perusteella. Alueen rajausta voidaan tarkistaa vielä kaavaehdotusvaiheessa.
4. Björkbackenin tuulivoima-alue on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 rajattu tuulivoimaselvityksen ja siihen liittyvän petolintuselvityksen perusteella. Alueen rajausta voidaan tarkistaa vielä kaavaehdotusvaiheessa.
5. Kivine tuulivoima-alue on rajattu tuulivoimaselvityksen ja siihen liittyvän poissulkevan puskurianalyysin tulosten perusteella. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, min-

6. Jos seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden raja on 7 tuulivoimalaa, niin Roukuksen hankealue tulee ehdottomasti lisätä Pohjanmaan maakuntakaavaehdotukseen tuulivoima-alueena.

2.72 ILMATAR ENERGY OY

Ilmatar kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Maakuntakaavoituksen aikajänne huomioiden on syytä varautua tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuksien kasvuun jopa 350 metriin. Tällöin voimalan napakorkeus olisi noin 225 metriä ja roottorin halkaisija 250 metriä. Tällainen tuulivoimala vaatii tuulenotto-alueeseen 1,5 kilometriä suunnittelualueen päätuulensuuntaan nähden ja noin kilometrin sivutuulensuuntaan nähden. Tällaiset tuulipuistot ovat vaikutuksiltaan erilaisia verrattuna jo toteutuneisiin tuulipuistoihin:
  - Voimaloiden harvempi sijoittelu johtaa mm. siihen, että tuulipuiston sisällä voimaloiden välisellä alueella tuulivoimaloiden aiheuttama keskiäänitaso on aiempaa matalampi eli alueet ovat hiljaisempia.
  - Voimaloiden kasvavat etäisyydet toisiinsa tarjoavat linnuille ja nisäkkäille aiempaa laajempia voimaloista vapaita lentoreittejä/ekologisia yhteyksiä tuulipuiston sisällä.
  - Voimaloiden harvempi sijoittelu mahdollistaa erilaisten arvokkaiden luontokohdeiden huomioimisen tuulivoimapuistojen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jolloin yksittäisten, pienialaisten luonnonsuojelualueiden tai lajiesiintymien vuoksi ei ole perusteltua karsia jatkotarkastelusta laajempia, muutoin tuulivoimalle soveltuvia alueita.
  - Tuulivoimapuistoihin ei rakenneta vapaa-ajan asuntoja, jolloin alueet pysyvät asumattomina alueina jatkossakin, tarjoten useille asuttuja alueita karttaville eläimille rauhallisia alueita.
2. Suurten petolintujen törmäämiset ovat lähes täysin estettävissä, mikäli tuulivoimalat varustetaan hidastus-/pysäytysautomaatiikalla.
3. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ei tulisi rajata alueita pois jatkosuunnittelusta tämänhetkisen maakotkan pesätilanteen perusteella, vaan vaikutukset maakotkaan tulisi ratkaista hankekohtaisesti yksityiskohtaisemman suunnittelun keinoin.
4. Ilmatar ehdottaa seuraavaa yleistä suunnittelumääräystä: "Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle

kä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.

6. Tuulivoimaselvityksen mukaan Roukuksen hankealue ei ole potentiaalinen seudullisesti merkittävä tuulivoiman tuotantoalue. Tuulivoimaselvitykseen liittyvän poissulkevan puskurianalyysin tulosten mukaan aluetta ei ole tunnistettu potentiaaliseksi alueeksi asutuksen läheisyyden takia.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

2. Merkitään tiedoksi.

3. Merkitään tiedoksi.

4. Maakuntakaavan ei tulisi olla vain mahdollistava suunnitelma, vaan näyttää miltä alueiden käyttö tulevaisuudessa tulisi näyt-

voidaan toteuttaa tuulivoimama-alueita, jotka eivät ole ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden tai alueen muun maankäytön kanssa.”

5. Seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston raja tulisi olla vähintään 20 turbiinin muodostama kokonaisuus, jolloin raja-arvo vastaisi paremmin tällä hetkellä vallitsevaa tilannetta sen suhteen, minkä kokoista tuulivoimahanketta voi pitää pienenä tai suurena.
6. On hyvä, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ei osoiteta erillisiä alueita aurinkoenergian sijoittumiselle ja asiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys ei ole liian tiukasti sijoittumista rajaava. Vaikutuksiltaan merkittävät hankkeet edellyttävät joka tapauksessa ympäristövaikutusten arviointia ja/tai osayleiskaavoitusta, jolloin niiden vaikutukset tulee yhteensovitettua maakuntakaavan tavoitteiden kanssa.
7. On tärkeää, että Västervik+Västervik 2 alueet ovat Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 merkitty tuulivoima-alueeksi, jotta kuntatasolla voidaan tarvittaessa kaavoittaa Västervik 2 - tuulivoimahanke, mikäli tuleva hankekohtainen YVA- ja kaavaprosessi sen osoittavat järkeväksi.
8. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitettyä Taaborinvuoren ja Jokiperän aluetta tulisi maakuntavaakaehdotukseen laajentaa vastaamaan Ilmatar Laihia Oy:n kaavoituksessa olevia hankealueita ja ohjata tarkempaa päätöksentekoa osayleiskaavasta vastaavalle toimijalle, eli Laihian kunnalle.

tää. Maakuntakaavan tehtävä on ohjata yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Ehdotettu yleinen suunnittelumääräys mahdollistaisi seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston rakentamisen ilman osoittamista maakuntakaavassa.

5. Pohjanmaan liiton mielestä seitsemän tuulivoimalan kokonaisuus on alueidenkäytöllistä vaikutuksiltaan seudullisesti merkittävä.
6. Merkitään tiedoksi.
7. Merkitään tiedoksi.
8. Myös Laihian kunta on lausunnossaan toivonut, että koko Ilmattaren hankkeen laajuinen tuulivoima-alue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja että maakuntakaavan tulee olla mahdollisimman mahdollistava, jolloin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan tarkempiin selvityksiin pohjautuen määritellä tuulivoimaloille soveltuva alue. Taaborinvuoren ja Jokiperän tuulivoima-alueiden rajaukset perustuvat tuulivoimaselvitykseen ja sitä täydentävän petolintuselvityksen tuloksiin. Tuulivoimaselvityksen mukaan Miiluhaudanmäen alue ei ole tunnustettu potentiaaliseksi tuulivoima-alueeksi. Poissulkevassa puskurianalyysissä käytettyjen lähtötiedostojen mukaan alueella on vapaanajanrakennuksia. Alueen läheisyydessä on Levanen Natura-alue. ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Kaavaehdotusvaiheessa voidaan tarkistaa, onko edellytyksiä muuttaa tuulivoima-alueiden rajauksia.

2.73 KVARNBÄCKEN VIND AB

Kvarnbacken Vind Ab planerar en vindkraftspark i Kronoby kommun. I projektet planeras en vindkraftspark som består av högst sju kraftverk. I projektet planeras även solenergi. Kronoby kommunstyrelse godkände inledandet av planering

Bemötande:

Det föreslagna området är enligt vindkraftsutredningen inte ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I vindkraftsutredningen gjordes en utslutande buffertanalys enligt vilken Kvarnbackens område

av området 12.9.2022. Områdets lämplighet för vindkraftsproduktion bedöms med hjälp av miljökonsekvensbedömningsförfarandet. Utifrån de studier som redan gjorts, är området väl lämpat för produktion av vind- och solkraft. Kvarnbacken vind Ab ber att Kvarnbackens område anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som område för vindkraftverk.

2.74 KUSTENS VIND AB

Kustens Vind Ab kirjoittaa mielipiteessään, että Kimo Österskogin tuulivoima-alue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tuulivoimaselvityksen alueen 67 rajausta mukailleen siten, että se kattaisi kokonaisuudessaan Oy Kusten Vind Ab:n Vargitrossen suunnitellut tuulivoimama-alueet.

2.75 LASOR VIND AB

Lasor Vind Ab skriver i sin åsikt att Lasor området för vindkraftverk borde utvidgas i Österbottens landskapsplan 2050 att motsvara Lasor projektområde.

2.76 MOLPE VINDKRAFT OY AB

Molpe Vindkraft Oy Ab kirjoittaa mielipiteessään, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetun Molpen tuulivoima-alueen rajausta tulisi muuttaa Molpe vindkraft Oy Ab:n tekemien selvitysten mukaisesti. Keskellä maakuntakaavaluonnoksessa osoitettua aluetta on tehty merikotkahavainto.

inte identifierades som ett potentiellt område på grund av den avståndszon som tillämpades för bosättning. Kronoby kommun har i sitt utlåtande om utkastet till Österbottens landskapsplan inte framfört en önskan om att Kvarnbackens område borde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.

Vastine:

Syy siihen, miksi Kimo Österskogin tuulivoima-alueen rajausta Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 eroaa tuulivoimaselvityksen alueen 67 rajauksesta johtuu kaavoituksen pohjaksi tehtyjen lisäselvitysten tuloksista. Selvitys tuulivoiman petolintuihin kohdistuvista vaikutuksista osoittaa, että jos kaikki selvityksen tuulivoimama-alueet toteutuvat, yhden sensitiivisen lajin raja ylittyy. Mikäli tarkemmissa selvityksissä ilmenee, että tuulivoima-alueen rajausta on syytä muokata, tämä voidaan huomioida kaavaehdotusvaiheessa. Ehdotusvaiheessa huomioidaan myös tehdyn Natura-arvioinnin tuloksia. Vöyrin kunta on lausunnossaan toivonut, että tuulivoimama-alueiden rajaukset tarkistetaan tuulivoimatoimijoiden tekemien maastotutkimusten mukaisesti.

Bemötande:

I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Lasor område för vindkraftverk utgående från resultatet av de utredningar som gjorts till grund för landskapsplanen, vilket medför att landskapsplanens vindkraftsområde är mindre än det området som utreds för Lasor vindkraftsprojekt. Enligt utredningen om vindkraftens konsekvenser för rovfåglar överskrider gränsen för en sensitiv art ifall alla de vindkraftsområden som ingår i utredningen förverkligas. Ifall det i mer detaljerade utredningar framkommer att det finns förutsättningar att justera avgränsningen av Lasor vindkraftsområde kan detta beaktas i förslagsskedet. I förslagsskedet beaktas också resultatet från den gjorda Natura-bedömningen. Vörå kommun har i sitt utlåtande önskat att gränsen för vindkraftsområdena bör justeras i enlighet med vindkraftsprojektörernas terrängundersökningar.

Vastine:

Kaavaehdotusvaiheessa tarkastellaan uutta alue-rajausehdotusta ja sitä, onko edelleen edellytyksiä osoittaa aluetta alueellisesti merkittävälle tuulivoimatuotannolle. Molpe vindkraft Oy Ab:n havainnot sensitiivisestä lajista otetaan huomioon. Maalahden kunta kirjoittaa lausunnossaan, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetun tuulivoima-alueen läheisyydessä on pohjavesialue ja ehdottaa, että kaavaehdotusvaiheessa tutkitaan, löytyykö edel-

lytyksiä sille, että alue osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.

2.77 OX2

OX2 kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 taustaselvityksessä Sähkönsiirtoselvitys Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimalle soveltuville alueille todettiin, että Pohjanmaan alueella merkittävin paine uusiin liityntöihin ja verkon kehittämiseen aiheutuu merituulivoima-alueista. Tarkastelussa ei kuitenkaan otettu huomioon talousvyöhykkeelle suunniteltujen merituulivoimapuistojen suunnittelulannetta ja näiden toteuttamisesta heijastuvia lisätarpeita verkon kehittämiselle ja liityntätarpeisiin Pohjanmaalla. Näin sähkönsiirron tarpeiden voidaan katsoa olevan kaavaratkaisun osalta osin alimitoitettua.
2. Voimansiirtojohtojen yhteystarvemerkinnän suunnittelumääräyksen periaate olemassa olevien johtoaueiden hyödyntämisestä on kannatettava, mutta paine verkon kehittämiselle johtaa väistämättä myös uusien johtoaueiden toteuttamisen tarpeeseen. Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 on syytä lisätä tarvittavilta osin voimansiirtojohtojen yhteystarvemerkintöjä tai yleisiä suunnittelumääräyksiä, jotka tukevat tarvittavien yhteyksien toteuttamisen edellytyksiä.
3. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 olisi syytä lisäksi ottaa huomioon kaavassa osoitettujen aluevesien tuulivoima-alueiden lisäksi talousvyöhykkeellä suunnitteilla olevien merituulivoimahankkeiden toteuttamisedellytykset mm. sähkönsiirron osalta.
4. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 voimansiirtojohtojen yhteystarpeen osalta kaavassa on määrätty seuraava suunnittelu-suositus: "Mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapeleita sekä yhteispylväitä." Merituulivoimahankkeiden osalta tämä ei ole mahdollista.

Vastine:

1. Sähkönsiirtoselvitys Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimalle soveltuville alueille taustaselvityksen tarkoituksena on luoda kokonaiskuva Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksissa osoitettavien potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutuksesta sähkönsiirtojärjestelmään. Selvityksessä ei siten ole huomioitu talousvyöhykkeelle suunniteltuja merituulivoimahankkeita eikä niiden energiansiirtoratkaisuja. Sähkönsiirtoselvityksen tulokset perustuvat selvityksen laadinnan aikaisiin tietoihin. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetaan hankkeiden myötä tunnistetut voimansiirtojohtojen yhteystarpeet sekä olemassa olevat 110 kV ja 400 kV voimansiirtojohtot. Voimansiirtojohtojen yhteystarve on kehittämisperiaatemerkintä, jonka tarkka sijainti määräytyy tarkemmassa suunnittelussa.
2. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeita voidaan osoittaa vasta kun niitä tiedetään. Niihin liittyviä suunnittelumääräyksiä voidaan tarkistaa tarvittavilta osin kaavaehdotusvaiheessa.
3. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kattaa aluevedet. Talousvyöhykkeellä selvitettävien tuulivoima-alueiden toteutuminen on epävarmaa ja kaukana tulevaisuudessa. Alueet voidaan ottaa huomioon, mutta niiden ei tulisi rajoittaa aluevesille sijoittuvien tuulivoimapuistojen suunnittelua. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeita koskeva työneuvottelu järjestetään Fingridin kanssa. Tässä kokouksessa keskustellaan myös, miten maakuntakaavassa tulisi huomioida talousvyöhykkeellä selvitettävien tuulivoima-alueiden sähkönsiirto. Voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 sekä Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan merialueelle voimansiirtojohtojen yhteystarve "Fenno-Skan 1, Tuovila-Ruotsi".
4. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeisiin liittyviä suunnittelu-suositusta voidaan tarkistaa tarvittavilta osin kaavaehdotusvaiheessa.

5. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulisi huomioida merikaapelireitit ja sähkönsiirto-reitit maalla liitteenä kuvien mukaisesti.

2.78 PROKON WIND ENERGY FINLAND OY (BRÄNSKOGEN)

Prokon Wind Energy Finland Oy skriver i sin åsikt att det med beaktande av Brändskogens naturvärden och socio-ekonomiska värden finns förutsättningar för att Brändskogen anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som ett område för vindkraftsverk. Att inte anvisa området i landskapsplanen baserar sig inte på tillämpliga utredningar. Vindkraftsparkens slutliga avgränsning utreds i delgeneralplanprocessen. Detta förslag är motiverat eftersom en MKB-process för området har initierats (förhandsöverläggning med NTM-centralen och de berörda myndigheterna 9.3.2023).

2.79 PROKON WIND ENERGY FINLAND OY (DALALANDET)

Prokon Wind Energy Finland Oy skriver i sin åsikt att det med beaktande av Dalalandets natur- och socio-ekonomiska värden finns förutsättningar för att Dalalandet anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som ett område för vindkraftsverk. Att inte anvisa området i landskapsplanen baserar sig inte på tillämpliga utredningar. Vindkraftsparkens slutliga avgränsning utreds i delgeneralplanprocessen. Detta förslag är motiverat eftersom Nykarleby stadsfullmäktige beslutat att inleda planläggning av området (20.2.2023) och en MKB-process har initierats (MKB-programmet har anhängiggjorts av NTM-centralen 15.5.2023).

2.80 WINDA ENERGY

Winda Energy kirjoittaa mielipiteessään, että Markjärven hankealue tulisi ottaa huomioon ehdotusvaiheessa.

5. Luonnosvaiheessa esille tuodut voimansiirron yhteystarpeet huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa.

Bemötande:

Brändskogen vindkraftsområde har under landskapsplanprocessen avgränsats med beaktande av vindkraftsutredningen och den kompletterande rovfågelutredningen. I rovfågelutredningen bedömdes helhetskonsekvenserna för kungsörn, havsörn och fiskgjuse utgående från populationsmodelleringar. Utredningen baseras på tillgängliga utgångsuppgifter för respektive art. På grund av bristande utgångsuppgifter är rovfågelutredningen av mer allmän karaktär för fiskgjusens del och av den anledningen har utredningen till denna del inte påverkat vindkraftsområdenas avgränsning. Ifall det genom mer detaljerade utredningarna framkommer att det finns förutsättningar att justera avgränsningen av Brändskogens vindkraftsområde kan detta beaktas i förslagsskedet. Närpes stad har inte i sitt utlåtande om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 önskat att Brändskogens avgränsning ska förstöras i landskapsplanen.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har utformats utgående från omfattande utredningar och på basen av diskussioner med kommunerna. Utifrån en helhetsbedömning har därmed en del av de tv-områden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2040 strukits eller omformats. Detta berör bland annat Storbötet benämnda tv2-område, vilket i planutkastet är mindre än i Österbottens landskapsplan 2040. Orsaken till att området minskat är att rovfågelutredningen som ligger till grund för planen visar på att riskgränsen för en sensitiv art överskrids ifall alla de vindkraftsområden som ingår i utredningen förverkligas. Rovfågelutredningen baserar sig på modelleringar gjorda utgående från tillgängliga utgångsuppgifter för respektive art. Ifall det genom mer detaljerade utredningar framkommer att det skulle finnas förutsättningar att justera avgränsningen för Storbötet vindkraftsområde kan detta beaktas i förslagsskedet. Nykarleby stad har inte i sitt utlåtande om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 önskat att Dalalandet ska anvisas i landskapsplanen.

Vastine:

Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 perustana olevissa selvityksissä Markjärven hankealuetta ei ole tunnistettu seudullisesti merkittäväksi tuulivoimatuotannon potentiaaliseksi

alueeksi. Tuulivoimaselvityksen yhteydessä tehtyjen analyysien perusteella potentiaalinen tuulivoimatuotantoalue on huomattavasti pienempi, koska lähtötietojen mukaan lähistöllä on loma-asuntoja. Tarvetta selvittää alue tarkemmin ei ole nostettu selvitysvaiheessa eikä Kruunupyyn kunta ole Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 antamassa lausunnossaan esittänyt, että Markjärven hankealue osoitettaisiin Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.

**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Sandögatan 6 B- Hietasaarenkatu 6 B
PB - PL 174, 65101 Vasa - Vaasa

www.obotnia.fi
www.facebook.com/obotnia
info@obotnia.fi